

# **PŘÍRUČKA**

**PRO**

**VYUŽITÍ A OCHRANU VOD**

**PODLE ZÁKONA Č. 254/2001 SB.,**

**O VODÁCH**

**VODOVODY A KANALIZACE**

**PODLE ZÁKONA Č. 274/2001 SB.,**

**O VODOVODECH A KANALIZACÍCH**

**PRO VEŘEJNOU POTŘEBU**



# Obsah

- 1.0 Úvod
- 2.0 Definice pojmů
- 3.0 Nakládání s vodami
  - 3.1 Základní povinnosti (§ 5 zákona)
  - 3.2 Obecné nakládání s povrchovými vodami (§ 6 zákona)
    - 3.2.1 Užívání povrchových vod k plavbě (§ 7 zákona)
  - 3.3 Povolení, souhlas a vyjádření
    - 3.3.1 Povolení (§ 8 zákona)
      - 3.3.1.1 Povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami
      - 3.3.1.2 Povolení k některým činnostem (§ 14 zákona)
      - 3.3.1.3 Stavební povolení a ohlášení k vodním dílům (§ 15-15a zákona)
      - 3.3.1.4 Povolení k vypouštění odpadních vod s obsahem zvláště nebezpečné závadné látky do kanalizace (§ 16 zákona)
    - 3.3.2 Souhlas (§ 17 zákona)
    - 3.3.3 Vyjádření (§ 18 zákona)
  - 3.3.4 Povinnost měřit množství vody (§ 10 zákona)
  - 3.4 Stav povrchových a podzemních vod (§ 21 zákona)
  - 3.5 Způsob a četnost měření množství
    - 3.5.1 Povinné osoby
    - 3.5.2 Měření množství odebírané povrchové nebo podzemní vody
    - 3.5.3 Měření množství vod k umělému obohacování podzemních zdrojů vod povrchovou vodou
    - 3.5.4 Měření množství podzemních vod čerpaných za účelem snižování jejich hladiny
    - 3.5.5 Měření množství odebírané vody, která je přírodním léčivým zdrojem nebo zdrojem přírodních minerálních vod, nebo vody, která je vyhrazeným nerostem
    - 3.5.6 Měření množství v ostatních případech
    - 3.5.7 Rozsah, způsob a četnost předávání výsledků měření správčům povodí
  - 3.6 Plánování v oblasti vod (§ 23 - 26 zákona)
    - 3.6.1 Cíle ochrany vod jako složky životního prostředí
    - 3.6.2 Plán hlavních povodí České republiky (§ 24 zákona)
    - 3.6.3 Zpracování plánů povodí a plánů pro zvládnutí povodňových rizik (§ 25 zákona)
    - 3.6.4 Programy opatření (§ 26 zákona)
- 4.0 Ochrana vodních poměrů, vodních zdrojů a množství vod
  - 4.1 Ochrana vodních poměrů (§ 27 zákona)
    - 4.1.1 Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (§ 28 zákona)
    - 4.1.2 Podzemní vody (§ 29 zákona)
  - 4.2 Ochranná pásma vodních zdrojů (§ 30 - 31 zákona)
  - 4.3 Citlivé oblasti (§ 32 zákona)
  - 4.4 Zranitelné oblasti (§ 33 zákona, NV č. 262/2012 Sb.)
  - 4.5 Povrchové vody využívané ke koupání (§ 34 zákona)
  - 4.6 Podpora života ryb (§ 35 zákona)
  - 4.7 Ochrana množství vod (§ 36 - 37 zákona)
- 5.0 Ochrana jakosti vod
  - 5.1 Odpadní vody (§ 38 zákona)
  - 5.2 Závadné látky (§ 39 zákona)
    - 5.2.1 Vymezení pojmů
    - 5.2.2 Povinnosti při nakládání se závadnými látkami (§ 39 zákona)
  - 5.3 Náležitosti nakládání se závadnými látkami (§ 3 vyhlášky č. 450/2005 Sb.)
  - 5.4 Havarijní plány – plány opatření pro případ havárie
    - 5.4.1 Náležitosti havarijního plánu (§ 5 vyhlášky č. 450/2001 Sb.)
    - 5.4.2 Upřesnění ke zpracování havarijního plánu (§ 6 vyhlášky č. 450/2005 Sb.)
  - 5.5 Havárie (§ 40 zákona)
    - 5.5.1 Povinnosti při havárii (§ 41 zákona)
      - 5.5.1.1 Způsob a rozsah hlášení havárií (§ 41 odst. 2 zákona, § 7 vyhlášky)
    - 5.5.2 Opatření k nápravě (§ 42 zákona)
      - 5.5.2.1 Bezprostřední odstraňování příčin havárie (§ 9 vyhlášky č. 450/2005 Sb.)
      - 5.5.2.2 Zneškodňování havárie (§ 10 vyhlášky č. 450/2005 Sb.)
      - 5.5.2.3 Odstraňování následků havárie (§ 11 vyhlášky č. 450/2005 Sb.)

## 6.0 Vodní toky, správa povodí

- 6.1 Koryta vodních toků (§ 44 zákona)
  - 6.1.1 Změny koryta vodního toku (§ 45 zákona)
  - 6.1.2 Ochrana vodních toků a jejich koryt (§ 46 zákona)
- 6.2 Správa vodních toků (§ 47 zákona)
  - 6.2.1 Správci vodních toků (§ 48 zákona)
  - 6.2.2 Oprávnění při správě vodních toků (§ 49 zákona)
- 6.3 Povinnosti související s vodními toky (§ 50-53 zákona)
  - 6.3.1 Povinnosti vlastníků pozemků, na nichž se nacházejí koryta vodních toků (§ 50 zákona)
  - 6.3.2 Povinnosti vlastníků pozemků sousedících s koryty vodních toků (§ 51 zákona)
  - 6.3.3 Povinnosti vlastníků staveb a zařízení v korytech vodních toků nebo sousedících s nimi
- 6.4 Správa povodí (§ 54 zákona)

## 7.0 Vodní díla

- 7.1 Stavby k vodohospodářským melioracím pozemků (§ 56 zákona)
- 7.2 Užívání vodních děl jinými osobami (§ 57 zákona)
- 7.3 Ochrana vodních děl (§ 58 zákona)
- 7.4 Povinnosti vlastníků vodních děl (§ 59 zákona)
- 7.5 Vstup na pozemky sousedících s vodním dílem (§ 60 zákona)
- 7.6 Technickobezpečnostní dohled nad vodními díly (§ 61 zákona)
- 7.7 Povinnosti vlastníků a stavebníků vodních děl při technickobezpečnostním dohledu (§ 62 zákona)

## 8.0 Ochrana před povodněmi

- 8.1 Povodně (§ 64 zákona)
- 8.2 Povodňová opatření (§ 65 zákona)
- 8.3 Záplavová území (§ 66 zákona)
- 8.4 Omezení v záplavových územích (§ 67 zákona)
- 8.5 Území určená k rozlivům povodní (§ 68 zákona)
- 8.6 Území ohrožená zvláštními povodněmi (§ 69 zákona)
- 8.7 Stupně povodňové aktivity (§ 70 zákona)
- 8.8 Povodňové plány (§ 71 zákona)
- 8.9 Povodňové prohlídky, předpovědní a hlásná povodňová služba
- 8.10 Povodňové zabezpečovací práce
- 8.11 Povodňové orgány a ostatní účastníci ochrany před povodněmi
- 8.12 Vlastníci pozemků a staveb, které se nacházejí v záplavovém území nebo zhoršují průběh povodně
- 8.13 Náklady na opatření na ochranu před povodněmi

## 9.0 Poplatky

- 9.1 Platba za odebrané množství podzemní vody (§ 88 zákona)
  - 9.1.1 Výpočet výše zálohy, výpočet poplatku
  - 9.1.2 Poplatkové přiznání
- 9.2 Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových (§ 89 zákona)
  - 9.2.1 Poplatek za znečištění
  - 9.2.2 Poplatek z objemu
  - 9.2.3 Sledování, měření, evidence, rozbory a kontrola znečištění odpadních vod (§ 91-92 zákona)
  - 9.2.4 Poplatkové hlášení, výše záloh, poplatkové přiznání (§ 93-95 zákona, vyhl. č. 293/2002 Sb.)
  - 9.2.5 Odklad placení poplatků, prominutí části poplatků (§ 96-98 zákona)
  - 9.2.6 Správa poplatků (§ 99 zákona)
- 9.3 Poplatek za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních (§ 100 zákona)
- 9.4 Platba za odebrané povrchové vody (§ 101 zákona)
- 9.5 Penále (§ 103 zákona)

## 10.0 Výkon státní správy

- 10.1 Obecní úřady a újezdní úřady (§ 105 zákona)
- 10.2 Obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady a ministerstva
- 10.3 Česká inspekce životního prostředí (§ 112 zákona)
- 10.4 Vodoprávní řízení (§ 115 zákona)

## 11.0 Přestupky a správní delikty – přehled pokutovaných porušení

- 11.1 Přestupky fyzických osob
- 11.2 Správní delikty firem
- 11.3 Společná ustanovení ke správním deliktům

## 12.0 Společná a přechodná ustanovení (§ 126 - 127 zákona)

## 13.0 Předpisy zrušené vodním zákonem

## 14.0 Vodovody a kanalizace

- 14.1 Související základní pojmy
- 14.2 Práva a povinnosti provozovatele
  - 14.2.1 Omezení nebo přerušení dodávky vody nebo odvádění odpadních vod
- 14.3 Neoprávněný odběr vody a vypouštění odpadních vod
  - 14.3.1 Způsob výpočtu náhrady ztrát při neoprávněném odběru vody nebo neoprávněném vypouštění odpadních vod
- 14.4 Dodávky vody a měření
  - 14.4.1 Měření dodávané vody
  - 14.4.2 Určení množství odebrané vody bez měření
- 14.5 Odvádění odpadních vod
  - 14.5.1 Měření odváděných odpadních vod
  - 14.5.2 Způsob výpočtu množství vypouštěných odpadních a srážkových vod do kanalizace bez měření
- 14.6 Ochrana vodovodních řadů a kanalizačních stok
  - 14.6.1 Ochraná pásma vodovodních řadů a kanalizačních stok
  - 14.6.2 Přeložky vodovodů a kanalizací
- 14.7 Správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob

## 15.0 Ukazatele a hodnoty přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod

- 15.1 Související základní pojmy
- 15.2 Náležitosti povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo do kanalizací
  - 15.2.1 Stanovení emisních limitů
  - 15.2.2 Dodržení emisních limitů
  - 15.2.3 Měření objemu vypouštěných odpadních vod a míry jejich znečištění

- Příloha č. 1 Zvlášť nebezpečné látky a nebezpečné látky (Příloha č. 1 zákona č. 254/2001 Sb.)
- Příloha č. 2 Minimální požadovaná četnost laboratorního měření jakosti odebíraných vod (Příloha č. 5 k vyhlášce č. 431/2001 Sb.)
- Příloha č. 3 *Zrušeno*
- Příloha č. 4 *Zrušeno*
- Příloha č. 5 *Zrušeno*
- Příloha č. 6 *Zrušeno*
- Příloha č. 7 *Zrušeno*
- Příloha č. 8 Směrná čísla roční potřeby vody (Příloha č. 12 k vyhlášce č. 428/2001 Sb.)
- Příloha č. 9 Vzorec pro výpočet množství srážkových vod odváděných do kanalizace (Příloha č. 16 k vyhlášce č. 428/2001 Sb.)
- Příloha č. 10 Náležitosti kanalizačního řádu (§ 24 vyhlášky č. 428/2001 Sb.)
- Příloha č. 11 Emisní standardy ukazatelů přípustného znečištění odpadních vod (Příloha č. 1 NV č. 61/2003 Sb.) (*pouze na CD*)
- Příloha č. 12 Minimální roční četnosti odběrů vzorků vypouštěných odpadních vod pro sledování jejich znečištění (příloha č. 4 NV č. 61/2003 Sb.)
- Příloha č. 13 *Zrušeno*
- Příloha č. 14 *Zrušeno*
- Příloha č. 15 *Zrušeno*
- Příloha č. 16 *Zrušeno*.
- Příloha č. 17 *Zrušeno*

Příloha č. 18	<i>Zrušeno</i>
Příloha č. 19	<i>Zrušeno</i>
Příloha č. 20	<i>Zrušeno</i>
Příloha č. 21	<i>Zrušeno</i>
Příloha č. 22	<i>Zrušeno</i>
Příloha č. 23	Poplatkové Hlášení / Přiznání za zdroj znečišťování (vypouštění odpadních vod) (Příloha č. 4 k vyhlášce č. 293/2002 Sb.) ( <i>pouze na CD</i> )
Příloha č. 24	Obsah havarijního plánu (podle vyhlášky č. 450/2005 Sb.) ( <i>pouze na CD</i> )
Příloha č. 25	Identifikační údaje a vlastnosti zvlášť nebezpečných závadných látek pro účely vedení záznamů podle § 39 odst. 6 vodního zákona a identifikační údaje a vlastnosti závadných látek uváděné v seznamu závadných látek v havarijním plánu [§ 5 odst. 2 písm. b) vyhl. č. 450/2005 Sb.] v případě neexistence bezpečnostního listu nebo identifikačního listu nebezpečného odpadu (Příloha č. 2 k vyhlášce č. 450/2005 Sb.) ( <i>pouze na CD</i> )
Příloha č. 26	<i>Zrušeno</i>
Příloha č. 27	<i>Zrušeno</i>
Příloha č. 28	<i>Zrušeno</i>
Příloha č. 29	<i>Zrušeno</i>
Příloha č. 30	<i>Zrušeno</i>
Příloha č. 31	<i>Zrušeno</i>
Související právní předpisy	

## 1.0 Úvod

Problematicku ochrany a využití vod upravuje zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (dále jen "vodní zákon", pozn. je-li dále v textu uveden výraz "vodní zákon" nebo jen "zákon", je vždy myšleno platné znění zákona č. 254/2001 Sb.). Účelem vodního zákona je chránit povrchové a podzemní vody, stanovit podmínky pro hospodárné využívání vodních zdrojů a pro zachování i zlepšení jakosti povrchových a podzemních vod, vytvořit podmínky pro snižování nepříznivých účinků povodní a sucha a zajistit bezpečnost vodních děl v souladu s právem Evropských společenství (například Směrnice Rady 75/440/EHS ze dne 16. června 1975 o požadované jakosti povrchových vod určených k odběru pitné vody v členských státech, Směrnice Rady 76/160/EHS ze dne 8. prosince 1975 o jakosti vody pro koupání, Směrnice Rady 76/464/EHS ze dne 4. května 1976 o znečištění způsobeném určitými nebezpečnými látkami vypouštěnými do vodního prostředí Společenství a návazné směrnice Rady, Směrnice Rady 78/659/EHS ze dne 18. července 1978 o jakosti povrchových vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb, Směrnice Rady 80/68/EHS ze dne 17. prosince 1979 o ochraně podzemních vod před znečištěním určitými nebezpečnými látkami doplněná směrnicemi Rady 90/656/EHS a 91/692/EHS, Směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod, Směrnice Rady 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů, Směrnice Rady 96/61/ES ze dne 24. září 1996 o integrované prevenci a řízení znečištění, Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000 ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky.) Dále je účelem zákona též přispívat k zajištění zásobování obyvatelstva pitnou vodou a k ochraně vodních ekosystémů a na nich přímo závislých suchozemských ekosystémů. Zákon dále upravuje právní vztahy k povrchovým a podzemním vodám, vztahy fyzických a právnických osob k využívání povrchových a podzemních vod, jakož i vztahy k pozemkům a stavbám, s nimiž výskyt těchto vod přímo souvisí, a to v zájmu zajištění trvale udržitelného užívání těchto vod, bezpečnosti vodních děl a ochrany před účinky povodní a sucha. V rámci vztahů upravených vodním zákonem se bere v úvahu zásada návratnosti nákladů na vodohospodářské služby, včetně nákladů na související ochranu životního prostředí a nákladů na využívané zdroje, v souladu se zásadou, že znečišťovatel platí.

Kompetence státní správy jsou rozděleny mezi MŽP, MZe, MZd, MDS a MO a pro jednotlivá ministerstva výslovně vypočteny (s výjimkou MZe, které má tzv. zbytkovou působnost).

MŽP náleží kompetence zejména v těchto oblastech:

- ochrana množství a jakosti povrchových a podzemních vod (tj. např. povolování vypouštění odpadních vod, čerpání znečištěných podzemních vod, vypouštění odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečných látek do kanalizací),
- zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod (společně s MZE) (zcela nový institut požadovaný ES, který má sloužit jak pro zajišťování podkladů pro výkon veřejné správy, tak pro poskytování informací veřejnosti),
- sestavování a schvalování plánů v oblasti vod a sestavování programů opatření (společně s MZe) (rovněž nový institut ve vazbě na požadavky; jde o Plán hlavních povodí ČR, plány oblastí povodí a programy opatření v návaznosti na tyto plány),
- chráněné oblasti přirození akumulace vod,
- ochrana vodních zdrojů,
- tzv. citlivé a zranitelné oblasti (podle práva ES),
- voda používaná ke koupání, voda pro život ryb,
- ochrana jakosti vod před závadnými látkami (dosud látky škodlivé vodám, nyní stupnice závadné látky, nebezpečné látky, zvlášť nebezpečné látky),

- ochrana před povodněmi (nahrazuje se nařízením vlády č. 100/1999 Sb.),
- poplatky za odběr podzemních vod (společně s MZe) a za vypouštění odpadních vod do vod povrchových.



## 2.0 Definice pojmů

(§ 2 – 2a zákona)

- Díleč povodí** je území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká sítí vodních toků a případně i jezer do určitého místa vodního toku (obvykle jezero nebo soutok řek).
- Dobrý chemický stav podzemních vod** chemický stav potřebný pro dosažení cílů ochrany vod jako složky životního prostředí (§ 23a zákona), při kterém koncentrace znečišťujících látek nepřekračují normy environmentální kvality.
- Dobrý chemický stav povrchových vod** chemický stav potřebný pro dosažení cílů ochrany vod jako složky životního prostředí (§ 23a zákona), při kterém koncentrace znečišťujících látek nepřekračují normy environmentální kvality.
- Dobrý stav podzemních vod** takový stav útvaru podzemních vod, kdy je jeho kvantitativní i chemický stav přinejmenším dobrý.
- Dobrý stav povrchových vod** takový stav útvaru povrchové vody, kdy je jeho ekologický i chemický stav přinejmenším dobrý.
- Ekologický stav** vyjádření kvality struktury a funkce vodních ekosystémů vázaných na povrchové vody.
- Havárie** je mimořádné závažné zhoršení nebo mimořádné závažné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod.
- Hydrogeologický rajon** je území s obdobnými hydrogeologickými poměry, typem zvodnění a oběhem podzemní vody.
- Kvantitativní stav podzemních vod** vyjádření míry ovlivnění útvaru podzemních vod přímými a nepřímými odběry.
- Nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami** je jejich vzdouvání pomocí vodních děl, využívání jejich energetického potenciálu, jejich využívání k plavbě nebo k plavení dřeva, k chovu ryb nebo vodní drůbeže, jejich odběr, vypouštění odpadních vod do nich a další způsoby, jimiž lze využívat jejich vlastnosti nebo ovlivňovat jejich množství, průtok, výskyt nebo jakost.
- Norma environmentální kvality** koncentrace znečišťující látky nebo skupiny látek ve vodě, sedimentech nebo živých organismech, která nesmí být překročena z důvodů ochrany lidského zdraví a životního prostředí.
- Odpadní vody** jsou vody použité v obytných, průmyslových, zemědělských, zdravotnických a jiných stavbách, zařízeních nebo dopravních prostředcích, pokud mají po použití změněnou jakost (složení nebo teplotu), jakož i jiné vody z nich odtékající, pokud mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod. Odpadní vody jsou i průsakové vody z odkališť, s výjimkou vod, které jsou zpětně využívány pro vlastní potřebu organizace, a vod, které odtékají do vod důlních, a dále jsou odpadními vodami průsakové vody ze skládek odpadu.
- Podzemní vody** jsou vody přirozeně se vyskytující pod zemským povrchem v pásmu nasycení v přímém styku s horninami. Za podzemní vody se považují též vody protékající podzemními drenážními systémy a vody ve studních.
- Povodeň** je přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavlje území mimo koryto vodního toku a může způsobit škody. Povodň je i stav, kdy voda může způsobit škody tím, že z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo její odtok je nedostatečný, případně dochází k zaplavení území při soustředěném odtoku srážkových vod.
- Povodí** je území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká sítí vodních toků a případně i jezer do moře v jediném vyústění, ústí nebo deltě vodního toku (vymezení jednotlivých povodí stanovuje vyhláška č. 393/2010 Sb., o oblastech povodí).
- Povrchové vody** jsou vody přirozeně se vyskytující na zemském povrchu. Tento charakter neztrácí, protékají-li přechodně zakrytými úseky, přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo v nadzemních vedeních.
- Silně ovlivněný vodní útvar** je útvar povrchové vody, který má v důsledku lidské činnosti podstatně změněný charakter.
- Stav podzemních vod** obecné vyjádření stavu útvaru podzemní vody určené kvantitativním nebo chemickým stavem, podle toho, který je horší.
- Stav povrchových vod** obecné vyjádření stavu útvaru povrchové vody určené ekologickým nebo chemickým stavem, podle toho, který je horší.
- Umělý vodní útvar** je vodní útvar povrchové vody vytvořený lidskou činností.
- Útvar podzemní vody** je vymezené soustředění podzemní vody v příslušném kolektoru nebo kolektorech; kolektorem se rozumí horninová vrstva nebo souvrství hornin s dostatečnou propustností, umožňující významnou spojitou akumulaci podzemní vody nebo její proudění či odběr.
- Útvar povrchové vody** je vymezené soustředění povrchové vody v určitém prostředí, například v jezeru, ve vodní nádrži, v korytě vodního toku.
- Vodní toky** jsou povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě trvale nebo po převažující část roku, a to včetně vod v nich uměle vzdutých. Jejich součástí jsou i vody ve slepých ramenech a v úsecích přechodně tekoucích přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo zakrytými úseky.

---

<b>Vodní útvar</b>	je vymezené významné soustředění povrchových nebo podzemních vod v určitém prostředí charakterizované společnou formou jejich výskytu nebo společnými vlastnostmi vod a znaky hydrologického režimu. Vodní útvary se člení na útvary povrchových vod a útvary podzemních vod.
<b>Vodní zdroj</b>	jsou povrchové nebo podzemní vody, které jsou využívány nebo které mohou být využívány pro uspokojení potřeb člověka, zejména pro pitné účely. Vody z drenážních systémů odvodňovaných zemědělských pozemků, vody užití na plavidlech a chladicí vody vodních turbin, u nichž došlo pouze ke zvýšení teploty, a nepoužité minerální vody z přírodního léčivého zdroje nebo zdroje přírodní minerální vody nejsou odpadními vodami podle vodního zákona.
<b>Závadné látky</b>	jsou látky, které nejsou odpadními ani důlními vodami a které mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod (dále jen "závadné látky"). Seznam nebezpečných závadných látek (dále jen "nebezpečné látky") je uveden v příloze č. 1. Tento seznam obsahuje i zvlášť nebezpečné závadné látky (dále jen "zvlášť nebezpečné látky").

## 3.0 Nakládání s vodami

Povrchové a podzemní vody nejsou předmětem vlastnictví a nejsou součástí ani příslušenstvím pozemku, na němž nebo pod nímž se vyskytují. Za povrchové a podzemní vody se přitom nepovažují vody, které byly z těchto vod odebrány.

### 3.1 Základní povinnosti

(§ 5 zákona)

Každý, kdo nakládá s povrchovými nebo podzemními vodami, je povinen dbát o jejich ochranu a zabezpečovat jejich hospodárné a účelné užívání podle podmínek vodního zákona a dále dbát o to, aby nedocházelo k znehodnocování jejich energetického potenciálu a k porušování jiných veřejných zájmů chráněných zvláštními právními předpisy (například zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, zákon č. 344/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu).

Každý, kdo nakládá s povrchovými nebo podzemními vodami k výrobním účelům, je povinen za účelem splnění výše uvedených povinností provádět ve výrobě účinné úpravy vedoucí k hospodárnému využívání vodních zdrojů a zohledňující nejlepší dostupné technologie.

Při provádění staveb nebo jejich změn nebo změn jejich užívání jsou stavebníci povinni podle charakteru a účelu užívání těchto staveb je zabezpečit zásobováním vodou a odváděním, čištěním, popřípadě jiným zneškodňováním odpadních vod z nich v souladu s vodním zákonem a zajistit vsakování nebo zadržování a odvádění povrchových vod vzniklých dopadem atmosférických srážek na tyto stavby (dále jen "srážkové vody") v souladu se stavebním zákonem. Bez splnění těchto podmínek nesmí být povolena stavba, změna stavby před jejím dokončením, užívání stavby ani vydáno rozhodnutí o dodatečném povolení stavby nebo rozhodnutí o změně v užívání stavby.

### 3.2 Obecné nakládání s povrchovými vodami

(§ 6 zákona)

Každý může na vlastní nebezpečí bez povolení nebo souhlasu vodoprávního úřadu odebírat povrchové vody nebo s nimi jinak nakládat pro vlastní potřebu, není-li k tomu třeba zvláštního technického zařízení.

Povolení nebo souhlasu vodoprávního úřadu rovněž není třeba k zachycování povrchových vod jednoduchými zařízeními na jednotlivých pozemcích a stavbách nebo ke změně přirozeného odtoku vod za účelem jejich ochrany před škodlivými účinky těchto vod.

Při obecném nakládání s povrchovými vodami se nesmí ohrožovat jakost nebo zdravotní nezávadnost vod, narušovat přírodní prostředí, zhoršovat odtokové poměry, poškozovat břehy, vodní díla a zařízení, zařízení pro chov ryb a porušovat práva a právem chráněné zájmy jiných.

Vodoprávní úřad může obecné nakládání s povrchovými vodami rozhodnutím nebo opatřením obecné povahy bez náhrady upravit, omezit, popřípadě zakázat, vyžaduje-li to veřejný zájem.

### 3.2.1 Užívání povrchových vod k plavbě (§ 7 zákona)

K užívání povrchových vod k plavbě a k odběru vody potřebné k provozu plavidel není třeba povolení vodoprávního úřadu.

Provozovatelé plavidel jsou povinni vybavit je potřebným zařízením k akumulaci odpadních vod a řádně je provozovat, pokud při jejich užívání nebo provozu mohou odpadní vody vznikat, a jsou povinni zabránit únikům odpadních vod a závadných látek z plavidel do vod povrchových.

Provozovatelé přístavů a speciálních lodí (§ 2 odst. 1 písm. a) bod 8 vyhlášky č. 223/1995 Sb., o způsobilosti plavidel k provozu na vnitrozemských vodních cestách) určených k dopravě pohonných hmot a odpadů z plavidel (dále jen "obslužní loď") jsou povinni zabezpečovat zásobování plavidel pohonnými a provozními hmotami a odstraňování odpadních vod nebo závadných látek z plavidel v přístavech nebo pomocí obslužných lodí tak, aby při tom nedocházelo ke znečišťování povrchových nebo podzemních vod.

Přečerpávání odpadních vod nebo závadných látek z plavidel a zásobování plavidel pohonnými nebo provozními hmotami mimo přístavy je zakázáno, pokud jejich objem je v jednotlivých případech větší než 50 litrů nebo pokud tyto činnosti nezabezpečuje obslužní loď.

Na povrchových vodách v ochranných pásmech vodních zdrojů I. stupně a na nádržích určených povolením nebo rozhodnutím vodoprávního úřadu (bod 3.3.1.1 písm. a) bod 4) pro chov ryb je plavba plavidel se spalovacími motory zakázána. Nejde-li o dopravně významné vodní cesty (zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě), je tato plavba zakázána na vodních nádržích a vodních tocích, které stanoví prováděcí právní předpis (vyhláška č. 241/2002 Sb., o stanovení vodních nádrží a vodních toků, na kterých je zakázána plavba plavidel se spalovacími motory, a o rozsahu a podmínkách užívání povrchových vod k plavbě).

Tento zákaz plavby se nevztahuje na plavidla Státní plavební správy, Hasičského záchranného sboru ČR, ozbrojených sil ČR, Policie ČR, obecní policie, celní správy ČR a správců vodních toků, pokud jsou použita ke služebním účelům, dále na plavidla použitá v souvislosti s výstavbou, údržbou nebo provozem vodních děl nebo jiných staveb na vodních tocích nebo na pozemcích při nich, plavidla osob vykonávajících povinnosti podle vodního zákona nebo plavidla použitá k nutnému zajištění zdravotní služby nebo při ochraně před povodněmi. Zákaz plavby se, s výjimkou ochranných pásem vodních zdrojů I. stupně, nevztahuje na plavidla osob, které mají platné povolení k nakládání s vodami podle § 8 odst. 1 písm. a) bodu 4 zákona (tj. k užívání vod pro chov ryb nebo vodní drůbeže, popřípadě jiných vodních živočichů, za účelem podnikání) nebo podle předchozích předpisů, a to při obhospodařování nádrží určených takovým rozhodnutím pro chov ryb.

O výjimkách ze zákazu a omezení rozhoduje v jednotlivých případech vodoprávní úřad po projednání se Státní plavební správou.

Kontrolu dodržování zákazu plavby plavidel se spalovacími motory na povrchových vodách, jakož i kontrolu užívání povrchových vod k plavbě s ohledem na stanovený rozsah a podmínky jejich užívání vykonává Policie České republiky a Státní plavební správa.

Povrchové vody lze užívat k plavbě jen tak, aby při tom nedošlo k ohrožení zájmů rekreace, jakosti vod a vodních ekosystémů, bezpečnosti osob a vodních děl. Rozsah a podmínky užívání povrchových vod k plavbě stanoví prováděcí právní předpis (vyhláška č. 241/2002 Sb., o stanovení vodních nádrží a vodních toků, na kterých je zakázána plavba plavidel se spalovacími motory, a o rozsahu a podmínkách užívání povrchových vod k plavbě).

### 3.3 Povolení, souhlas a vyjádření

#### 3.3.1 Povolení (§ 8 zákona)

##### 3.3.1.1 Povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami

Povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami (dále jen "povolení k nakládání s vodami") je nutné:

- a) jde-li o povrchové vody a nejde-li při tom o obecné nakládání s nimi
  1. k jejich odběru,
  2. k jejich vzdouvání, popřípadě akumulaci,
  3. k využívání jejich energetického potenciálu,
  4. k užívání těchto vod pro chov ryb nebo vodní drůbeže, popřípadě jiných vodních živočichů, za účelem podnikání,
  5. k jinému nakládání s nimi,
- b) jde-li o podzemní vody
  1. k jejich odběru,
  2. k jejich akumulaci,
  3. k jejich čerpání za účelem snižování jejich hladiny,
  4. k umělému obohacování podzemních zdrojů vod povrchovou vodou,
  5. k jinému nakládání s nimi,
- c) k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních (NV č. 416/2010 Sb.),
- d) k čerpání povrchových nebo podzemních vod a jejich následnému vypouštění do těchto vod za účelem získání tepelné energie,
- e) k čerpání znečištěných podzemních vod za účelem snížení jejich znečištění a k jejich následnému vypouštění do těchto vod, popřípadě do vod povrchových, pokud nejde o činnost prováděnou na základě povolení podle zákona o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě (zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti),
- f) k užívání důlní vody jako náhradního zdroje podle zvláštního zákona (například zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství).

Povolení k nakládání s vodami se vydává fyzickým nebo právnickým osobám na základě jejich žádosti vodohospodářský úřad (viz dále). Fyzická nebo právnická osoba, která má platné povolení k nakládání s vodami podle předchozích předpisů je oprávněna nakládat s vodami v rozsahu a k účelu po dobu uvedenou v platném povolení.

##### **Povolení k nakládání s vodami není třeba:**

- k čerpacím pokusům při provádění hydrogeologického průzkumu nebo při průzkumu vydatnosti zdrojů podzemních vod, pokud mají trvat méně než 14 dnů a odběr vody v této době nepřekročí 1 l/s,
- k odběrům povrchových a podzemních vod pro zjišťování a hodnocení stavu těchto vod (§ 21 – bod 3.4).
- k jednorázovému odběru povrchových nebo podzemních vod v případech záchranných prací při mimořádných událostech, požárech a jiných živelních pohromách,

- k nakládání s povrchovými vodami při cvičení a zásahu Hasičského záchranného sboru ČR a jednotek požární ochrany, Policie ČR, obecní policie nebo ozbrojených sil ČR. Toto nakládání musí být při cvičení předem projednáno s vodoprávním úřadem,
- k využívání energetického potenciálu podzemních vod v případě, že nedochází k odběru nebo čerpání podzemní vody,
- k užívání důlních vod organizací při hornické činnosti pro její vlastní potřebu nebo k vypouštění důlních vod organizací (například zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství).

V pochybnostech o tom, zda se jedná o nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami a o jaký druh nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami se jedná, rozhoduje vodoprávní úřad.

#### **Doba platnosti povolení (§ 9 odst. 1-3 zákona):**

Povolení k nakládání s vodami se vydává na časově omezenou dobu. V povolení k nakládání s vodami se stanoví účel, rozsah, povinnosti a popřípadě podmínky, za kterých se toto povolení vydává. Podkladem vydání povolení k nakládání s *podzemními vodami* je vyjádření osoby s odbornou způsobilostí (zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích), pokud vodoprávní úřad ve výjimečných případech nerozhodne jinak.

Povolení k vypouštění odpadních vod nemůže být vydáno na dobu delší než 10 let, v případě vypouštění odpadních vod se zvláště nebezpečnými látkami nebo nebezpečnými látkami podle přílohy č. 1 na dobu delší než 4 roky. Povolení k nakládání s vodami pro využívání jejich energetického potenciálu nemůže být vydáno na dobu kratší než 25 let.

V povolení k odběru povrchových nebo podzemních vod podléhajícímú zpoplatnění (tj. odběr povrchové či podzemní vody v množství nad 6000 m<sup>3</sup> ročně nebo 500 m<sup>3</sup> měsíčně) na dobu delší než 1 rok, stanoví vodoprávní úřad současně i výši povoleného ročního odběru.

Změnu, zrušení, prodloužení platnosti povolení k nakládání s vodami řeší § 12 – viz dále.

#### **Upřesňující podmínky pro některá povolení (§ 9 odst. 4-9 zákona):**

Odběr podzemní vody za účelem výroby balené kojenecké nebo pramenité vody lze povolit, pokud zdroj podzemní vody splňuje požadavky na jakost balených kojeneckých nebo pramenitých vod podle vyhlášky upravující požadavky na jakost a zdravotní nezávadnost balených vod a o způsobu jejich úpravy (vyhláška č. 275/2004 Sb., o požadavcích na jakost a zdravotní nezávadnost balených vod a o způsobu jejich úpravy). V případě, že lze podzemní vodu podle této vyhlášky upravovat, považují se limity na její jakost v ukazatelích, ve kterých ji lze upravovat, za splněné.

Povolení k nakládání s vodami, které lze vykonávat pouze užíváním vodního díla, je možné vydat jen současně se stavebním povolením k takovému vodnímu dílu ve společném řízení, pokud se nejedná o vodní dílo již existující nebo povolené. V případě vydávání povolení k nakládání s vodami současně s povolením k provedení vodního díla se výroky těchto povolení vzájemně podmiňují; pokud by byla odvoláním napadena obě tato rozhodnutí, provede se nejdříve odvolací řízení o odvolání proti povolení k nakládání s vodami, přičemž odvolací řízení, jehož předmětem je stavební povolení k provedení vodního díla, se přerušuje do dne, kdy nabude právní moci rozhodnutí odvolacího správního orgánu vydané v řízení o odvolání proti povolení k nakládání s vodami.

Povolení k nakládání s vodami pro využívání jejich energetického potenciálu nemůže být vydáno na dobu kratší než 30 let. Vodoprávní úřad postupem podle § 12 odst. 2 dobu platnosti povolení prodlouží o dobu

stanovenou ve stávajícím povolení, nebyla-li oprávněnému pravomocně uložena sankce za opakované porušování povinností stanovených tímto zákonem nebo podle něho.

Povolení k nakládání s vodami pro jejich vzdouvání, popřípadě akumulaci se vydává na dobu užívání vodního díla, které takové nakládání s vodami umožňuje.

Při povolování nakládání s vodami za účelem chovu ryb nebo vodní drůbeže, popřípadě jiných vodních živočichů [§ 8 odst. 1 písm. a) bod 4 a 5 zákona], stanoví vodoprávní úřad v povolení podmínky pro použití závadných látek ke krmení ryb a k úpravě povrchových vod na nádržích určených pro chov ryb. V případě, že jsou v povolení stanoveny podmínky pro použití nebezpečných a zvláště nebezpečných látek, nesmí být toto povolení vydáno na dobu delší než 4 roky.

Povolení k nakládání s vodami k umělému obohacování zdrojů podzemních vod povrchovou vodou lze vydat pouze v případě, že použití zdroje povrchové nebo podzemní vody pro tento účel nepovede k ohrožení cílů stanovených podle § 23a zákona pro tento vodní zdroj nebo cílů stanovených podle § 23a pro uměle obohacovaný zdroj podzemní vody.

#### **Převod, přechod práv a povinností (§ 11 zákona):**

Práva a povinnosti vyplývající z povolení k nakládání s vodami, které bylo vydáno pro účel spojený s vlastnictvím k pozemkům a nebo stavbám, přecházejí na jejich nabyvatele, pokud tyto pozemky a nebo stavby budou i nadále sloužit účelu uvedenému v povolení. To platí i pro jejich uživatele po dobu užívání těchto pozemků nebo staveb v rozsahu, který odpovídá rozsahu práv uživatele k nim, vyplývajícího ze vzájemného vztahu mezi vlastníkem a tímto uživatelem. Nabyvatelé těchto pozemků a nebo staveb, případně jejich uživatelé, jsou povinni oznámit vodoprávnímu úřadu, že došlo k převodu nebo přechodu pozemku nebo stavby, s nimiž je povolení k nakládání s vodami spojeno, a to do 2 měsíců ode dne jejich převodu nebo přechodu, případně vzniku práv k jejich užívání.

Povolení k nakládání s vodami nezakládá práva k cizím pozemkům a stavbám ani nevzniká vodoprávnímu úřadu, správci vodního toku nebo vlastníku vodního díla právní povinnost náhrady oprávněným za nemožnost nakládat s vodami v maximálním povoleném množství a s určitými vlastnostmi.

Nestanoví-li vodoprávní úřad jinak, může oprávněný umožnit výkon svého povolení k nakládání s vodami i jinému.

Je-li povolené nakládání s vodami nezbytně třeba ve veřejném zájmu a oprávněný své povolení nevyužívá zcela nebo zčásti, může mu vodoprávní úřad uložit povinnost umožnit využití jeho vodního díla nebo zařízení k povolenému nakládání s vodami jinou, vodoprávním úřadem určenou fyzickou nebo právnickou osobou, na dobu nezbytně nutnou nebo do doby rozhodnutí o jeho vyvlastnění nebo omezení vlastnického práva, a to za přiměřenou náhradu.

#### **Změna platnosti (prodloužení platnosti), změna či zrušení povolení k nakládání s vodami (§ 12 zákona):**

Vodoprávní úřad může z moci úřední povolení k nakládání s vodami změnit nebo zrušit

- a) nevyužívá-li oprávněný vydaného povolení k nakládání s vodami nebo využívá-li jej pouze minimálně bez vážného důvodu po dobu delší než 2 roky; to neplatí v případě povolení podle § 8 odst. 1 písm. b) bodu 1 zákona k odběru vody ze záložních zdrojů pro zásobování pitnou vodou z veřejného vodovodu,
- b) byla-li oprávněnému, který má povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních, uložena povinnost připojit se na kanalizaci podle zvláštního právního předpisu (§ 3 odst. 8 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích),

- c) při stanovení minimální hladiny podzemních vod, nebyla-li dosud stanovena, či při její změně.

Vodoprávní úřad může povolení k nakládání s vodami změnit nebo zrušit na žádost oprávněného. Bylo-li povolení vydáno jiné osobě, musí žadatel doložit, že je oprávněným z tohoto povolení.

Vodoprávní úřad povolení k nakládání s vodami změní nebo zruší, je-li to nezbytné

- d) k dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu povodí (§ 24 a 26 zákona),  
 e) ke splnění programů snížení znečištění povrchových vod (§ 34 odst. 2 a § 35 odst. 1 zákona),  
 f) ke splnění programu snížení znečištění povrchových a podzemních vod nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami (§ 39 odst. 3 zákona),  
 g) pro zásobování pitnou vodou podle plánu rozvoje vodovodů a kanalizací (§ 4 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích).

Požádá-li oprávněný o změnu doby platnosti povolení k nakládání s vodami, povolení nezanikne, dokud o žádosti není pravomocně rozhodnuto. **Žádost je nutné podat před uplynutím doby platnosti povolení k nakládání s vodami!**

#### **Zánik povolení k nakládání s vodami (§ 13 zákona):**

Povolení k nakládání s vodami zaniká:

- uplynutím doby, na kterou bylo uděleno,
- zánikem vodního díla umožňujícího povolené nakládání s vodou, pokud vodoprávní úřad do 1 roku po zániku díla nestanoví lhůtu a podmínky k uvedení stavby do původního stavu, v tomto případě povolení zaniká marným uplynutím této lhůty,
- zánikem právnické osoby nebo smrtí fyzické osoby, kterým bylo povolení uděleno, pokud nedošlo k přechodu oprávnění na dalšího nabyvatele (viz výše – přechod práv).

#### **Žádosti o vydání povolení k nakládání s vodami (přílohy vyhlášky 432/2001 Sb.):**

Vzhledem k tomu, že je dnes naprosto běžné, že jsou příslušné žádosti ke stažení na webových stránkách vodoprávních úřadů, nejsou již tyto žádosti implementovány do příloh této příručky. Pro informaci jsou žádosti ve vyhlášce č. 432/2001 Sb., kterou najdete v sekci právních předpisů na Doprovodném CD.

- Vzor žádosti o povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami podle § 8 odst. 1 písm. a) nebo b) vodního zákona je včetně výčtu povinných doprovodných dokladů uveden v příloze č. 1 vyhl.
- Vzor žádosti o povolení k odběru podzemních vod podle § 8 odst. 1 písm. b) bodu 1 vodního zákona pro potřeby jednotlivých občanů (domácností) je včetně výčtu povinných doprovodných dokladů uveden v příloze č. 2 vyhl.
- Vzor žádosti o povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových podle § 8 odst. 1 písm. c) vodního zákona je včetně výčtu povinných doprovodných dokladů uveden v příloze č. 3 vyhl.
- Vzor žádosti o povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních podle § 8 odst. 1 písm. c) vodního zákona pro potřeby jednotlivých občanů (domácností) je včetně výčtu povinných doprovodných dokladů uveden v příloze č. 4 vyhl.
- Vzor žádosti o povolení k odběru podzemních vod pro potřeby jednotlivých občanů (domácností) a o stavební povolení ke studni nebo jinému vodnímu dílu potřebnému k takovému odběru je včetně výčtu povinných doprovodných dokladů uveden v příloze č. 16 vyhl.
- Vzor žádosti o povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních pro potřeby jednotlivých občanů (domácností) a o stavební povolení k domovní čistírně odpadních vod potřebné k takovému vypouštění je včetně výčtu povinných doprovodných dokladů uveden v příloze č. 17 vyhl.



**3.3.1.2 Povolení k některým činnostem**

(§ 14 zákona)

Povolení k některým činnostem je nutné:

- a) k vysazování stromů nebo keřů v záplavových územích v rozsahu ovlivňujícím odtokové poměry,
- b) k těžbě písku, štěrku, bahna s výjimkou bahna k léčivým účelům, valounů apod. (dále jen "říční materiál") z pozemků, na nichž leží koryto vodního toku,
- c) ke geologickým pracím spojeným se zásahem do pozemku v záplavových územích a v ochranných pásmech vodních zdrojů,
- d) k zasypávání odstavených ramen vodních toků,
- e) k vrácení vodního toku do původního koryta (opustí-li vodní tok přirozené koryto vlivem povodně či jiných přírodních sil),
- f) k ukládání těžebního odpadu do povrchových vod (zákon č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem).

Povolení k činnostem uvedeným pod písmenem a) nebo b) se nevyžaduje, vykonává-li je správce vodního toku v souvislosti s jeho správou nebo vlastník vodního díla v souvislosti s údržbou vodní nádrže. Povolení není dále nutné pro činnost uvedenou pod písmene a), vykonává-li je vlastník lesa z důvodů obnovy porostů a při činnostech uložených zákonem č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Ohlášení podléhá i obnova vodních děl zničených živelní pohromou nebo havárií; v těchto případech činí lhůta pro sdělení vodoprávního úřadu, že proti obnově nemá námitek, 15 dnů (§ 14 odst. 2 zákona). *Vzor Ohlášení stavebních úprav, udržovacích prací a obnovy vodního díla* je včetně výčtu povinných doprovodných dokladů uveden v příloze č. 15 vyhl. 432/2001 Sb.

**Vzor žádosti pro vydání povolení k některým vybraným činnostem:**

- Vzor žádosti o povolení k některým činnostem podle § 14 odst. 1 vodního zákona je včetně výčtu povinných doprovodných dokladů uveden v příloze č. 5 vyhl. 432/2001 Sb.

**3.3.1.3 Stavební povolení a ohlášení k vodním dílům**

(§ 15-15a zákona)

K provedení vodních děl, k jejich změnám a změnám jejich užívání, jakož i k jejich zrušení a odstranění je třeba povolení vodoprávního úřadu. Povolení k provedení nebo změně vodního díla, které má sloužit k nakládání s vodami povolovanému podle § 8 zákona, může být vydáno jen v případě, že je povoleno odpovídající nakládání s vodami nebo se nakládání s vodami povoluje současně s povolením k provedení nebo změně vodního díla (§ 9 odst. 5 zákona). V případě podle § 126 odst. 5 zákona (případ integrovaného povolení) se povolení k provedení nebo změně vodního díla nevydává současně s rozhodnutím podle zákona o integrované prevenci; práva a povinnosti vyplývající z povolení k provedení, změně vodního díla nebo změně jeho užívání lze vykonávat nejdříve ode dne nabytí právní moci rozhodnutí podle zákona o integrované prevenci.

Stavební povolení ani ohlášení nevyžadují stavební úpravy vodovodů a kanalizací, pokud se nemění jejich trasa.

Vodoprávní úřad má v těchto případech působnost speciálního stavebního úřadu podle stavebního zákona.

Vodoprávní úřad může vyzvat žadatele o stavební povolení k předložení návrhu manipulačního řádu, popřípadě výpočtu povodňové vlny zvláštní povodně, a to u vodních děl vzdouvajících nebo akumulujících povrchové vody a staveb využívajících jejich energetický potenciál.

Při povolování vodních děl, jejich změn, změn jejich užívání a jejich odstranění musí být zohledněna ochrana vodních a na vodu vázaných ekosystémů. Tato vodní díla nesmějí vytvářet bariéry pohybu ryb a vodních živočichů v obou směrech vodního toku. To neplatí v případech,

- a) jde-li o rybníky nebo vodní nádrže pro chov ryb nebo o stavby k hrazení bystřin a strží,
- b) vyžaduje-li to ochrana před povodněmi nebo jiný veřejný zájem, nebo
- c) kdy pohyb ryb a vodních živočichů v obou směrech vodního toku nelze zajistit z důvodu technické neproveditelnosti nebo neúměrných nákladů.

Zanikne-li povolení vydané podle ustanovení § 8 odst. 1 zákona nebo podle předchozích předpisů o nakládání s vodami, rozhodne vodoprávní úřad o podmínkách dalšího trvání, popřípadě odstranění vodního díla, které umožňovalo nakládání s vodami.

#### **Vzory žádostí pro vydání stavebního povolení k vodním dílům:**

- Vzor žádosti na vydání *stavebního povolení k vodním dílům podle § 15 vodního zákona* je včetně výčtu povinných doprovodných dokladů uveden v příloze č. 6 vyhl. 432/2001 Sb.
- Vzor žádosti na vydání *stavebního povolení podle § 15 vodního zákona k domovní čistírně odpadních vod, studni nebo jinému vodnímu dílu potřebnému k odběru podzemních vod pro potřeby jednotlivých občanů (domácností)*, je včetně výčtu povinných doprovodných dokladů uveden v příloze č. 7 vyhl. 432/2001 Sb.
- Vzor žádosti na vydání *povolení k užívání vodních děl podle § 15 vodního zákona ("kolaudační rozhodnutí")*, je včetně výčtu povinných doprovodných dokladů uveden v příloze č. 8 vyhl. 432/2001 Sb.
- Vzor žádosti *o vydání kolaudačního souhlasu k užívání vodního díla* je včetně výčtu povinných doprovodných dokladů uveden v příloze č. 12 vyhl. 432/2001 Sb.
- Vzor *Oznámení o užívání stavby vodního díla* je včetně výčtu povinných doprovodných dokladů uveden v příloze č. 14 vyhl. 432/2001 Sb.

#### **Ohlášení vodních děl a vodohospodářských úprav (§ 15a zákona):**

K provedení vodních děl určených pro čištění odpadních vod do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel, jejichž podstatnou součástí jsou výrobky označované CE podle zvláštního právního předpisu (§ 11 až 13 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky), postačí ohlášení vodoprávnímu úřadu. Při jejich ohlašování se přiměřeně použijí ustanovení stavebního zákona o ohlašování staveb. Ohlášení vodního díla obsahuje:

- a) náležitosti podle stavebního zákona,
- b) kategorii výrobku označeného CE,
- c) projektovou dokumentaci,
- d) způsob vypouštění odpadních vod,
- e) vyjádření příslušného správce vodního toku v případě vypouštění odpadních vod z vodního díla do vod povrchových,
- f) stanovisko správce povodí,
- g) vyjádření osoby s odbornou způsobilostí v případě vypouštění odpadních vod z vodního díla přes půdní vrstvy do vod podzemních a
- h) provozní řád.

Udržovací práce, které by mohly negativně ovlivnit životní prostředí nebo stabilitu vodního díla, je jeho vlastník povinen ohlásit vodoprávnímu úřadu. Ohlášení podléhá i obnova vodních děl zničených živelní pohromou nebo havárií a vodohospodářské úpravy; zemní práce a změny terénu v přirozených korytech vodních toků a na pozemcích sousedících s nimi, jimiž se podstatně nemění přirozená koryta vodních toků, nevyžadují stavební povolení ani ohlášení. V případech podle věty první a druhé činí lhůta pro sdělení

vodoprávního úřadu, že nemá námitek, 15 dnů; v této lhůtě může stavební úřad ohlášenou obnovu nebo udržovací práce nebo vodohospodářské úpravy zakázat.

Jestliže vodoprávní úřad s provedením ohlášeného vodního díla souhlasí, má se za povolené i nakládání s vodami podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona (vypouštění odpadních vod). Vodoprávní úřad sdělí tyto skutečnosti bez zbytečného odkladu správci povodí. V případě, že je provedením ohlášeného vodního díla dotčen vodní tok, sdělí vodoprávní úřad tyto skutečnosti též příslušnému správci vodního toku.

#### **3.3.1.4 Povolení k vypouštění odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečné závadné látky do kanalizace** (§ 16 zákona)

K vypouštění odpadních vod, u nichž lze mít důvodně za to, že mohou obsahovat jednu nebo více zvlášť nebezpečných závadných látek (viz příloha č. 1), do kanalizace je třeba povolení vodoprávního úřadu. Při vydávání povolení je vodoprávní úřad vázán emisními standardy a lhůtami pro jejich dosažení stanovenými v nařízení vlády vydaném podle § 38 odst. 8 zákona.

Pokud se do kanalizace vypouštějí odpadní vody obsahující zvlášť nebezpečné závadné látky z jedné nebo více jednotlivých technologicky vymezených výrobních jednotek, je třeba povolení samostatně pro každou z těchto výrobních jednotek. Jsou-li průmyslové odpadní vody s obsahem zvlášť nebezpečných závadných látek vypouštěny do kanalizace, která je součástí výrobního areálu, a jsou čištěny v zařízení určeném k čištění nebo zneškodňování těchto odpadních vod, může vodoprávní úřad vydat povolení až k místu vypustí z tohoto zařízení.

Při vydávání tohoto povolení postupuje vodoprávní úřad přiměřeně podle ustanovení § 38 odst. 8 až 10 zákona. Ustanovení zákona č. 274/2001 Sb. tím nejsou dotčena.

Vodoprávní úřad uloží v povolení povinnost zřídit kontrolní místo a způsob měření objemu vypouštěných odpadních vod, míry jejich znečištění zvláště nebezpečnými závadnými látkami a způsob, jímž mu budou výsledky měření předávány. Při tom přihlíží ke schválenému kanalizačnímu řádu. Pokud je pro odstraňování zvlášť nebezpečných závadných látek z odpadních vod vypouštěných do kanalizace instalováno zařízení s dostatečnou a prokazatelnou účinností, může vodoprávní úřad v povolení stanovit místo této povinnosti podmínky provozu takového zařízení.

#### **Vzor žádosti povolení k vypouštění odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečné závadné látky do kanalizace:**

- Vzor žádosti na povolení k vypouštění odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečné závadné látky do kanalizace podle § 16 odst. 1 vodního zákona je včetně výčtu povinných doprovodných dokladů uveden v příloze č. 9 vyhl. 432/2001 Sb.

#### **3.3.2 Souhlas** (§ 17 zákona)

Souhlas vodoprávního úřadu je třeba ke stavbám, zařízením nebo činnostem, k nimž není třeba povolení podle vodního zákona (bod 3.3.1), které však mohou ovlivnit vodní poměry, a to

- a) ke stavbám a zařízením na pozemcích, na nichž se nacházejí koryta vodních toků, nebo na pozemcích s takovými pozemky sousedících, pokud tyto stavby a zařízení ovlivní vodní poměry,
- b) ke zřizování dálkových potrubí a stavbám umožňujícím podzemní skladování látek v zemských dutinách, jakož i *ke skladům, skládkám, popřípadě nádržím*, pokud provoz uvedených staveb a skládek může významně ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod,
- c) ke stavbám, k těžbě nerostů nebo k terénním úpravám v záplavových územích,
- d) ke stavbám ve vzdálenosti do 15 m od vzdušné paty ochranné hráze vodního toku,

- e) ke stavbám v ochranných pásmech vodních zdrojů,
- f) k úložným místům pro nakládání s těžebním odpadem nebo k rozhodnutí o povinnosti shromážďovat a upravovat znečištěnou vodu a průsaky podle jiného právního předpisu (zákon č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem),
- g) k vrtům pro využívání energetického potenciálu podzemních vod, z nichž se neodebírá nebo nečerpá podzemní voda; vodoprávní úřad může v řízení o udělení tohoto souhlasu žadateli uložit, aby mu předložil vyjádření osoby s odbornou způsobilostí (zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích),
- h) ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur podle (zákon č. 85/2012 Sb., o ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur).

Souhlasu není třeba k činnostem, jichž je třeba při cvičení nebo zásahu Hasičského záchranného sboru a jednotek požární ochrany, Báňské záchranné služby, Policie, obecní policie a ozbrojených sil, které v případech cvičení postupují v dohodě s příslušným vodoprávním úřadem.

#### **Vzor žádosti k udělení souhlasu:**

- Vzor žádosti na udělení *souhlasu podle § 17 vodního zákona* je včetně výčtu povinných doprovodných dokladů uveden v příloze č. 10 vyhl. 432/2001 Sb.

### 3.3.3 Vyjádření (§ 18 zákona)

Každý, kdo hodlá umístit, provést, změnit nebo odstranit stavbu nebo zařízení a/nebo provádět jiné činnosti, pokud takový záměr může ovlivnit vodní poměry, energetický potenciál, jakost nebo množství povrchových nebo podzemních vod, má právo, aby po dostatečném doložení záměru obdržel vyjádření vodoprávního úřadu, zda je tento záměr z hlediska zájmů chráněných podle vodního zákona možný, popřípadě za jakých podmínek.

***Vyjádření není rozhodnutím ve správním řízení a nenahrazuje povolení nebo souhlas vodoprávního úřadu!***

#### **Vzor žádosti o vyjádření:**

- Vzor žádosti *o vyjádření podle § 18 vodního zákona* je včetně výčtu povinných doprovodných dokladů uveden v příloze č. 11 vyhl. 432/2001 Sb.

### 3.3.4 Povinnost měřit množství vody (§ 10 zákona)

Oprávněný, která má povolení k nakládání s vodami (s výjimkou povolení k nakládání s vodami spočívající v jejich vzdouvání, akumulaci, k využívání jejich energetického potenciálu nebo k užívání těchto vod pro chov ryb nebo vodní drůbeže, popřípadě jiných vodních živočichů, za účelem podnikání - § 8 odst. 1 písm. a) body 2 až 4 zákona a písm. c)) v množství alespoň 6 000 m<sup>3</sup> vody v kalendářním roce nebo 500 m<sup>3</sup> vody v kalendářním měsíci (tzn. na hranici zpoplatnění), jakož i ten, kdo má povolení k nakládání s vodami v tomto množství, která je přírodním léčivým zdrojem nebo zdrojem přírodních minerálních vod nebo která je vyhrazeným nerostem, je **povinen měřit množství vody**, se kterou nakládá, a předávat výsledky tohoto měření příslušnému správci povodí.

Podrobnosti o způsobu a četnosti měření množství vod jsou uvedeny v bodě 3.4 (vodní bilance - § 22 odst. 2 zákona) a v bodě 3.5.

### 3.4 Stav povrchových a podzemních vod

(§ 21 zákona)

Zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod slouží k zajišťování podkladů pro výkon veřejné správy, plánování v oblasti vod a k poskytování informací veřejnosti a provádí se podle povodí povrchových vod a hydrogeologických rajonů podzemních vod.

Zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod zahrnuje zejména:

- a) zjišťování množství a jakosti povrchových a podzemních vod včetně jejich ovlivňování lidskou činností a zjišťování stavu vodních útvarů a ekologického potenciálu silně ovlivněných a umělých vodních útvarů,
- b) vedení vodní bilance,
- c) zřízení, vedení a aktualizace evidence:
  1. vodních toků a objektů na nich, jejich dílčích povodí, hydrogeologických rajonů a vodních nádrží,
  2. vodních útvarů včetně silně ovlivněných vodních útvarů a umělých vodních útvarů,
  3. množství a jakosti povrchových a podzemních vod, stavu vodních útvarů a ekologického potenciálu silně ovlivněných a umělých vodních útvarů,
  4. odběrů povrchových a podzemních vod, vypouštění odpadních a důlních vod a akumulace povrchových vod ve vodních nádržích,
  5. mezinárodních oblastí povodí na území České republiky a dílčích povodí (§ 24 zákona),
  6. chráněných oblastí přirozené akumulace vod,
  7. ochranných pásem vodních zdrojů,
  8. zdrojů povrchových a podzemních vod, které jsou využívány nebo u kterých se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody,
  9. citlivých oblastí,
  10. zranitelných oblastí,
  11. oblastí povrchových vod využívaných ke koupání,
  12. povrchových vod, které jsou nebo se mají stát trvale vhodnými pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů,
  13. vodních děl k vodohospodářským melioracím pozemků,
  14. záplavových území.

Evidence podle bodů 6, 7, 9 až 12 bude vytvořena nejpozději do 22. prosince 2004.

Rozsah a způsob zpracování, ukládání a předávání údajů zahrnutých v evidencích, včetně statistických a kartografických dat, do informačních systémů veřejné správy stanovuje prováděcí předpis (vyhláška č. 252/2013 Sb., o rozsahu údajů v evidencích stavu povrchových a podzemních vod a o způsobu zpracování, ukládání a předávání těchto údajů do informačních systémů veřejné správy).

Způsob vymezení hydrogeologických rajonů, vymezení vodních útvarů, způsob hodnocení jejich stavu a způsob hodnocení ekologického potenciálu silně ovlivněných a umělých vodních útvarů, náležitosti programů zjišťování a hodnocení stavu vod stanovuje prováděcí předpis (vyhláška č. 5/2011 Sb. o vymezení hydrogeologických rajonů a útvarů podzemních vod, způsobu hodnocení stavu podzemních vod a náležitostech programů zjišťování a hodnocení stavu podzemních vod, vyhláška č. 49/2011 Sb. o vymezení útvarů povrchových vod, vyhláška č. 98/2011 Sb. o způsobu hodnocení stavu útvarů povrchových vod, způsobu hodnocení ekologického potenciálu silně ovlivněných a umělých útvarů povrchových vod a náležitostech programů zjišťování a hodnocení stavu povrchových vod).

Zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod a provozování informačních systémů veřejné správy provádějí správci povodí a další odborné subjekty, které za tím účelem pověřuje, zřizuje nebo zakládá Ministerstvo zemědělství, popřípadě Ministerstvo životního prostředí (dále jen "pověřené odborné subjekty"). Správci povodí a pověřené odborné subjekty jsou povinni se při této činnosti řídit pokyny svého zakladatele nebo zřizovatele.

Správci povodí a pověřené odborné subjekty jsou oprávněni požadovat pro účely zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod informace od toho, kdo nakládá s povrchovými nebo podzemními vodami, jakož i od správních úřadů, popřípadě orgánů územní samosprávy, do jejichž působnosti povolování nakládání s uvedenými vodami spadá, nebo které vedou informační systémy podle zvláštních právních předpisů (například zákon č. 344/1992 Sb., zákon č. 164/2001 Sb.) ti jsou povinni bezplatně sdělovat data správcům povodí a pověřeným odborným subjektům, popřípadě si správci povodí a pověřené odborné subjekty mohou u nich tato data bezplatně a za jejich pomoci zjišťovat. Ustanovení zvláštních právních předpisů chránících utajované skutečnosti tím nejsou dotčena.

Správci povodí a pověřené odborné subjekty poskytují na vyžádání bezplatně správním úřadům informace o stavu povrchových a podzemních vod. Zároveň bezplatně poskytují MZd informace týkající se nakládání s povrchovými a podzemními vodami v ochranných pásmech přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod.

#### **Vodní bilance** (§ 22 zákona)

Vodní bilance sestává z hydrologické bilance a vodohospodářské bilance. Hydrologická bilance porovnává přírůstky a úbytky vody a změny vodních zásob povodí, území nebo vodního útvaru za daný časový interval. Vodohospodářská bilance porovnává požadavky na odběry povrchové a podzemní vody a vypouštění odpadních vod s využitelnou kapacitou vodních zdrojů z hledisek množství a jakosti vody a jejich ekologického stavu. Obsah vodní bilance a způsob jejího sestavení stanoví vyhláška č. 431/2001 Sb.

Pro potřeby vodní bilance jsou odběratelé povrchových nebo podzemních vod, jakož i ti, kteří využívají přírodní léčivé zdroje nebo zdroje přírodních minerálních vod a vody, které jsou vyhrazenými nerosty, a dále ti, kteří vypouštějí do vod povrchových nebo podzemních vody odpadní nebo důlní v množství přesahujícím v kalendářním roce 6 000 m<sup>3</sup> nebo 500 m<sup>3</sup> v kalendářním měsíci, nebo ti, jejichž povolený objem vody vzduté vodním dílem ve vodním toku nebo vody vodním dílem akumulované přesahuje 1 000 000 m<sup>3</sup>, **povinni jednou ročně ohlašovat k 31. lednu** příslušným správcům povodí údaje o těchto odběrech a vypouštění a dále údaje o vzdouvání, popř. akumulaci.

Rozsah a četnost ohlašování je stanovena vyhláškou č. 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a o údajích pro vodní bilanci. Ohlašování je prováděno na formulářích uvedených v přílohách č. 1 až 4 (odběr podzemní vody, odběr povrchové vody, vypouštěné vody, vzdouvání nebo akumulace) zmíněné vyhlášky. Četnost měření jakosti odebíraných povrchových či podzemních vod je uvedena příloze č. 2 této příručky. Vzhledem k rozsáhlosti příloh a vysvětlivek k jednotlivým hlášením, nejsou tyto ohlašovací formuláře součástí příručky.

## 3.5 Způsob a četnost měření množství vody

Způsob a četnost měření množství vody pro jednotlivé druhy povoleného nakládání s vodami upravuje vyhláška č. 20/2002 Sb.

### 3.5.1 Povinné osoby

(§ 1 vyhlášky č. 20/2002 Sb.)

Měření se týká následujících druhů povolení nakládání s vodami (bod 3.3.1.1) v množství alespoň 6000 m<sup>3</sup> v kalendářním roce nebo 500 m<sup>3</sup> v kalendářním měsíci:

- jde-li o povrchové vody a nejde-li přitom o obecné nakládání s nimi (bod 3.2), k jejich odběru a k jinému nakládání s nimi (§ 8 odst. 1 písm. a) body 1 a 5 zákona),
- jde-li o podzemní vody, k jejich odběru, akumulaci, čerpání za účelem snižování jejich hladiny, umělému obohacování podzemních zdrojů vod povrchovou vodou a k jinému nakládání s nimi,
- k čerpání povrchových nebo podzemních vod a jejich následnému vypouštění do těchto vod za účelem získání tepelné energie,
- k čerpání znečištěných podzemních vod za účelem snížení jejich znečištění a k jejich následnému vypouštění do těchto vod, popřípadě do vod povrchových.

Měření se dále týká nakládání s vodami, které jsou přírodním léčivým zdrojem nebo zdrojem přírodních minerálních vod nebo která jsou vyhrazeným nerostem oprávněného v množství výše uvedeném a dále oprávněných, kteří mají povolení ke vzdouvání, popřípadě akumulaci povrchových vod v množství přesahujícím 1000 000 m<sup>3</sup>.

Vodoprávní úřad může stanovit v povolení k nakládání s vodami i další podrobnosti těchto měření. V případě mimořádné situace může vodoprávní úřad na návrh oprávněného stanovit způsob a rozsah měření mimo řízení o povolení k nakládání s vodami, a to na omezenou nezbytně nutnou dobu.

### 3.5.2 Měření množství odebírané povrchové nebo podzemní vody

(§ 2 vyhlášky č. 20/2002 Sb.)

Množství odebírané povrchové nebo podzemní vody se provádí měřením v tlakových úsecích potrubí, nebo měřením v úsecích s volnou hladinou.

V případě, kdy nejsou vytvořeny technické podmínky pro tento způsob měření, se měření provádí odvozením podle prokázaného odběru elektrické energie potřebné k odebírání povrchové nebo podzemní vody.

Při odběrech podzemních vod v jedné lokalitě se v případě rozdílných hydrogeologických struktur měří odebírané množství podzemní vody odděleně z jednotlivých využívaných úrovní podzemní vody.

Odebírané množství povrchové nebo podzemní vody v období prokazatelné nefunkčnosti měřidla nebo měřicího systému se vypočítá z počtu hodin nefunkčnosti a z průměrného hodinového průtoku vody za období od počátku roku do vzniku poruchy a u sezónních odběrů povrchové nebo podzemní vody z naměřených údajů předchozího roku.

Měření množství odebírané povrchové nebo podzemní vody se provádí jedenkrát za 30 dnů.

### 3.5.3 Měření množství vod k umělému obohacování podzemních zdrojů vod povrchovou vodou (§ 4 vyhlášky č. 20/2002 Sb.)

Měření množství povrchové vody k umělému obohacování podzemních zdrojů vod povrchovou vodou se provádí stejným způsobem jako v bodě 3.5.2 jedenkrát za měsíc.

### 3.5.4 Měření množství podzemních vod čerpaných za účelem snižování jejich hladiny (§ 5 vyhlášky č. 20/2002 Sb.)

Měření množství čerpaných podzemních vod se provádí stejným způsobem jako v bodě 3.5.2 jedenkrát za měsíc.

### 3.5.5 Měření množství odebírané vody, která je přírodním léčivým zdrojem nebo zdrojem přírodních minerálních vod, nebo vody, která je vyhrazeným nerostem (§ 7 vyhlášky č. 20/2002 Sb.)

Měření množství odebíraných vod se provádí stejným způsobem jako v bodě 3.5.2 jedenkrát za měsíc, není-li v povolení stanoveno jinak.

Měření množství vody, která je vyhrazeným nerostem, se provádí způsobem a v četnosti podle podmínek stanovených v povolení k nakládání s těmito vodami.

### 3.5.6 Měření množství v ostatních případech (§ 6, §8 vyhlášky č. 20/2002 Sb.)

V ostatních případech nakládání s vodami (k využívání energetického potenciálu, k užívání vod pro chov ryb nebo vodní drůbeže, popřípadě jiných vodních živočichů za účelem podnikání a k jinému nakládání s vodami) se měří množství vody způsobem a v četnosti podle podmínek stanovených v povolení vodoprávního úřadu k tomuto nakládání s vodami.

Množství povrchové vody vzduťe vodním dílem ve vodním toku nebo povrchové vody vodním dílem akumulované se určí z funkční závislosti naměřené výšky hladiny vody a objemu povrchové vody vodním dílem vzduťe nebo akumulované.

### 3.5.7 Rozsah, způsob a četnost předávání výsledků měření správcům povodí (§ 9 vyhlášky č. 20/2002 Sb.)

Výsledky měření množství odebírané povrchové vody předává fyzická nebo právnická osoba (oprávněný) příslušnému správci povodí v rozsahu zjištěného množství odebírané povrchové vody za každý kalendářní měsíc vždy k pátému pracovnímu dni následujícího kalendářního měsíce.

Výsledky měření množství:

- odebírané podzemní vody,
- odebírané vody, která je přírodním léčivým zdrojem nebo zdrojem přírodních minerálních vod nebo je vyhrazeným nerostem,
- odebíraných vod k umělému obohacování podzemních zdrojů vod povrchovou vodou



- odebíraných podzemních vod čerpaných za účelem snižování jejich hladiny
- v ostatních případech (3.5.6)

předává oprávněný příslušnému správci povodí, vždy k 31. lednu následujícího roku, v rozsahu zjištěného množství vod za každý kalendářní měsíc.

Výsledky měření množství povrchové vody vzduťe vodním dílem ve vodním toku nebo povrchové vody vodním dílem akumulované předává oprávněný příslušnému správci povodí v rozsahu zjištěného množství povrchové vody za každý kalendářní měsíc kalendářního roku vždy k 31. lednu roku následujícího.

### 3.6 Plánování v oblasti vod

(§ 23-26 zákona)

Plánování v oblasti vod je soustavná koncepční činnost, kterou zajišťuje stát, a jeho účelem je vymezit a vzájemně harmonizovat veřejné zájmy

- ochrany vod jako složky životního prostředí,
- snížení nepříznivých účinků povodní a sucha a
- udržitelného užívání vodních zdrojů, zejména pro účely zásobování pitnou vodou.

V rámci plánování v oblasti vod se pořizují plány povodí a plány pro zvládání povodňových rizik. Tyto plány jsou podkladem pro výkon veřejné správy, zejména pro územní plánování a vodoprávní řízení.

*Vzhledem k tomu, že se tato oblast týká zejména státní správy, jsou dále uvedeny pouze odkazy na podrobnější úpravu.*

#### 3.6.1 Cíle ochrany vod jako složky životního prostředí

(§ 23a zákona)

Cíle ochrany vod jako složky životního prostředí upravuje § 23a zákona.

#### 3.6.2 Plán hlavních povodí České republiky

(§ 24 zákona)

Plány hlavních povodí upravuje § 24 zákona.

#### 3.6.3 Zpracování plánů povodí a plánů pro zvládání povodňových rizik

(§ 25 zákona)

Zpracování a bližší podmínky těchto plánů upravuje § 25 zákona.

#### 3.6.4 Programy opatření

(§ 26 zákona)

Programy opatření upravuje § 26 zákona.



## 4.0 Ochrana vodních poměrů, vodních zdrojů a množství vod

### 4.1 Ochrana vodních poměrů

(§ 27 zákona)

Vlastníci pozemků jsou povinni, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak (například zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, zákon č. 289/1995 Sb., lesní zákon), zajistit péči o ně tak, aby nedocházelo ke zhoršování vodních poměrů. Zejména jsou povinni za těchto podmínek zajistit, aby nedocházelo ke zhoršování odtokových poměrů, odnosu půdy erozní činností vody a dbát o zlepšování retenční schopnosti krajiny.

#### 4.1.1 Chráněné oblasti přirozené akumulace vod

(§ 28, 28a zákona)

Oblasti, které pro své přírodní podmínky tvoří významnou přirozenou akumulaci vod, jsou vyhlášeny nařízením vlády za chráněné oblasti přirozené akumulace vod.

Jedná se o NV č. 40/1978 Sb. (oblasti Beskyd, Jeseníků, Jizerských hor, Krkonoš, Orlických hor, Šumavy a Žďárských vrchů), NV č. 10/1979 Sb. (oblasti Brd, Jablunkovska, Krušných hor, Novohradských hor, Vsetínských vrchů a Žamberka-Králíků), NV č. 85/1981 Sb. (oblasti Chebské pánve a Slavkovského lesa, Severočeské křídly, Východočeské křídly, Polické pánve, Třeboňské pánve a Kvarteru řeky Moravy).

Hranice těchto chráněných vodohospodářských oblastí jsou vymezeny shodně s hranicemi těchto chráněných krajinných oblastí. Mapy chráněných vodohospodářských oblastí jsou k dispozici na stránkách hydroekologického informačního systému, který provozuje Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.M. (<http://heis.vuv.cz/data/isapi.dll?map=chopav&>).

V chráněných oblastech přirozené akumulace vod se zakazuje:

1. zmenšovat rozsah lesních pozemků,
2. odvodňovat lesní pozemky,
3. odvodňovat zemědělské pozemky,
4. těžít rašelinu,
5. těžít nerosty povrchovým způsobem nebo provádět jiné zemní práce, které by vedly k odkrytí souvislé hladiny podzemních vod,
6. těžít a zpracovávat radioaktivní suroviny,
7. ukládat radioaktivní odpady,
8. ukládat oxid uhličitý (zákon č. 85/2012 Sb.) do hydrogeologických struktur s využitelnými nebo využívanými zásobami podzemních vod.

Pokud zákazem podle bodu 1 až 3 vznikne vlastníkovu pozemku škoda, má nárok na její úhradu. Ministerstvo životního prostředí může po předchozím souhlasu vlády povolit výjimku ze z výše uvedených zákazů.

#### Území chráněná pro akumulaci povrchových vod (§ 28a zákona)

Plochy morfologicky, geologicky a hydrologicky vhodné pro akumulaci povrchových vod pro snížení nepříznivých účinků povodní a sucha lze k jejich územní ochraně před jinými aktivitami vymezit v Politice územního rozvoje a v územně plánovací dokumentaci jako území chráněná pro akumulaci povrchových vod. V těchto územích lze měnit dosavadní využití, umísťovat stavby a provádět další činnosti pouze v případě, že neznemožní nebo podstatně neztíží jejich budoucí využití pro akumulaci povrchových vod. Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území pořídí MZe v dohodě s MŽP. Generel je podkladem pro návrh politiky územního rozvoje (§ 33 odst. 2 písm. c) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu) a územně plánovací dokumentace.

## 4.1.2 Podzemní vody

(§ 29 zákona)

Zdroje podzemních vod jsou přednostně vyhrazeny pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou a pro účely, pro které je použití pitné vody stanoveno zvláštním právním předpisem (zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví). K jiným účelům může vodoprávní úřad povolit použití podzemní vody, jen není-li to na úkor uspokojování uvedených potřeb. Oxid uhličitý je zakázáno ukládat (zákon č. 85/2012 Sb.) do hydrogeologických struktur s významnými zásobami kvalitních podzemních vod určených především pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou.

Osoba, která způsobí při provozní činnosti ztrátu podzemní vody nebo podstatné snížení možnosti odběru ve zdroji podzemních vod, popřípadě zhoršení jakosti vody v něm, je povinna nahradit škodu, která tím vznikla tomu, kdo má povoleno odebírat podzemní vodu z tohoto vodního zdroje, a dále provést podle místních podmínek potřebná opatření k obnovení původního stavu. Náhrada spočívá v opatření náhradního zdroje vody. Není-li to možné nebo účelné, je povinna poskytnout jednorázovou náhradu odpovídající snížení hodnoty tohoto nemovitého majetku, s jehož užíváním je povolení spojeno. Tím nejsou dotčeny obecné předpisy o náhradě škody.

Vlastník pozemku, který při jiné činnosti než při geologických pracích na něm zjistí výskyt podzemních vod v neobvyklém množství (např. v takovém množství, které si vyžádá změnu technologie zakládání stavby nebo si vynutí upuštění od realizace stavby na tomto staveništi apod.) nebo zjistí výskyt podzemních vod s napjatou hladinou (artézské vody), je povinen tuto skutečnost ohlásit příslušnému vodoprávnímu úřadu k zjištění vydatnosti zdroje podzemní vody.

## 4.2 Ochranná pásma vodních zdrojů

(§ 30 - 31 zákona)

K ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti zdrojů podzemních nebo povrchových vod využívaných nebo využitelných pro zásobování pitnou vodou s průměrným odběrem více než 10 000 m<sup>3</sup> za rok a zdrojů podzemní vody pro výrobu balené kojenecké vody nebo pramenité vody stanovuje vodoprávní úřad ochranná pásma opatřeními obecné povahy. Vyžadují-li to závažné okolnosti, může vodoprávní úřad stanovit ochranná pásma i pro vodní zdroje s nižší kapacitou, než je výše uvedeno. Stanovení ochranných pásem je vždy veřejným zájmem.

Ochranná pásma se dělí na ochranná pásma I. stupně, která slouží k ochraně vodního zdroje v bezprostředním okolí jímacího nebo odběrného zařízení, a ochranná pásma II. stupně, která slouží k ochraně vodního zdroje v územích stanovených vodoprávním úřadem tak, aby nedocházelo k ohrožení jeho vydatnosti, jakosti nebo zdravotní nezávadnosti.

Ochranné pásmo I. stupně stanoví vodoprávní úřad jako souvislé území:

- a) u vodárenských nádrží a u dalších nádrží určených výhradně pro zásobování pitnou vodou minimálně pro celou plochu hladiny nádrže při maximálním vzduť,
- b) u ostatních nádrží s vodárenským využitím než uvedených pod písmenem a) s minimální vzdáleností hranice jeho vymezení na hladině nádrže 100 m od odběrného zařízení,
- c) u vodních toků
  - s jezovým vzduťm na břehu odběru minimálně v délce 200 m nad místem odběru proti proudu, po proudu do vzdálenosti 100 m nebo k hraně vzdouvacího objektu a šířce ochranného pásma 15 m, ve vodním toku zahrnuje minimálně jednu polovinu jeho šířky v místě odběru,

- bez jezového vzduť na břehu odběru minimálně v délce 200 m nad místem odběru proti proudu, po proudu do vzdálenosti 50 m od místa odběru a šířce ochranného pásma 15 m, ve vodním toku zahrnuje minimálně jednu třetinu jeho šířky v místě odběru,
- d) u zdrojů podzemní vody s minimální vzdáleností hranice jeho vymezení 10 m od odběrného zařízení,
- e) v ostatních případech individuálně.

Vodoprávní úřad může stanovit v odůvodněných případech ochranné pásmo I. stupně v menším rozsahu.

Ochranné pásmo II. stupně se stanoví vně ochranného pásma I. stupně. Může být tvořeno jedním souvislým nebo více od sebe oddělenými územími v rámci hydrologického povodí nebo hydrogeologického rajonu. Vodoprávní úřad může ochranné pásmo II. stupně, je-li to účelné, stanovovat postupně po jednotlivých územích.

Náklady spojené s technickými úpravami v ochranných pásmech vodních zdrojů uloženými vodoprávním úřadem k ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti nesou ti, kteří jsou oprávněni vodu z těchto vodních zdrojů odebírat, popřípadě o povolení k jejímu odběru žádají, u vodárenských nádrží pak vlastníci nebo stavebníci vodních děl sloužících ke vzdouvání vody.

Ochranná pásma stanoví vodoprávní úřad na návrh nebo z vlastního podnětu. Nepodají-li návrh na jejich stanovení ti, kteří mají právo vodu z vodního zdroje odebírat, popřípadě ti, kteří o povolení k takovému odběru žádají, u vodárenských nádrží pak ti, kteří vlastní vodní díla sloužící ke vzdouvání vody v takových nádržích nebo jsou jejich stavebníky, může jim předloženi tohoto návrhu s potřebnými podklady vodoprávní úřad uložit.

Do ochranného pásma I. stupně je zakázán vstup a vjezd; to neplatí pro osoby, které mají právo vodu z vodního zdroje odebírat, a u vodárenských nádrží pro osoby, které tato vodní díla vlastní. Vodoprávní úřad může stanovit rozhodnutím nebo opatřením obecné povahy i další výjimky ze zákazu vstupu a vjezdu.

V ochranném pásmu I. a II. stupně je zakázáno provádět činnosti poškozující nebo ohrožující vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje, jejichž rozsah je vymezen v opatření obecné povahy o stanovení nebo změně ochranného pásma.

Odpadne-li důvod ochrany, vodoprávní úřad z vlastního podnětu nebo na návrh rozhodne o zrušení ochranného pásma.

V opatření obecné povahy o stanovení nebo změně ochranného pásma vodního zdroje vodoprávní úřad stanoví, které činnosti poškozující nebo ohrožující vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje nelze v tomto pásmu provádět, jaká technická opatření jsou v ochranném pásmu povinny provést osoby, které jsou oprávněny vodu z těchto vodních zdrojů odebírat, popřípadě způsob a dobu omezení užívání pozemků a staveb v tomto pásmu ležících.

Za prokázané omezení užívání pozemků a staveb v ochranných pásmech vodních zdrojů náleží vlastníkům těchto pozemků a staveb náhrada, kterou jsou povinni na jejich žádost poskytnout v případě vodárenských nádrží vlastníci vodních děl umožňujících v nich vzdouvání vody, v ostatních případech oprávnění k odběru vody z vodního zdroje.

Vyhláška č. 137/1999 Sb. stanovuje seznam vodárenských nádrží a zásady pro stanovení a změny ochranných pásem vodních zdrojů.

Pro zdroje povrchových vod, které jsou využívány nebo u kterých se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody, stanovuje ukazatele a hodnoty jejich přípustného znečištění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

### 4.3 Citlivé oblasti

(§ 32 zákona)

Citlivé oblasti jsou vodní útvary povrchových vod:

- v nichž dochází nebo v blízké budoucnosti může dojít v důsledku vysoké koncentrace živin k nežádoucímu stavu jakosti vod,
- které jsou využívány nebo se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody, v níž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l, nebo
- u nichž je z hlediska zájmů chráněných zákonem o vodách nutný vyšší stupeň čištění odpadních vod.

Citlivé oblasti jsou vymezeny nařízením vlády č. 61/2003 Sb. (všechny útvary povrchových vod v ČR). Ukazatele přípustného znečištění odpadních vod a jejich hodnoty jsou pro citlivé oblasti a pro vypouštění odpadních vod do povrchových vod ovlivňujících kvalitu vody v citlivých oblastech stanoveny stejným nařízením. Emisní standardy pro citlivé oblasti a pro vypouštění odpadních vod do vod povrchových ovlivňujících jakost vody v citlivých oblastech v ukazatelích znečištění celkový dusík a sloučeniny dusíku a celkový fosfor odpovídají hodnotám těchto ukazatelů znečištění uvedeným v tabulkách 1a a 1b v příloze č. 1 k nařízení vlády č. 61/2003 Sb. Vymezení citlivých oblastí podléhá přezkoumání v pravidelných intervalech nepřesahujících 4 roky.

### 4.4 Zranitelné oblasti

(§ 33 zákona, NV č. 262/2012 Sb.)

Zranitelné oblasti jsou území, kde se vyskytují:

- povrchové nebo podzemní vody, zejména využívané nebo určené jako zdroje pitné vody, v nichž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l nebo mohou této hodnoty dosáhnout, nebo
- povrchové vody, u nichž v důsledku vysoké koncentrace dusičnanů ze zemědělských zdrojů dochází nebo může dojít k nežádoucímu zhoršení jakosti vody.



Zranitelné oblasti jsou územně vymezeny katastrálními územími České republiky. Jejich seznam je uveden v příloze č. 1 k nařízení vlády č. 262/2012 Sb. Vymezení zranitelných oblastí podléhá přezkoumání Ministerstvem ŽP v pravidelných intervalech nepřesahujících 4 roky. Nařízením vlády dále upravuje používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření (dále jen "akční program"), viz následující bod. Akční program podléhá přezkoumání a případným úpravám v intervalech nepřesahujících 4 roky. Přezkoumání se provádí na základě vyhodnocení účinnosti opatření vyplývajících z přijatého akčního programu.

#### **AKČNÍ PROGRAM** (§ 4 NV č. 262/2012 Sb.)

Akční program se vztahuje na fyzické nebo právnické osoby, které provozují zemědělskou výrobu ve zranitelných oblastech a jsou zapsány do evidence podle zákona o zemědělství (zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství), (dále jen "zemědělský podnikatel"). Pokud se podnik zemědělského podnikatele nachází ve zranitelné oblasti částečně, vztahuje se akční program pouze na zemědělské pozemky ve zranitelných oblastech, s výjimkou § 8

NV (*Omezení užití organického dusíku*). Akční program se nevztahuje na pěstování plodin ani na používání a skladování hnojiv pro účely výzkumu, vývoje a pokusnictví.

#### **Zemědělský pozemek a dusíkatá hnojivá látka (§ 5 NV č. 262/2012 Sb.):**

Zemědělským pozemkem se pro účely tohoto nařízení rozumí

- a) souvisle obhospodařovaná plocha zemědělské půdy, nebo
- b) půdní blok nebo díl půdního bloku, případně jejich část s jednou plodinou nebo směsí plodin, je-li zemědělský podnikatel zařazen v evidenci využití zemědělské půdy podle užitelských vztahů podle zákona o zemědělství.

Dusíkatou hnojivou látkou se pro účely tohoto nařízení rozumí

- a) minerální dusíkatá hnojiva, a to minerální jednosložková dusíkatá hnojiva a minerální vícenosložková hnojiva (vyhláška č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva) s obsahem dusíku,
- b) hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem, a to statková hnojiva (zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech), jako je kejda a tekutý podíl po její mechanické separaci, hnojůvka, močůvka, silážní šťávy, trus drůbeže a drobných hospodářských zvířat s podestýlkou nebo bez podestýlky, výkaly, popřípadě moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo při jiném pobytu na zemědělském pozemku a organická nebo organominerální hnojiva (vyhláška č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva), v nichž je poměr uhlíku k dusíku nižší než 10,
- c) hnojiva s pomalu uvolnitelným dusíkem, a to statková hnojiva, jako je hnůj nebo tuhý podíl kejdy po její mechanické separaci a organická nebo organominerální hnojiva, v nichž je poměr uhlíku k dusíku roven nebo je vyšší než 10,
- d) skliditelné rostlinné zbytky (vyhláška č. 377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv), zejména sláma, chrást, plodina na zelené hnojení a tráva,
- e) upravené kaly (§ 32 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech).

#### **Období zákazu hnojení (§ 6 NV č. 262/2012 Sb.)**

Období, ve kterých je ve zranitelných oblastech na zemědělském pozemku zakázáno používání dusíkatých hnojivých látek, jsou uvedena v tabulce č. 1 přílohy č. 2 k tomuto nařízení. Období zákazu hnojení se nevztahuje na výkaly a moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo při jejich jiném pobytu na zemědělském pozemku a na hnojení zakrytých ploch, například skleníky a fóliovníky.

#### **Užití dusíkatých hnojivých látek podle půdně klimatických podmínek stanoviště (§ 7 NV č. 262/2012 Sb.)**

Způsob užití dusíkatých hnojivých látek stanoví zemědělský podnikatel podle potřeb jednotlivých plodin na konkrétních stanovištích a podle pěstitelských podmínek. Pro hnojení jednotlivých plodin jsou stanoveny limity v příloze č. 3 k tomuto nařízení. Uvedené limity lze překročit jen v I. a II. aplikačním pásmu podle tabulky č. 2 a 3 přílohy č. 2 k tomuto nařízení, a to v případech, kdy navýšení hnojení bude procentuálně odpovídat navýšení výnosu plodiny. Odpovídající výnos plodiny na zemědělském pozemku, ke kterému směřuje navýšení hnojení, je pro účely kontroly dokládán

- a) údaji o průměrných a maximálních výnosech všech plodin na zemědělském pozemku nejméně za posledních 5 let a
- b) údaji o pěstitelských podmínkách ovlivňujících přístupnost živin a o množství přístupných živin v půdě a půdní reakci dle agrochemického zkoušení zemědělských půd) nebo údaji získanými podle jiných postupů diagnostiky výživného stavu půd a rostlin.

Způsob užití dusíkatých hnojivých látek na orné půdě je uveden v tabulce č. 6 přílohy č. 2 k tomuto nařízení a závisí na začlenění zemědělského pozemku do jednoho ze tří aplikačních pásem, která jsou vymezena v tabulkách č. 2 až 5 přílohy č. 2 k tomuto nařízení, s využitím systému bonitovaných půdně ekologických jednotek stanovených jinými právními předpisy (vyhláška č. 327/1998 Sb., kterou se stanoví charakteristika bonitovaných půdně ekologických jednotek, vyhláška č. 26/2007 Sb., kterou se provádí katastrální zákon č. 265/1992 Sb.).

Pokud je v rámci zemědělského pozemku více bonitovaných půdně ekologických jednotek patřících do různých aplikačních pásem nebo do jiných skupin bonitovaných půdně ekologických jednotek, začlení se takový zemědělský pozemek s přihlédnutím k převažujícímu zařazení. Při stejném poměrném zastoupení různých skupin bonitovaných půdně ekologických jednotek se použije vždy opatření hodnocené jako přísnější.

Jde-li o hnojení minerálními dusíkatými hnojivy nebo hnojivy s rychle uvolnitelným dusíkem na orné půdě k následným ozimým plodinám, k meziplodinám, k podpoře rozkladu slámy nebo pro následné jarní plodiny, a to v období od 15. června příslušného kalendářního roku do začátku období zákazu hnojení uvedeného v tabulce č. 1 přílohy č. 2 k tomuto nařízení, lze tato hnojiva užít jen způsobem uvedeným v tabulce č. 6 přílohy č. 2 k tomuto nařízení. To se nevztahuje na hnojení polní zeleniny.

Na trvalých travních porostech na zemědělských pozemcích se zamokřenými půdami vymezenými hlavními půdními jednotkami 65 až 769), pokud nebyly meliorovány odvodněním, nelze používat žádné dusíkaté hnojivé látky. V případě, že uvedené zemědělské pozemky byly odvodněny, je při používání hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem omezena jednorázová dávka na 80 kg celkového dusíku na 1 ha a při používání minerálních dusíkatých hnojiv omezena jednorázová dávka na 40 kg celkového dusíku na 1 ha. Na trvalých travních porostech na zemědělských pozemcích s mělkými půdami nebo půdami s nevyvinutým půdním profilem vymezenými hlavními půdními jednotkami 37 až 399) je při používání hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem omezena jednorázová dávka na 80 kg celkového dusíku na 1 ha a při používání minerálních dusíkatých hnojiv omezena jednorázová dávka na 40 kg celkového dusíku na 1 ha.

**Pokud je zemědělská půda zaplavená, přesycená vodou, promrzlá nebo pokrytá sněhem, nelze na ní používat dusíkaté hnojivé látky, s výjimkou skliditelných rostlinných zbytků.**

Výše uvedené omezení se nevztahují na výkaly a moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo při jejich jiném pobytu na zemědělském pozemku.

Na zemědělských pozemcích nelze používat dusíkaté hnojivé látky, pokud způsob jejich užití nevede k rovnoměrnému pokrytí pozemku.

#### **Omezení užití organického dusíku (§ 8 NV č. 262/2012 Sb.)**

Množství celkového dusíku užitého ročně na zemědělských pozemcích v organických, organominerálních a statkových hnojivech nesmí v průměru celkové výměry zemědělských pozemků zemědělského podniku překročit 170 kg N/ha; do tohoto průměru se započtou pouze zemědělské pozemky vhodné ke hnojení.

Zemědělskými pozemky vhodnými ke hnojení hnojivy podle předchozího odstavce se rozumí veškeré užívané zemědělské pozemky zemědělského podniku, od nichž se odečítají

- a) plochy zemědělských pozemků, které nelze celé hnojit, například v zastavěném území obce nebo v ochranných pásmech vodních zdrojů,
- b) nevyužívané plochy, úhory a pozemky ležící ladem.

**Výpočet dávky dusíku použité v průměru na 1 ha lze provést na základě údajů**

- a) z evidence hnojení o produkci dusíku hospodářskými zvířaty na pastvě nebo jiném pobytu na zemědělské půdě a o přívodu celkového dusíku v použitých organických a organominerálních hnojivech a statkových hnojivech, nebo
- b) o produkci dusíku ve výkalech a moči, popřípadě trusu chovaných hospodářských zvířat, po odpočtu ztrát dusíku ve stájích a při skladování statkových hnojiv, podle jiného právního předpisu (vyhláška č. 377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv); u jednotlivých kategorií hospodářských zvířat se zohlední průměrné stavy zvířat ve sledovaném kalendářním roce.

Do limitu 170 kg N/ha se

- a) započítává přívod dusíku při používání upravených kalů podle § 32 zákona o odpadech,



b) nezapočítává přívod dusíku ze sklíditelných rostlinných zbytků.

Jiné využití statkových hnojiv než ke hnojení v rámci zemědělského podniku, kde byla vyprodukována, zejména jejich uvedení do oběhu, zpracování na organická hnojiva při kompostování a při výrobě bioplynu, při využití čistírenských technologií k likvidaci exkrementů nebo při jiném nakládání se statkovými hnojivy je nutno dokladovat. Rovněž je nutno dokladovat i uvedení do oběhu organických hnojiv vzniklých zpracováním statkového hnojiva.

#### **Skladování dusíkatých hnojivých látek ve zranitelných oblastech (§ 9 NV č. 262/2012 Sb.)**

Kapacita skladovacích prostor pro statková hnojiva (zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech) musí odpovídat potřebě uskladnění jejich šestiměsíční produkce; to neplatí pro

- a) hnojívku, u které musí být kapacita skladovacích prostor dostatečná pro min. pětiměsíční produkci, a zároveň pro uskladnění v období zákazu hnojení podle tab. 1 přílohy č. 2 k NV 262/2012 Sb. a v období, kdy nelze hnojit s ohledem na půdně klimatické podmínky zranitelné oblasti a pěstované plodiny, a
- b) tuhá statková hnojiva, při možnosti jejich uložení na zemědělském pozemku před jejich použitím;

snížení potřeby kapacit skladovacích prostor je možné jen při splnění podmínek podle jiného právního předpisu (vyhláška č. 377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv); technický stav skladovacích zařízení musí splňovat kvalitativní požadavky z hlediska ochrany vod (§ 39 odst. 4 písm. b) a c) zákona č. 254/2001 Sb. o vodách).

Tuhá statková hnojiva vznikající při ustájení hospodářských zvířat a tuhá organická hnojiva ze statkových hnojiv, připravená zemědělským podnikatelem pro hnojení, lze uložit na zemědělském pozemku **pouze způsobem, který neohroží životní prostředí** a nejdéle po dobu 12 měsíců. Na stejném místě zemědělského pozemku lze uložit tato hnojiva opakovaně nejdříve po 4 letech, po provedení kultivace půdy tohoto zemědělského pozemku. Uložení hnojiva je možné pouze na místech uvedených ve schváleném havarijním plánu, pokud je

- a) zajištěna bezpečnost jakosti povrchových a podzemních vod,
- b) složiště vzdáleno minimálně 50 m od útvaru povrchových vod,
- c) složiště umístěno na zemědělské půdě, která nebyla meliorována odvodněním, není ornou půdou vymezenou v bodech 11 a 12 tabulky č. 4 přílohy č. 2 k tomuto nařízení, není zamokřenou půdou vymezenou hlavními půdními jednotkami 65 až 769), ani není lehkou písčitou půdou vymezenou v bodě 1 tabulky č. 4 přílohy č. 2 k tomuto nařízení,
- d) zabráněno odtoku hnojívky a přítoku povrchové vody a
- e) tuhé statkové hnojivo urovnáno ve vrstvě o minimální výšce 1,5 m, při orientaci složiště delší stranou po spádnicí.

Tuhá statková hnojiva vznikající při ustájení skotu a prasat mohou být uložena na zemědělské půdě až po jejich tříměsíčním skladování nebo po jednorázovém vyskladnění ze stáje s hlubokou podestýlkou, kde se nacházela nejméně 3 týdny. Pokud je denní spotřeba steliva při ustájení skotu větší než 6 kg/DJ, lze takto vyrobenou chlévskou mrvu vyvážet ze stáje k uložení na zemědělské půdě bez skladování.

#### **Střídání plodin ve zranitelných oblastech (§ 10 NV č. 262/2012 Sb.)**

Při pěstování jednoletých plodin je nutné omezit mezidobí bez porostu v zájmu omezení eroze půdy a snížení vyplavování živin. Při obnově trvalých travních porostů a po zaořávce jetelovin je nutné vysévat v nejbližším agrotechnickém termínu následné plodiny. Jestliže po jetelovinách následuje jarní plodina, je třeba porost jetelovin zorat co nejpozději na podzim.

**Hospodaření na svažitých zemědělských pozemcích (§ 11 NV č. 262/2012 Sb.)**

Na zemědělských pozemcích, na kterých se podle evidence půdy vedené podle jiného právního předpisu (NV č. 82/2006 Sb., o stanovení dalších údajů evidovaných u půdního bloku v evidenci využití zemědělské půdy) vyskytuje půda

- a) silně erozně ohrožená, se nesmí na této půdě pěstovat širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice; porosty obilnin a řepky olejné budou na této půdě zakládány s využitím půdoochranných technologií, v případě obilnin nemusí být dodržena podmínka půdoochranných technologií při zakládání porostů pouze v případě, že budou pěstovány s podsevem jetelovin (NV č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor),
- b) mírně erozně ohrožená, budou na této půdě zakládány širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice pouze s využitím půdoochranných technologií (NV č. 479/2009 Sb.).

Z důvodů ochrany vod před znečištěním se nesmí pěstovat širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice na zemědělských pozemcích se sklonitostí převyšující 7 stupňů, jejichž jakákoliv část se nachází ve vzdálenosti menší než 25 m od útvaru povrchových vod.

Na zemědělských pozemcích s kulturou orná půda a travní porost se sklonitostí převyšující 10 stupňů se nesmí používat žádné dusíkaté hnojivé látky. Výjimkou je použití tuhých statkových hnojiv a tuhých organických hnojiv, v případě orné půdy zapravených do 24 hodin po jejich použití. To se nevztahuje na ponechané sklíditelné rostlinné zbytky, ani na přívod dusíku ve výkalech a moči při pastvě hospodářských zvířat nebo při jejich jiném pobytu na travním porostu.

Na zemědělských pozemcích s trvalými travními porosty se sklonitostí převyšující 7 stupňů je při používání hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem omezena jednorázová dávka na 80 kg celkového dusíku na 1 ha a při používání minerálních dusíkatých hnojiv omezena jednorázová dávka na 40 kg celkového dusíku na 1 ha. To se nevztahuje na přívod dusíku ve výkalech a moči při pastvě hospodářských zvířat nebo při jejich jiném pobytu na trvalých travních porostech.

Výše uvedené požadavky se nevztahují na svahy upravené terasováním.

**Hospodaření na zemědělských pozemcích sousedících s útvary povrchových vod (§ 12 NV č.262/2012Sb.)**

Na zemědělských pozemcích přímo sousedících s útvary povrchových vod se

- a) zachová ochranný pás nehnojené půdy o šířce nejméně 3 m od břehové čáry; v tomto případě se na tuto část zemědělského pozemku nevztahuje § 7 odst. 8 NV,
- b) u zemědělských pozemků se sklonitostí převyšující 7 stupňů se zachová ochranný pás o šířce nejméně 25 m od břehové čáry s tím, že v něm nebudou užitá tekutá hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem; v tomto případě se na tuto část zemědělského pozemku nevztahuje § 7 odst. 8 NV.

První odstavec se nevztahuje na ponechané sklíditelné rostlinné zbytky ani na výkaly a moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo při jejich jiném pobytu na zemědělském pozemku.

**4.5 Povrchové vody využívané ke koupání**

(§ 34 zákona)

Správci povodí ve spolupráci s MŽP, MZd, vodoprávními úřady a příslušnými krajskými hygienickými stanicemi sestavují, přezkoumávají a aktualizují profily vod uvedených v seznamu přírodních koupališť provozovaných na povrchových vodách využívaných ke koupání a dalších povrchových vod, kde lze očekávat, že se v nich bude koupat velký počet osob. Profil povrchových vod využívaných ke koupání je souhrn údajů o povrchových vodách uvedených v seznamu sestaveném podle zákona o ochraně veřejného zdraví. Profil povrchových vod využívaných ke koupání může být sestaven pro několik spolu sousedících povrchových vod.

Obsah a způsob sestavení profilu povrchových vod využívaných ke koupání, podmínky jeho přezkumu a aktualizace a rozsah a způsob předávání podkladů správcům povodí stanoví MZe v dohodě s MŽP a MZd.

Ukazatele a hodnoty přípustného znečištění vod pro účely povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových uvedených v seznamu sestaveném podle zákona o ochraně veřejného zdraví a program snížení znečištění těchto vod k dosažení hodnot přípustného znečištění těchto vod stanoví vláda nařízením.

Pokud povrchové vody uvedené v seznamu sestaveném podle zákona o ochraně veřejného zdraví přestanou trvale nebo opakovaně odpovídat požadavkům na jakost vody pro koupání, které jsou stanoveny zvláštním právním předpisem nebo v nařízení vlády, uloží nebo přijme vodoprávní úřad k nápravě tohoto stavu odpovídající opatření, a to po projednání s orgány ochrany veřejného zdraví a správcem povodí. Povrchové vody uvedené v seznamu musí do konce koupací sezóny 2015 splňovat požadavky na přijatelnou kvalitu vody. Podrobnosti řeší dále zákon o ochraně veřejného zdraví - § 6g odst. 1 písm. a) zákona č. 258/2000 Sb. a vyhláška č. 155/2011 Sb. o profilech povrchových vod využívaných ke koupání.

## 4.6 Podpora života ryb

(§ 35 zákona)

Povrchové vody, které jsou nebo se mají stát trvale vhodnými pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů, s rozdělením na vody lososové a kaprové, ukazatele a hodnoty přípustného znečištění těchto vod, způsob zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod a program snížení znečištění těchto vod k dosažení hodnot přípustného znečištění těchto vod, stanovuje nařízení vlády č. 71/2003 Sb.

U vodárenských nebo jiných vodních nádrží nebo na úsecích vodních toků může vodoprávní úřad uložit jejich vlastníkově, správci vodního toku a uživateli rybářského revíru též způsob rybářského obhospodařování.

Vypouštět ryby a ostatní vodní živočichy nepůvodních, geneticky nevhodných a neprovořených populací přirozených druhů do vodních toků a vodních nádrží bez souhlasu příslušného vodoprávního úřadu, je zakázáno.

## 4.7 Ochrana množství vod

(§ 36-37 zákona)

### **Minimální zůstatkový průtok**

Minimálním zůstatkovým průtokem je průtok povrchových vod, který ještě umožňuje obecné nakládání s povrchovými vodami a ekologické funkce vodního toku.

Minimální zůstatkový průtok stanoví vodoprávní úřad v povolení k nakládání s vodami. Vodoprávní úřad přitom přihlédne k podmínkám vodního toku, charakteru nakládání s vodami a vychází z opatření k dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu povodí. Dále stanoví místo a způsob měření minimálního zůstatkového průtoku a četnost předkládání výsledků těchto měření vodoprávnímu úřadu. Způsob a kritéria stanovení minimálního zůstatkového průtoku stanoví vláda nařízením.

### **Minimální hladiny podzemních vod**

Minimální hladina podzemních vod je hladina, která ještě umožňuje udržitelné užívání vodních zdrojů a která zajistí dosažení dobrého ekologického stavu souvisejících útvarů povrchových vod a vyloučí významné poškození suchozemských ekosystémů.

Minimální hladinu podzemních vod stanoví vodoprávní úřad v povolení k nakládání s vodami, pokud toto nakládání může mít za následek podstatné snížení hladiny podzemních vod.

Vodoprávní úřad může uložit oprávněnému povinnost předložit návrh jímacího řádu ke schválení, popřípadě povinnost hladinu podzemních vod pravidelně měřit, dále způsob měření a povinnost podávat příslušnému správci povodí zprávy o výsledcích měření.

## 5.0 Ochrana jakosti vod

**Odpadní vody** (§ 38 odst. 1 a 2) jsou vody použité v obytných, průmyslových, zemědělských, zdravotnických a jiných stavbách, zařízeních nebo dopravních prostředcích, pokud mají po použití změněnou jakost (složení nebo teplotu), jakož i jiné vody z těchto staveb, zařízení nebo dopravních prostředků odtékající, pokud mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod. Odpadní vody jsou i průsakové vody z odkališť, s výjimkou vod, které jsou zpětně využívány pro vlastní potřebu organizace, a vod, které odtékají do vod důlních, a dále jsou odpadními vodami průsakové vody ze skládek odpadu.

Vody z drenážních systémů odvodňovaných zemědělských pozemků, chladicí vody užitě na plavidlech a pro vodní turbíny, u nichž došlo pouze ke zvýšení teploty, a nepoužité minerální vody z přírodního léčivého zdroje nebo zdroje přírodní minerální vody nejsou odpadními vodami podle vodního zákona. Za odpadní vody se dále nepovažují srážkové vody z dešťových oddělovačů, pokud oddělovač splňuje podmínky, které stanoví vodoprávní úřad v povolení. Odpadními vodami nejsou ani srážkové vody z pozemních komunikací, pokud je znečištění těchto vod závadnými látkami řešeno technickými opatřeními podle vyhlášky, kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích (vyhláška č. 104/1997 Sb.).

V pochybnostech o tom, zda se jedná o odpadní vody, rozhoduje vodoprávní úřad.

Ukazatele a hodnoty přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod blíže upravuje bod 15.0.

### 5.1 Odpadní vody

(§ 38 zákona)

Každý, kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových nebo podzemních, je povinen zajišťovat jejich zneškodňování v souladu s podmínkami stanovenými v povolení k jejich vypouštění. Při stanovování těchto podmínek je vodoprávní úřad povinen přihlížet k nejlepším dostupným technologiím v oblasti zneškodňování odpadních vod, kterými se rozumí nejúčinnější a nejpokročilejší stupeň vývoje použité technologie zneškodňování nebo čištění odpadních vod, vyvinuté v měřítku umožňujícím její zavedení za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek a zároveň nejúčinnější pro ochranu vod. Kdo vypouští důlní vody do vod povrchových nebo podzemních podle zákona o ochraně a využití nerostného bohatství (například zákon č. 44/1988 Sb.), může tak činit pouze způsobem a za podmínek, které stanoví vodoprávní úřad.

Kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových nebo podzemních, je povinen v souladu s rozhodnutím vodoprávního úřadu měřit objem vypouštěných vod a míru jejich znečištění a výsledky těchto měření předávat vodoprávnímu úřadu, který rozhodnutí vydal, příslušnému správci povodí a pověřenému odbornému subjektu. Vodoprávní úřad tímto rozhodnutím stanoví místo a způsob měření objemu a znečištění vypouštěných odpadních vod a četnost předkládání výsledků těchto měření. Odběry a rozborů ke zjištění míry znečištění vypouštěných odpadních vod mohou provádět jen odborně způsobilé osoby oprávněné k podnikání (dále jen "oprávněná laboratoř"). Na toho, kdo zneškodňuje odpadní vody prostřednictvím vodního díla určeného pro čištění odpadních vod do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel ohlášeného podle § 15a, jehož podstatnou součástí je výrobek označovaný CE, se tato povinnost nevztahuje. Výčet a klasifikaci výrobků označovaných CE včetně hodnot přípustného znečištění odpadních vod z nich vypouštěných stanoví vláda nařízením.

Kdo akumuluje odpadní vody v bezodtokové jímce, je povinen zajišťovat jejich zneškodňování tak, aby nebyla ohrožena jakost povrchových nebo podzemních vod, a na výzvu vodoprávního úřadu nebo České inspekce životního prostředí prokázat jejich zneškodňování v souladu s vodním zákonem.

Přímé vypouštění odpadních vod do podzemních vod je zakázáno. Vypouštění odpadních vod neobsahujících nebezpečné závadné látky nebo zvláště nebezpečné závadné látky (§ 39 odst. 3 zákona) z jednotlivých staveb pro bydlení (§ 2 písm. a) vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území), jednotlivých staveb pro rodinnou rekreaci (§ 2 písm. b) vyhlášky č. 501/2006 Sb.) nebo z jednotlivých staveb poskytujících ubytovací služby (§ 2 písm. c) vyhlášky č. 501/2006 Sb.), vznikajících převážně jako produkt lidského metabolismu a činností v domácnostech přes půdní vrstvy do vod podzemních, lze povolit jen výjimečně na základě vyjádření osoby s odbornou způsobilostí (zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích) k jejich vlivu na jakost podzemních vod, pokud není technicky nebo s ohledem na zájmy chráněné jinými právními předpisy možné jejich vypouštění do vod povrchových nebo do kanalizace pro veřejnou potřebu (Nařízení vlády č. 416/2010 Sb. o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění odpadních vod a náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních).

Při povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních stanoví vodoprávní úřad nejvýše přípustné hodnoty jejich množství a znečištění. Při povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových je vázán ukazateli vyjadřujícími stav vody ve vodním toku, normami environmentální kvality, ukazateli a hodnotami přípustného znečištění povrchových vod, ukazateli a přípustnými hodnotami znečištění odpadních vod a náležitostmi a podmínkami povolení k vypouštění odpadních vod, včetně specifikací nejlepších dostupných technologií v oblasti zneškodňování odpadních vod a podmínek jejich použití, které stanoví vláda nařízením (NV č. 61/2003 Sb.). Při povolování vypouštění odpadních vod do vod podzemních je vázán ukazateli vyjadřujícími stav podzemní vody v příslušném útvaru podzemní vody, ukazateli a hodnotami přípustného znečištění podzemních vod, ukazateli a přípustnými hodnotami znečištění odpadních vod a náležitostmi a podmínkami povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních, které stanoví vláda nařízením.

Vyžadují-li to cíle stanovené v příslušném plánu povodí nebo cíle ochrany vod či normy environmentální kvality, stanovené přímo použitelným předpisem Evropských společenství, vodoprávní úřad stanoví přísnější přípustné hodnoty ukazatelů znečištění odpadních vod než hodnoty stanovené nařízením vlády (NV č. 61/2003 Sb.), popřípadě může stanovit další ukazatele a jejich přípustné hodnoty. Takto stanovené hodnoty, které vláda stanoví nařízením, nesmí být přísnější než hodnoty dosažitelné použitím nejlepších dostupných technologií v oblasti zneškodňování odpadních vod; normy přímo použitelného předpisu Evropských společenství tím nejsou dotčeny. Obdobně to platí i v případech ukazatelů znečištění a jejich hodnot stanovených nařízením vlády podle § 31, 34 a 35 zákona (NV 61/2003 Sb., 71/2003 Sb.).

Vodoprávní úřad může při povolování vypouštění odpadních vod z průmyslových staveb a zařízení uložit zneškodňování odpadních vod z jednotlivých dílčích výrobních nebo chladících vod odděleně od ostatních odpadních vod.

Vodoprávní úřad může na základě žádosti znečišťovatele povolit ve výjimečných případech na nezbytně nutnou dobu, zejména při uvádění čistírny odpadních vod do provozu, při zkušebním provozu, nezbytných opravách či změnách zařízení ke zneškodňování odpadních vod a při haváriích těchto zařízení a v případech, kdy odpadní vody budou do povrchových vod vypouštěny řízeným způsobem, při současném stanovení dalších podmínek, které omezí možnost zhoršení jakosti povrchových vod, vypouštění odpadních vod s přípustnými hodnotami ukazatelů znečištění odpadních vod vyššími než hodnoty stanovené vládním nařízením.

## 5.2 Závadné látky

(§ 39 zákona, § 2 vyhlášky č. 450/2005 Sb.)

### 5.2.1 Vymezení pojmů

- havarijní jímka:** jímka, záchytná vana nebo nádrž určená k zadržení závadných látek uniklých nebo vypuštěných při havarijních stavech z nádrží, kontejnerů, obalů, případně technologického zařízení s objemem minimálně odpovídajícím kapacitě největší nádrže v ní umístěné nebo do ní svedené,
- havarijní plán:** písemný dokument, vypracovávaný podle § 39 odst. 2 písm. a) vodního zákona uživatelem závadných látek zacházejícím s nimi ve větším rozsahu nebo se zvýšeným nebezpečím pro povrchové nebo podzemní vody. Obsah havarijního plánu je uveden v příloze č. 24. Náležitosti havarijního plánu jsou uvedeny v bodě 5.4,
- kontrolní systém:** systém umožňující stálé sledování případného úniku závadných látek,
- nadzemní nádrž:** nádrž, u níž je umožněna kontrola všech vnějších stěn a dna, a nádrž s povrchem zakrytým snímatelnou tepelnou izolací,
- nakládání se závadnými látkami:** jejich těžba, výroba, zpracování, skladování, skládkování, zachycování, doprava, použití, zneškodňování, distribuce, prodej nebo jiné zacházení s nimi,
- nesaturovaná zóna:** zóna nad hladinou podzemní vody, ve které jsou dutiny horninového prostředí částečně vyplněny vzduchem a částečně vodou; součástí nesaturované zóny je i pásmo, kde jsou póry naplněny vodou, ale pórový tlak je negativní,
- odborně způsobilá osoba:** fyzická osoba, která je způsobilá podle § 6a provádět zkoušky těsnosti potrubí nebo nádrží určených pro skladování a dopravu nebezpečných a zvláště nebezpečných závadných látek,
1. s hnojivy a přípravky na ochranu rostlin při jejich přímé aplikaci,
  1. s hnojivy a přípravky na ochranu rostlin při jejich přímé aplikaci,
  2. s nebezpečnými závadnými látkami v kapalném skupenství v zařízení s celkovým nejvyšším množstvím v kterémkoliv okamžiku v něm obsažených závadných látek v kapalném skupenství do 250 l včetně nebo v pevném skupenství do 300 kg včetně nebo v přenosných, k tomu určených, obalech s celkovým nejvyšším množstvím v nich obsažených nebezpečných závadných látek do 300 l včetně,
  2. s uhlovodíky ropného původu jako pohonnými hmotami při provozu jednotlivých dopravních prostředků silniční, drážní, vodní a letecké dopravy a mobilních mechanizačních prostředků včetně provozu vojenské techniky a materiálu, nebo
  3. s uhlovodíky ropného původu jako pohonnými hmotami při provozu jednotlivých dopravních prostředků silniční, drážní, vodní a letecké dopravy a mobilních mechanizačních prostředků včetně provozu vojenské techniky a materiálu, nebo
- saturovanou zóna:** vlastní zvodnělé pásmo pod hladinou podzemní vody, ve kterém jsou všechny dutiny horninového prostředí vyplněny vodou,
4. se zvláště nebezpečnými závadnými látkami v kapalném skupenství v zařízení s celkovým nejvyšším množstvím v kterémkoliv okamžiku v něm obsažených zvláště nebezpečných závadných látek v kapalném skupenství do 10 l včetně nebo v pevném skupenství do 15 kg včetně nebo v přenosných, k tomu určených, obalech s celkovým nejvyšším množstvím v nich obsažených zvláště nebezpečných závadných látek do 15 l včetně,
- ucelené provozní území:** území, kde se nachází zařízení nebo soubor zařízení, v nichž je nakládáno s jednou nebo více závadnými látkami, a které je charakterizované společnými technickými nebo provozními podmínkami a vlastnostmi, včetně společných nebo souvisejících infrastruktur; a území, na kterém je prováděna stavba velkého rozsahu (například most, silnice), při jejímž provádění by mohlo dojít k úniku závadných látek ohrožujícímu jakost povrchových nebo podzemních vod; pro účely zpracování havarijního plánu pro dopravu závadných látek se uceleným provozním územím rozumí technická základna, servisní a manipulační místa používaná jejich provozovatelem, uceleným provozním územím jsou i zemědělské pozemky s místy určenými k uložení tuhých statkových nebo organických hnojiv (§ 3a odst. 5 vyhlášky č. 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv) na zemědělské půdě před jejich použitím,
- uživatel závadných látek:** každý, kdo s těmito látkami zachází,
- zacházení se závadnými látkami ve větším rozsahu** [podle § 39 odst. 2 vodního zákona (tj. povinnost mimo jiné vypracovat havarijní plán)]: zacházení se závadnými látkami v kapalném skupenství v zařízení s celkovým množstvím v něm obsažených závadných látek nad 1 000 l včetně nebo v přenosných, k tomu určených, obalech s celkovým množstvím v nich obsažených závadných látek nad 2 000 l včetně, a to v kterémkoliv okamžiku. O zacházení s pevnými závadnými látkami ve větším rozsahu se nejedná, je-li s nimi nakládáno v kterémkoliv okamžiku v celkovém množství

závadných látek do 2 000 kg včetně. Dále se o zacházení se závadnými látkami ve větším rozsahu nejedná, je-li nakládáno

**zacházení se závadnými látkami, které je spojeno se zvýšeným nebezpečím pro povrchové nebo podzemní vody** [podle § 39 odst. 2 vodního zákona (tj. povinnost mimo jiné vypracovat havarijný plán)] - zacházení s nebezpečnou závadnou látkou nebo zvlášť nebezpečnou závadnou látkou, a to v ochranných pásmech vodních zdrojů I. a II. stupně, v ochranných pásmech přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod, v záplavových územích, na vodních tocích či vodních nádržích nebo v jejich blízkosti nebo v bezprostřední blízkosti kanalizačních vpustí a šachet) svedených do kanalizace pro veřejnou potřebu nebo do povrchových vod. O zacházení se závadnými látkami, které je spojeno se zvýšeným nebezpečím pro povrchové nebo podzemní vody, se nejedná, je-li v uvedených oblastech nakládáno,

**zařízení:** technická nebo technologická jednotka nebo provozní soustava takových jednotek, v níž se nakládá se závadnou látkou, a to včetně všech jejích částí nezbytných pro provoz, jako jsou stavební objekty, potrubí, skladovací tankoviště, stroje, průmyslové dráhy nebo nákladové prostory; zařízením je i mobilní technická jednotka sloužící k dopravě závadné látky,

**závadné látky:** jsou látky, které nejsou odpadními ani důlními vodami a které mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod (dále jen "závadné látky"). Seznam nebezpečných závadných látek (dále jen "nebezpečné látky") je uveden v příloze č. 1. Tento seznam obsahuje i zvlášť nebezpečné závadné látky (dále jen "zvlášť nebezpečné látky").

### 5.2.2 Povinnosti při nakládání se závadnými látkami (§ 39 zákona)

Každý, kdo zachází se závadnými látkami, je povinen učinit přiměřená opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod a neohrozily jejich prostředí. Vodoprávní úřad může při použití závadných látek povolit z ustanovení výjimku, nejde-li o ropné látky, a to v nezbytně nutné míře, na omezenou dobu a za předpokladu, že jich bude použito:

- a) k úpravě a udržování vodního toku,
- b) ke krmení ryb,
- c) z důvodů zdravotních,
- d) k úpravě povrchových nebo podzemních vod pro určité způsoby užívání, například srážení anorganických živin přímo ve vodním toku,
- e) k odstranění nežádoucí flóry nebo fauny ve vodním toku,
- f) jako indikátorových látek pro účely měření, nebo
- g) v rámci schválených sanačních technologií.

V případech, kdy uživatel závadných látek zachází s těmito látkami ve **větším rozsahu** nebo kdy zacházení s nimi je spojeno se **zvýšeným nebezpečím** pro povrchové nebo podzemní vody, má uživatel závadných látek povinnost činit tato opatření:

- vypracovat plán opatření pro případy havárie (dále jen "havarijný plán") a předložit jej ke schválení příslušnému vodoprávnímu úřadu. Může-li havárie ovlivnit vodní tok, projedná jej uživatel závadných látek před předložením ke schválení s příslušným správcem vodního toku, kterému také předá jedno jeho vyhotovení,
- provádět záznamy o provedených opatřeních a tyto záznamy uchovávat po dobu 5 let.



Seznam nebezpečných závadných látek a dalších látek nebo skupin látek, které v obdobné míře vyvolávají znepokojení (dále jen "nebezpečné látky"), je uveden v příloze č. 1. Tento seznam obsahuje i zvlášť nebezpečné závadné látky (dále jen "zvlášť nebezpečné látky"). Zvláštní kategorií nebezpečných a zvlášť nebezpečných látek jsou prioritní látky, které představují významné riziko pro vodní prostředí a související ekosystémy. Seznam prioritních látek stanoví vláda nařízením. Součástí seznamu prioritních látek je také



kategorie prioritní nebezpečné látky, což jsou látky, které vytvářejí velmi vysoké riziko ve vodním prostředí nebo zprostředkovaně přes vodní prostředí z důvodu své perzistence a schopnosti bioakumulace. K omezení znečišťování povrchových a podzemních vod nebezpečnými látkami a zvláště nebezpečnými látkami může vláda přijmout Program na snížení znečištění povrchových a podzemních vod nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami.

Každý, kdo zachází se zvláště nebezpečnými látkami nebo nebezpečnými látkami nebo kdo zachází se závadnými látkami ve větším rozsahu nebo kdy zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím, je povinen učinit odpovídající opatření, aby neunikly do povrchových nebo podzemních vod nebo do kanalizací, které tvoří součást technologického vybavení výrobního zařízení. Je povinen zejména

- a) umístit zařízení, v němž se závadné látky používají, zachycují, skladují, zpracovávají nebo dopravují, tak, aby bylo **zabráněno nežádoucímu úniku** těchto látek do půdy nebo jejich nežádoucímu smísení s odpadními nebo srážkovými vodami,
- b) používat jen takové zařízení, popřípadě způsob při zacházení se závadnými látkami, které jsou vhodné i z hlediska ochrany jakosti vod,
- c) **nejméně jednou za 6 měsíců kontrolovat** sklady a skládky, včetně výstupů jejich kontrolního systému pro zjišťování úniku závadných látek a bezodkladně provádět jejich včasné opravy. Sklady musí být zabezpečeny nepropustnou úpravou proti úniku závadných látek do podzemních vod,
- d) **nejméně jednou za 5 let**, pokud není technickou normou nebo výrobcem stanovena lhůta kratší, **prostřednictvím odborně způsobilé osoby zkoušet těsnost potrubí nebo nádrží** určených pro skladování a prostředků pro dopravu zvláště nebezpečných látek a nebezpečných látek a v případě zjištění nedostatků bezodkladně provádět jejich včasné opravy.

Těsnost nádrží určených pro skladování ropy nebo ropných produktů s minimálním objemem 1 000 m<sup>3</sup> nebo používaných pro skladování ropy a ropných produktů podle zákona o nouzových zásobách ropy (zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy), zabezpečených nepropustnou úpravou proti úniku závadných látek do podzemních vod a kontinuálně sledovaných kontrolními systémy, jejichž výstupy jsou zaznamenávány a uchovávány do doby provedení bezprostředně následující zkoušky těsnosti, lze, pokud není výrobcem stanovena lhůta kratší, zkoušet nejméně jednou za 20 let.

V případě skladování hnojiv a výluhů z objemných krmiv v nadzemních nádržích umístěných v záchytných vanách o objemu větším, než je objem největší nádrže v nich umístěné, se opakovaná zkouška těsnosti nepožaduje,

- e) **vybudovat a provozovat odpovídající kontrolní systém** pro zjišťování úniků závadných látek a výstupy z něj předkládat na žádost vodoprávnímu úřadu nebo České inspekci životního prostředí,
- f) zajistit, aby nově budované stavby byly zajištěny proti nežádoucímu úniku těchto látek při hašení požáru.

Uvedená opatření se přiměřeně vztahují i na použité obaly závadných látek.

Na nakládání se sedimentovatelnými tuhými látkami uvedenými v příloze č. 1 se uvedené povinnosti (povinnosti uvedené v § 39 odst. odstavce 2, 4 a 5) nevztahují.

Každý, kdo zachází se zvláště nebezpečnými látkami, je povinen vést záznamy o typech těchto látek, které jsou zpracovávány nebo s nimiž se nakládá, o jejich množství, o obsahu jejich účinných složek, o jejich vlastnostech zejména ve vztahu k povrchovým a podzemním vodám (např. bezpečnostní listy) a tyto informace

na vyžádání poskytnout vodoprávnímu úřadu a Hasičskému záchrannému sboru ČR. Identifikační údaje a vlastnosti zvláště nebezpečných závadných látek, o nichž jejich uživatel vede záznamy, jsou uvedeny v příloze č. 25. Má-li uživatel zvláště nebezpečné závadné látky k dispozici bezpečnostní list, může použít pro účely vedení záznamů tento bezpečnostní list.

Náležitosti havarijního plánu jsou popsány v bodě 5.4 a bližší podrobnosti nakládání se závadnými látkami jsou uvedeny v bodě 5.3.

Mytí motorových vozidel a provozních mechanismů ve vodních tocích nebo na místech, kde by mohlo dojít k ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod, je zakázáno.

Ukládání oxidu uhličitého (zákon č. 85/2012 Sb.) do povrchových vod je zakázáno.

 .

### 5.3 Náležitosti nakládání se závadnými látkami

(§ 3, §3a, §6a vyhlášky č. 450/2005 Sb.)

Uživatelé závadných látek s nimi nakládají tak, aby neunikly do povrchových nebo podzemních vod a neohrozily jejich prostředí (§ 39 odst. 1 zákona), a řídí se při tom výstražnými symboly, uvedenými na obale výrobku s obsahem konkrétní závadné látky, a pokyny pro bezpečné zacházení s nimi, které stanoví zvláštní právní předpisy (například zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a přípravcích a vyhláška č. 232/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o chemických látkách a přípravcích).

#### **Kontrolní systém:**

Kontrolní systém pro zjišťování úniku závadných látek ze zařízení budují a provozují tito uživatelé závadných látek (§ 39 odst. 4 zákona): *každý, kdo zachází se zvláště nebezpečnými látkami nebo nebezpečnými látkami nebo kdo zachází se závadnými látkami ve větším rozsahu nebo kdy zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím.*

Kontrolní systém pro zjišťování úniku závadných látek plní alespoň jednu z těchto funkcí:

- a) kontinuální technické zjišťování těsnosti zařízení, v němž je obsažena závadná látka,
- b) zjišťování přítomnosti závadné látky v okolí zařízení, včetně horninového prostředí povrchových a podzemních vod,
- c) trvalé měření hladiny závadné látky s indikací proti přeplnění a úniku,
- d) senzorickou kontrolu těsnosti zařízení, nebo
- e) senzorickou kontrolu stavu a vlivu závadných látek uložených mimo zařízení podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči) na okolní prostředí.


Kontrolní systém u nadzemních zařízení, u kterých je možné provést senzoricky kontrolu celého jejich vnějšího pláště, může být založen na senzorickém pozorování uživatelem nebo jím vyškolenou a pověřenou osobou.

Uživatelé závadných látek provádějí uvedené kontroly a o jejich výsledcích vedou evidenci. Základem kontroly je vizuální prohlídka skladů a skládek, posouzení jejich technického stavu, kontrola výstupů z technických kontrolních systémů a kontrola funkčnosti systémů pro průběžné měření výšky hladiny a pro ochranu proti přeplnění. Evidence kontrol je na vyžádání předkládána příslušnému vodoprávnímu úřadu a

České inspekci životního prostředí, případně kontrolním orgánům podle zvláštního právního předpisu (například zákon č. 147/2002 Sb., o ÚKZÚZ), včetně technické výkresové dokumentace kontrolovaných zařízení.

#### **Provádění zkoušek těsnosti:**

Odborně způsobilá osoba v rámci provádění zkoušek těsnosti podle § 39 odst. 4 písm. d) vodního zákona:

- a) se prokazatelným způsobem seznámí se zkoušeným potrubím, nádrží pro skladování nebo prostředkem pro dopravu závadných látek,
- b) , vypracuje předpis pro provedení zkoušky těsnosti, který obsahuje náležitosti uvedené v příloze č. 1 k vyhlášce č. 450/2005 Sb.; tento předpis bude uživatelem evidován a na vyžádání předložen příslušnému vodoprávnímu úřadu nebo ČIŽP,
- c) posoudí aktuální technický stav potrubí, nádrže pro skladování nebo prostředku pro dopravu závadných látek,
- d) posoudí výstupy kontrolního systému.

Odborně způsobilá osoba v rámci provádění zkoušek těsnosti podle § 39 odst. 4 písm. d) vodního zákona provede zkoušku těsnosti dotčené nádrže, potrubí nebo prostředku pro dopravu:

- a) způsobem v souladu s odpovídající technickou normou (například ČSN 75 3415 – Objekty pro skladování a manipulaci s ropnými látkami, ČSN 75 0905 – Zkoušky vodotěsnosti vodárenských a kanalizačních nádrží) nebo zvláštním právním předpisem (například vyhláška č. 64/1987 Sb., o Evropské dohodě o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR) a vyhláška č. 8/1985 Sb., o Úmluvě o mezinárodní železniční přepravě (COTIF)), nebo
- b) náhradním způsobem, v případě, že zkoušku není možné provést způsobem podle písm. a), a to:
  1. kontrolou výstupů z kontrolního systému zřízeného pro zjišťování úniku závadných látek ze zkoušené nádrže nebo potrubí z důvodů jeho netěsnosti,
  2. zjištěním a vyhodnocením aktuálního stavu podzemní vody, zeminy nebo půdy v okolí nádrže nebo potrubí,
  3. kontrolou měřením poklesu hladiny skladované látky v nádrži, nebo
  4. senzorickou kontrolou stavu zkoušené nádrže nebo potrubí.

#### **Odborná způsobilost k provádění zkoušek těsnosti:**

Pro provádění, organizování, řízení a vyhodnocování zkoušek těsnosti musí mít odborně způsobilá osoba vzdělání z oboru odpovídajícího prováděné zkoušce. Podrobnější požadavky na způsobilost jsou stanoveny v §6a vyhlášky 450/2005 Sb.

## 5.4 Havarijní plány – plány opatření pro případ havárie

### 5.4.1 Náležitosti havarijního plánu (§ 5 vyhlášky č. 450/2001 Sb.)



Havarijní plán obsahuje vymezení uceleného provozního území, pro které je zpracován, a údaje o uživateli závadných látek (jméno, popřípadě jména, příjmení a adresu místa trvalého pobytu, popřípadě adresu místa pobytu (zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky), jde-li o fyzickou osobu, jméno, příjmení, popřípadě obchodní firmu, adresu místa podnikání a identifikační číslo, pokud bylo přiděleno, jde-li o podnikající fyzickou osobu, a obchodní firmu nebo název, sídlo a identifikační číslo, jde-li o právnickou osobu). V případě, že uživatel závadné látky není totožný s vlastníkem nebo vlastníky uceleného provozního

území nebo zařízení, uvedou se tyto údaje i o vlastníkovi nebo vlastnících, popřípadě i o nájemci nebo nájemcích uceleného provozního území nebo jednotlivých zařízení.

Ustanovení týkající se uvádění údajů o vlastníkovi či vlastnících provozního území neplatí pro havarijní plán určený pro ucelené provozní území obsahující místa určená k uložení tuhých statkových nebo organických hnojiv na zemědělské půdě před jejich použitím. Místa určená k uložení hnojiv se schematicky zakreslují do mapových podkladů evidence využití půdy vedené podle zvláštního právního předpisu (§ 3a zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství), pokud je uživatel závadných látek do této evidence zařazen.

Dále havarijní plán obsahuje tyto náležitosti:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, adresu místa trvalého pobytu, dosažené odborné vzdělání a telefonické spojení na autora havarijního plánu, jméno, popřípadě jména a příjmení statutárního zástupce uživatele závadných látek a kontaktní spojení na něj, jde-li o právnickou osobu, jména, popřípadě druhá jména, příjmení a funkční zařazení osob, určených uživatelem závadných látek k zajištění plnění úkolů podle havarijního plánu a telefonické spojení na ně,
- b) seznam závadných látek, se kterými uživatel zachází, včetně jejich průměrného a nejvyššího množství; identifikační údaje a bezpečnostní list závadných látek nebo identifikační list nebezpečného odpadu nebo odkazy na dokumentaci uživatele, ve které jsou tyto údaje a listy na vyžádání vodoprávního úřadu nebo ČIŽP k dispozici; v případě, že není bezpečnostní list nebo identifikační list k dispozici, uvedou se vlastnosti těchto látek nebo odpadu podle přílohy č. 2 k vyhlášce,
- c) seznam zařízení, ve kterých se zachází se závadnými látkami, včetně přehledného schematického zakreslení jednotlivých zařízení, jejich technických parametrů a popisu kanalizace; dokumentace zahrnuje popis cesty odtoku odpadní vody od jejího vzniku v zařízení až po výpusť odpadní vody do povrchových vod, popřípadě do kanalizace pro veřejnou potřebu, a dále popis cesty odtoku srážkových vod oddílnou dešťovou kanalizací až po její výpusť,
- d) výčet a popis možných cest havarijního odtoku závadných látek a odtoku vod použitých k hašení a z toho vyplývajících ohrožených objektů, včetně horninového prostředí, podzemních zařízení (zejména kolektorů, technologických kanálů a kanalizací) a povrchových a podzemních vod jako pravděpodobných koncových recipientů uniklých závadných látek; v případě uložení tuhých statkových nebo organických hnojiv na zemědělské půdě nebo nouzové aplikaci statkových nebo organických hnojiv v případě havarijní situace v ustálovacích nebo skladovacích objektech se využijí informace o místech určených k uložení nebo k použití výše uvedených hnojiv, získané z evidence využití půdy vedené podle zvláštního právního předpisu (§ 3a zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství), pokud je uživatel závadných látek do této evidence zařazen,
- e) výčet a popis stavebních, technologických a konstrukčních preventivních opatření, včetně jejich parametrů,
- f) výčet a popis organizačních preventivních opatření a technických prostředků (druh, množství, účel) využitelných při bezprostředním odstraňování příčin a následků havárie, včetně situace s vyznačením místa uložení těchto technických prostředků, popřípadě spojení na smluvního dodavatele těchto služeb, včetně způsobu jejich dodání,
- g) popis postupu po vzniku havárie v členění na:
  1. bezprostřední odstraňování příčin havárie (bod 5.5.2.1),
  2. hlášení havárie (bod 5.5.1.1),
  3. zneškodňování havárie (bod 5.5.2.2),
  4. odstraňování následků havárie (bod 5.5.2.3),
  5. vedení dokumentace o postupech použitých při zneškodňování a odstraňování následků havárie,
- h) zásady ochrany a bezpečnosti práce při havárii a její likvidaci,
- i) personální zajištění činností podle havarijního plánu včetně telefonického spojení na tyto osoby, schéma řízení při bezprostředním odstraňování příčin havárie, a to i pro doby omezené činnosti uživatele závadných látek, zejména mimo pracovní dobu nebo v období dovolených,
- j) adresy a telefonická spojení na správní úřady, subjekty účastnící se zneškodňování havárie a případně i jiné odborné subjekty (§ 3 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, § 14, § 79 odst. 1 písm. d) a § 72 odst. 1 písm. i) zákona č. 185/2001 Sb.) a další zainteresované právnické i fyzické osoby, především na:

1. Hasičský záchranný sbor České republiky,
  2. jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
  3. Policii České republiky,
  4. správce povodí, v jehož územní působnosti se ucelené provozní území nachází,
  5. místně příslušný vodoprávní úřad,
  6. místně příslušný inspektorát České inspekce životního prostředí, oddělení ochrany vod,
  7. zdravotnickou záchrannou službu,
  8. místně příslušný obecní, popřípadě městský úřad,
  9. místně příslušný krajský úřad,
  10. příslušný orgán ochrany veřejného zdraví,
  11. Český inspektorát lázní a zříděl v případě dotčení ochranných pásem přírodních léčivých zdrojů nebo zdrojů přírodních minerálních vod,
  12. správce vodního toku, v jehož povodí se ucelené provozní území nachází,
  13. vlastníka, popřípadě provozovatele kanalizace, pokud je zařízení či ucelené provozní území odkanalizováno,
  14. odběratele vody (§ 8 vodního zákona) bezprostředně ohrožené následky havárie,
- k) postup předávání hlášení o vzniku havárie, obsah hlášení a způsob vedení záznamů o hlášeních,
- l) kvalifikace a postupy (plány účelových školení a výcviku) zabezpečující rozvoj a udržování potřebných odborných způsobilostí ostatních osob, podílejících se na plnění úkolů stanovených havarijním plánem,
- m) údaje o umístění kopií havarijního plánu, případně výpisů z něho tak, aby byly zajištěny trvalé a bezprostřední informace u jednotlivých zařízení, v nichž se nakládá se závadnými látkami.

Součástí havarijního plánu je též popis způsobu vedení záznamů a fotodokumentace o opatřeních prováděných podle havarijního plánu, popis kontrolního systému (§ 3 odst. 2 vyhlášky, bod 5.3), jeho funkce a provozu a způsob vyhodnocování, podrobnosti o hlášení havárií (§ 7 vyhlášky, bod 5.5.1.1) a další podrobnosti související s plněním povinností uživatele závadných látek podle § 9 až 11 vyhlášky (body 5.5.2.1 až 5.5.2.3), zejména zásady odstraňování odpadů, které mohou při zneškodňování havárie vzniknout.

#### 5.4.2 Upřesnění ke zpracování havarijního plánu (§ 6 vyhlášky č. 450/2005 Sb.)

Uživatel závadných látek zpracovává více havarijních plánů pro jedno ucelené provozní území nebo jeden havarijní plán pro více ucelených provozních území v odůvodněných případech po projednání s příslušným vodoprávním úřadem. Havarijní plány zpracovávají více uživatelé závadných látek pro stejné ucelené provozní území se koordinují podle technických podmínek tohoto území, například podle společných podzemních sítí, zejména kanalizací.

Havarijní plán zpracovává provozovatelem uceleného provozního území pro dopravu závadných látek obsahuje náležitosti uvedené v § 5 odst. 1 až 3 vyhlášky (bod 5.4.1). Podkladem pro tento havarijní plán je zejména okruh běžně manipulovaných nebo skladovaných závadných látek v tomto uceleném provozním území a dokumenty předložené dopravcem závadné látky, například přepravní doklad, bezpečnostní list nebezpečné chemické látky nebo chemického přípravku (§ 23 zákona č. 356/2003 Sb.) nebo identifikační list nebezpečného odpadu (§ 13 zákona č. 185/2001 Sb.). Havarijní plán zpracovaný provozovatelem uceleného provozního území pro dopravu závadných látek nesmí být v rozporu s mezinárodními smlouvami o dopravě (například vyhláška č. 64/1987 Sb., o Evropské dohodě o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR), ve znění sdělení MZV č. 159/1997 Sb., sdělení MZV č. 186/1998 Sb., sdělení MZV č. 54/1999 Sb., sdělení MZV č. 93/2000 Sb. m. s., sdělení MZV č. 6/2002 Sb. m. s., sdělení MZV č. 65/2003 Sb. m. s., sdělení MZV č. 77/2004 Sb. m. s. a sdělení MZV č. 33/2005 Sb. m. s., a vyhláška č. 8/1985 Sb., o Úmluvě o mezinárodní železniční přepravě (COTIF), ve znění sdělení MZV č. 61/1991 Sb., sdělení MZV č. 251/1991 Sb., sdělení MZV č.

274/1996 Sb., sdělení MZV č. 29/1998 Sb., sdělení MZV č. 60/1999 Sb., sdělení MZV č. 9/2002 Sb. m. s., sdělení MZV č. 46/2003 Sb. m. s., sdělení MZV č. 8/2004 Sb. m. s. a sdělení MZV č. 34/2005 Sb. m. s.).

Havarijní plán zpracováváný pro provádění stavby velkého rozsahu (viz bod 5.2.1) obsahuje náležitosti uvedené v § 5 odst. 1 až 3 vyhlášky (bod 5.4.1) přiměřeně. Dále tento plán obsahuje zejména:

- a) popis technického zabezpečení stavby,
- b) výčet a popis omezení používání závadných látek uvedených ve stavebním povolení (druh látky, množství, technická či jiná opatření) a
- c) výčet zásad pro nakládání se závadnými látkami při provozu dopravních prostředků a mechanizace používaných na stavbě.

Vypracovává-li uživatel závadných látek havarijní plán podle zvláštního právního předpisu (například zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií), zahrne do havarijního plánu pouze ty náležitosti uvedené v § 5 vyhlášky (bod 5.4.1), které havarijní plán vypracovaný podle zvláštního právního předpisu neobsahuje, a uvede na něj odkazy, které zajistí účinnost a použitelnost havarijního plánu zpracovávaného podle této vyhlášky.

Ke schválenému havarijnímu plánu se připojí kopie pravomocného rozhodnutí vodoprávního úřadu, kterým byl tento havarijní plán schválen.

Údaje uvedené ve schváleném havarijním plánu se aktualizují do jednoho měsíce po každé změně, která může ovlivnit účinnost a použitelnost havarijního plánu. Aktualizovaný havarijní plán nebo jeho upravené části či nové doplňky se zašlou vodoprávnímu úřadu nebo správnímu úřadu příslušnému k vydání integrovaného povolení podle zákona o integrované prevenci. Jsou-li v uceleném provozním území pro dopravu závadných látek manipulovány nebo skladovány závadné látky, které nejsou uvedeny v seznamu závadných látek v havarijním plánu, zašle provozovatel tohoto uceleného provozního území podklady obratem vodoprávnímu úřadu.

Schválený havarijní plán se uloží tak, aby byl dostupný v případě havárie. Uloží se také prohlášení jednotlivých pracovníků, kteří se závadnými látkami zachází nebo by měli v případě havárie zasahovat, že byli s obsahem schváleného havarijního plánu seznámeni.

Plán opatření pro případ havárie (§ 10 vyhlášky č. 178/2012 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků), který zpracovává správce vodního toku nebo jeho úseku v rámci povinnosti spolupracovat při zneškodňování havárií na vodních tocích (§ 47 odst. 2 písm. g) a § 47 odst. 4 písm. f) vodního zákona), obsahuje přiměřeně náležitosti uvedené v § 5 odst. 2 a 3 vyhlášky. Dále tento plán obsahuje zejména:

- a) organizaci havarijní služby správce vodního toku,
- b) seznam vodních toků a vodních nádrží, pro něž je plán zpracován,
- c) označení nebezpečných míst a míst nejvíce ohrožených možným únikem závadných látek,
- d) seznam a popis míst na březích vodních toků, technicky vhodných ke zneškodnění havárie,
- e) charakteristiky závadných látek, s nimiž se nejčastěji nakládá v daném území,
- f) postup pro instalaci norných stěn a pro používání sorpčních prostředků a odlučovačů a
- g) seznam míst s uloženými prostředky pro zneškodňování havárie.

## 5.5 Havárie

(§ 40 zákona)

Havárií je mimořádné závažné zhoršení nebo mimořádné závažné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod. Za havárii se vždy považují případy závažného zhoršení nebo mimořádného ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod ropnými látkami, zvláště nebezpečnými látkami, popřípadě radioaktivními zářiči a radioaktivními odpady, nebo dojde-li ke zhoršení nebo ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod v chráněných oblastech přirozené akumulace vod nebo v ochranných pásmech vodních zdrojů. Dále se za havárii považují případy technických poruch a závad zařízení k zachycování, skladování, dopravě a odkládání výše uvedených látek, pokud předcházejí závažnému zhoršení nebo ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod.

### 5.5.1 Povinnosti při havárii

(§ 41 zákona)

Ten, kdo způsobil havárii (původce havárie), je povinen učinit bezprostřední opatření k odstraňování příčin a následků havárie. Přitom se řídí havarijním plánem, popřípadě pokyny vodoprávního úřadu a České inspekce životního prostředí. Řízení prací při zneškodňování havárií při tom přísluší vodoprávnímu úřadu.

Původce havárie je povinen na výzvu orgánů při provádění opatření při odstraňování příčin a následků havárie s těmito orgány spolupracovat. Osoby, které se zúčastnily zneškodňování havárie, jsou povinny poskytnout České inspekci životního prostředí potřebné údaje, pokud si jejich poskytnutí vyžádá, a Hasičskému záchrannému sboru České republiky.

Dojde-li k havárii mimořádného rozsahu, která může závažným způsobem ohrozit životy nebo zdraví lidí nebo způsobit značné škody na majetku, platí při zabraňování škodlivým následkům havárie přiměřeně ustanovení vodního zákona o ochraně před povodněmi.

Při zneškodňování havárií a odstraňování jejich škodlivých následků se postupuje podle schváleného havarijního plánu.

#### 5.5.1.1 Způsob a rozsah hlášení havárií

(§ 41 odst. 2 zákona, § 7 vyhlášky)

Každý, kdo způsobil nebo zjistí havárii, je **povinen ji neprodleně ohlásit** Hasičskému záchrannému sboru ČR nebo jednotkám požární ochrany nebo Policii ČR, případně správci povodí.

Hlášení havárie výše uvedeným subjektům se provádí jakýmkoliv dostupnými spojovacími prostředky nebo osobně. Hlášení havárie operačnímu a informačnímu středisku hasičského záchranného sboru kraje se provádí na linku tísňového volání.

Příjemce hlášení požaduje od osoby, která havárii hlásí, vždy následující údaje:

- jméno a příjmení hlásící osoby a její vztah k havárii,
- místo, datum a čas zjištění havárie, čas vzniku havárie a příčinu havárie, jsou-li známy, označení původce havárie, je-li znám,
- místo zasažené havárií (například vodní tok, vodní nádrž, pozemek),
- projevy havárie (například olej, pěna na vodě, uhynulé ryby, zápach, rozbitá autocisterna v poli, protřená hráz odkaliště, neobvyklý výtok z kanalizace), pokud je známo i druh a pravděpodobné množství uniklé závadné látky,

- e) subjekt, kterému již byla havárie ohlášena, a
- f) bezprostřední opatření, která již byla k odstranění příčin a následků havárie učiněna.

Příjemce hlášení může klást hlásící osobě přiměřené doplňkové otázky, vedoucí ke zjištění skutečného stavu věci.

### 5.5.2 Opatření k nápravě (§ 42 zákona)

K odstranění následků nedovoleného vypouštění odpadních vod, nedovoleného nakládání se závadnými látkami nebo havárií (závadný stav) uloží vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí tomu, kdo porušil povinnost k ochraně povrchových nebo podzemních vod, povinnost provést opatření k nápravě závadného stavu, popřípadě též opatření k zajištění náhradního odběru vod, pokud to vyžaduje povaha věci.

Náklady na provedení opatření k nápravě nese ten, jemuž bylo opatření k nápravě uloženo. Pokud ten, komu byla uložena opatření, je neplní a hrozí nebezpečí z prodlení, zabezpečí opatření k nápravě vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí na náklady původce. Za původce závadného stavu se považuje ten, kdo závadný stav způsobil.

Vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí uloží podle potřeby opatření k nápravě nabyvateli majetku získaného způsobem uvedeným ve zvláštním zákoně (zákon č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby), který není původcem závadného stavu, ale k jehož majetku takto získanému je závadný stav vázán. Toto platí v případě, že nabyvatel tohoto majetku jej získal s vědomím ekologické zátěže a byla-li s ním o tom uzavřena zvláštní smlouva nebo byla-li mu poskytnuta sleva z kupní ceny z důvodu závadného stavu, jenž je předmětem opatření k nápravě.

Povinnosti plynoucí z opatření k nápravě uloženého původci závadného stavu (nebo nabyvateli majetku) přecházejí na jejich právní nástupce.

Jestliže se uložená opatření k nápravě dotýkají cizích pozemků nebo staveb, je nutné vstup, popřípadě vjezd a zamýšlená omezení obvyklého užívání pozemků nebo staveb je třeba jim předem oznámit, nehrozí-li nebezpečí z prodlení. Po dokončení opatření k nápravě jsou ti, jimž byla opatření k nápravě uložena, povinni na své náklady uvést pozemky nebo stavby do předchozího stavu.

Náhradu za majetkovou újmu nebo omezení vzniklá vlastníkům při provádění opatření k nápravě na jejich pozemcích nebo stavbách hradí ten, jemuž bylo opatření k nápravě uloženo. Právo na náhradu musí být uplatněno do 6 měsíců od jeho vzniku, jinak zaniká. Tím není dotčeno právo na náhradu škody.

#### 5.5.2.1 Bezprostřední odstraňování příčin havárie (§ 9 vyhlášky č. 450/2005 Sb.)

Opatření, která vedou k bezprostřednímu odstranění příčin havárie a k zamezení šíření závadných látek do horninového prostředí a povrchových nebo podzemních vod, spočívají zejména v uzavření a zajištění uzavíracích ventilů, zaslepení havarovaných potrubí, opravě nádrží, odčerpání zbytků závadných látek z porušených obalů, cisteren, skladovacích a přepravních nádrží nebo z přeložení zbytků závadných látek z dopravních prostředků a kontejnerů, je-li to technicky možné. Dále se jedná o opatření k zamezení výbuchu, požáru a zamoření závadnými látkami.

#### 5.5.2.2 Zneškodňování havárie (§ 10 vyhlášky č. 450/2005 Sb.)



Zneškodněním havárie se rozumí zásah směřující k odstranění závadných látek z nesaturované a saturované zóny, zemin a z povrchových a podzemních vod za účelem dosažení jakosti vody na úroveň obvyklou před havárií nebo na úroveň stanovenou vodoprávním úřadem, popřípadě Českou inspekci životního prostředí v rámci řízení prací (zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému) při zneškodňování havárie.

Opatřeními ke zneškodňování havárie jsou především ohrázení a odstranění závadných látek ze zemského povrchu (horninového prostředí a zpevněných ploch), utěsnění a zaslepení kanalizačních výpustí, zaslepení (uzavření) kanalizací, použití zvláštních záchytných systémů, odtěžení kontaminované zeminy, bezpečné uskladnění odpadů (zákon č. 185/2001 Sb.) vzniklých zneškodňováním havárie a vyčištění kanalizací, zachycení plovoucích, především ropných látek pomocí norných stěn a sorpčních prostředků z povrchových vod, odstranění znečištěných sedimentů z koryt vodních toků, sanační čerpání a jiné metody u vod podzemních.

Dále se havárie zneškodňuje těmito postupy:

- a) nadlepšováním průtoků ve vodních tocích, dávkováním chemických činidel a provzdušňováním,
- b) použitím pevných sorbentů při zneškodňování havárie v blízkosti vodních toků, v ochranných pásmech vodních zdrojů, na nezpevněných plochách a pozemních komunikacích odvodněných kanalizací nebo odvodněných na nezpevněný terén či do povrchových vod, zejména v oblastech s možným ohrožením jakosti povrchových nebo podzemních vod. Odmašťovací kapaliny, emulgační přípravky a biodegradanty nelze v těchto případech použít. V ostatních případech, včetně případů, kdy je na pozemních komunikacích nezbytný urychlený zásah a kdy jsou učiněna opatření proti dalšímu úniku závadných látek i emulzí závadných látek s látkami sloužícími k jejich odstranění, lze odmašťovací kapaliny, emulgační přípravky nebo biodegradanty použít v závislosti na ekotoxicitě a biologické rozložitelnosti jejich emulze s odstraňovanou závadnou látkou a na posouzení, zda jejím průnikem přes záchytné bariéry nedojde ke zhoršení následků havárie.

Postupy podle předchozího odstavce se použijí pouze podle pokynů vodoprávního úřadu, udělených jím v rámci řízení prací při zneškodňování havárie. Vodoprávní úřad použití těchto postupů předem projedná se správcem vodního toku, popřípadě i se správcem povodí.

Postup zneškodňování havárie a jejích následků a konečné výsledky zneškodňovacích prací se pro ověření účinnosti a úplnosti zásahu sledují účelovým monitoringem jakosti povrchových a podzemních vod nebo horninového prostředí v dotčeném území po celou dobu prací. Podrobnosti tohoto monitoringu určí podle potřeby vodoprávní úřad v rámci řízení prací při zneškodňování havárie.

### 5.5.2.3 Odstraňování následků havárie (§ 11 vyhlášky č. 450/2005 Sb.)

Odstraňováním následků havárie se rozumí především:

- a) odstranění zachycených závadných látek, zemin, případně jiných hmot jimi kontaminovaných, včetně použitých sorpčních prostředků, obalů (zákon č. 477/2001 Sb., o obalech), pomocných nástrojů a zařízení,
- b) zachycení a následně odstranění uhynulých ryb, případně jiných vodních živočichů,
- c) odstranění následků provedených opatření na pracovních plochách, budovách a zařízeních.

Odstranění uhynulých ryb, případně jiných živočichů se provádí podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 166/1999 Sb., veterinární zákon).

Podkladem pro ukončení prací na odstraňování následků havárie jsou poznatky a výsledky šetření vodoprávního úřadu, České inspekce životního prostředí, správce vodního toku, jde-li o havárii na vodním toku nebo v jeho blízkosti, dále subjektů spolupracujících při havarijních a likvidačních pracích (zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému) a další zjištění původce havárie. Potřebné údaje vyžaduje Česká inspekce životního prostředí a Hasičský záchranný sbor České republiky od osob, které se zúčastnily zneškodňování havárie.

## 6.0 Vodní toky, správa povodí

Vodní toky jsou povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě trvale nebo po převažující část roku, a to včetně vod v nich uměle vzdutých. Jejich součástí jsou i vody ve slepých ramenech a v úsecích přechodně tekoucích přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo zakrytými úseky.

V pochybnostech o tom, zda jde o vodní tok, rozhoduje vodoprávní úřad. Může též rozhodnout, že vodním tokem jsou i jiné povrchové vody než výše.

Ustanovení zvláštního zákona týkající se hrazení bystřin nejsou (§ 35 zákona č. 289/1995 Sb.) dotčena.

### 6.1 Koryta vodních toků

(§ 44 zákona)

Protéká-li vodní tok po pozemku, který je evidován v katastru nemovitostí jako vodní plocha, je korytem vodního toku tento pozemek. Protéká-li vodní tok po pozemku, který není evidován v katastru nemovitostí jako vodní plocha, je korytem vodního toku část pozemku zahrnující dno a břehy koryta až po břehovou čáru určenou hladinou vody, která zpravidla stačí protékat tímto korytem, aniž se vylévá do přilehlého území.

Přirozeným korytem vodního toku je koryto nebo jeho část, které vzniklo přirozeným působením tekoucích povrchových vod a dalších přírodních faktorů nebo provedením opatření k nápravě zásahů způsobených lidskou činností a které může měnit svůj směr, podélný sklon a příčný profil.

V pochybnostech o hranici koryta vodního toku nebo o tom, zda se jedná o přirozené koryto vodního toku, rozhodne místně příslušný vodoprávní úřad.

#### 6.1.1 Změny koryta vodního toku

(§ 45 zákona)

Opustí-li vodní tok vlivem přírodních sil při povodni své přirozené koryto a vznikne-li tím koryto nové, mohou vlastníci pozemků, správce vodního toku, jakož i oprávnění k nakládání s vodami, kteří jsou dotčeni novým stavem, žádat jednotlivě nebo společně vodoprávní úřad o povolení vrátit vodní tok na svůj náklad do původního koryta. Stát může žadatelům, kteří obdrží povolení, na obnovu koryta vodního toku po povodni přispět (§ 102 zákona).

Neobnoví-li se původní stav, stát vykoupí pozemek původního nebo nového koryta vodního toku, jestliže mu tento pozemek vlastník dotčeného pozemku nabídně. Toto neplatí pro dotčené pozemky ve vlastnictví obcí.

Neobnoví-li se původní stav z důvodu, že vodoprávní úřad obnovu ve veřejném zájmu nepovolí, platí pro vlastníky dotčených pozemků možnost odškodnění a ostatním oprávněným k nakládání s vodami, dotčeným tímto rozhodnutím, náleží přiměřená náhrada. Právo na obnovu a odškodnění zaniká po třech letech od roku, v němž došlo ke změně.

#### 6.1.2 Ochrana vodních toků a jejich koryt

(§ 46 zákona)

Je zakázáno měnit směr, podélný sklon a příčný profil koryta vodního toku, poškozovat břehy, těžit z koryt vodních toků zeminu, písek nebo nerosty a ukládat do vodních toků předměty, kterými by mohlo dojít k ohrožení plynulosti odtoku vod, zdraví nebo bezpečnosti, jakož i ukládat takové předměty na místech, z nichž by mohly být splaveny do vod. Tento zákaz se nevztahuje na případy, kdy se tyto činnosti provádějí v souladu s vodním zákonem (povolení vodoprávního úřadu, správa toku apod.).

## 6.2 Správa vodních toků

(§ 47 zákona)

Vodní toky jsou předmětem správy. Člení se na významné vodní toky a drobné vodní toky. Seznam významných vodních toků stanovuje vyhláška č. 178/2012 Sb.

Správou vodních toků se rozumí povinnost:

- a) sledovat stav koryt vodních toků a pobřežních pozemků z hlediska funkcí vodního toku,
- b) pečovat o koryta vodních toků, udržovat břehové porosty na pozemcích koryt vodních toků nebo na pozemcích s nimi sousedících v šířce podle § 49 odst. 2 tak, aby se nestaly překážkou znemožňující plynulý odtok vody při povodni, s přihlédnutím k tomu, aby jejich druhová skladba co nejvíce odpovídala přírodním podmínkám daného místa; to neplatí, jde-li o pozemky určené k plnění funkcí lesa,
- c) provozovat a udržovat v řádném stavu vodní díla v korytech vodních toků nezbytná k zabezpečení funkcí vodního toku (například § 3 a 4 zákona č. 114/1992 Sb.), popřípadě vodnímu toku převážně sloužící, která správci vodních toků vlastní, případně je užívají z jiného právního důvodu,
- d) připravovat a zajišťovat úpravy koryt vodních toků, pokud slouží k zajištění funkcí vodního toku,
- e) vytvářet podmínky umožňující oprávněná nakládání s vodami související s vodním tokem. Při mimořádných situacích na vodním toku jen pokud to umožňují hydrologické podmínky a stav vodního toku,
- f) oznamovat příslušnému vodoprávnímu úřadu závažné závady, které zjistí ve vodním toku a jeho korytě, způsobené přírodními nebo jinými vlivy. Současně navrhopat opatření k nápravě, obnovovat přirozená koryta vodních toků, zejména ve zvláště chráněných územích (§ 14 zákona č. 114/1992 Sb.) a v územních systémech ekologické stability (§ 4 zákona č. 114/1992 Sb.),
- g) spolupracovat při zneškodňování havárií na vodních tocích,
- h) navrhopat opatření k nápravě zásahů způsobených lidskou činností vedoucí k obnovení přirozených koryt vodních toků.

Způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků stanovuje vyhláška č. 178/2012 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků. Správa významných vodních toků vedle uvedených povinností správy vodních toků zahrnuje další povinnosti uvedené v § 47 odst. 4 a 5 zákona.

### 6.2.1 Správci vodních toků

(§ 48 zákona)

Správou významných vodních toků zajišťují právnické osoby zřízené podle zákona č. 305/2000 Sb., o povodích (dále jen "správci povodí").

Správou drobných vodních toků nebo jejich ucelených úseků jsou oprávněny vykonávat obce, jejichž územím drobné vodní toky protékají, nebo fyzické nebo právnické osoby, popřípadě organizační složky státu, jimž drobné vodní toky slouží nebo s jejichž činností souvisejí, nebo státní podniky na základě určení MZe. O určení správcem a zrušení správcem drobného vodního toku rozhoduje MZe na základě žádosti; to neplatí v případě určení správcem nebo zrušení správcem drobného vodního toku organizační složku státu nebo státní podnik, jehož předmětem podnikání nebo předmětem činnosti je správa drobných vodních toků. Současně s určením správcem organizační složku státu nebo státní podnik u drobného vodního toku, u kterého byla dosavadním správcem organizační složka státu nebo státní podnik, přechází z dosavadního na nového správce drobného vodního toku právo hospodaření k pozemkům s korytem takového vodního toku, vodní díla s takovým vodním tokem související a pozemky pod těmito vodními díly, pokud jsou tyto nemovitosti ve vlastnictví státu.

Na území vojenských újezdů zajišťuje správu drobných vodních toků Ministerstvo obrany. Na území národních parků zajišťují správu drobných vodních toků Správy národních parků.

Na drobných vodních tocích, ke kterým nebyl určen správce drobného vodního toku, vykonává jejich správu správce vodního toku, jehož je drobný vodní tok přítokem, a to až do doby, než bude správce určen. To platí i v případě, je-li na drobném vodním toku, ke kterému nebyl určen správce drobného vodního toku, ucelený úsek drobného vodního toku, ke kterému byl určen správce drobného vodního toku.

## 6.2.2 Oprávnění při správě vodních toků (§ 49 zákona)

Správci vodních toků jsou oprávněni:

- a) při výkonu svých práv a povinností vstupovat a vjíždět v nezbytném rozsahu na cizí pozemky a stavby, pokud k tomu není třeba povolení podle zvláštních právních předpisů,
- b) z důvodu péče o koryta vodního toku a po projednání s vlastníky pozemků odstraňovat nebo nově vysazovat stromy a keře na pozemcích při něm ve stanovené šířce (viz dále),
- c) požadovat předložení povolení nebo souhlasu vodoprávního úřadu týkajícího se vodního toku a zjišťovat, zda jsou tato rozhodnutí dodržována,
- d) dávat pokyny pro manipulaci s vodními díly jejich uživatelům v rámci komplexního manipulačního řádu soustavy vodních nádrží na vodním toku, pokud to vyžaduje mimořádná situace.

Správci vodních toků mohou při výkonu správy vodního toku, pokud je to nezbytně nutné a po předchozím projednání s vlastníky pozemků užívat pozemků sousedících s korytem vodního toku, a to:

- a) u vodních toků, které jsou vodními cestami dopravně významnými, nejvýše v šířce do 10 m od břehové čáry,
- b) u ostatních významných vodních toků jiných než pod písmenem a) nejvýše v šířce do 8 m od břehové čáry,
- c) u drobných vodních toků nejvýše v šířce do 6 m od břehové čáry.

## 6.3 Povinnosti související s vodními toky (§ 50-53 zákona)

### 6.3.1 Povinnosti vlastníků pozemků, na nichž se nacházejí koryta vodních toků (§ 50 zákona)

Vlastníci pozemků, na nichž se nacházejí koryta vodních toků, jsou povinni:

- a) strpět na svém pozemku břehové porosty, jakož i obecné nakládání s vodami ve vodním toku (viz bod 3.2),
- b) udržovat břehy koryta vodního toku ve stavu potřebném k zajištění neškodného odtoku vody, odstraňovat překážky a cizorodé předměty ve vodním toku, s výjimkou nánosů, pokud tyto činnosti neznamenají vynaložení zvláštních nákladů, zvláštní odbornou způsobilost nebo použití speciální techniky,
- c) strpět na svém pozemku vodní díla umístěná v korytě vodního toku, vybudovaná před účinností vodního zákona č. 254/2001 Sb., tj. před 1.1.2002,
- d) ohlašovat správci vodního toku zjevné závady v korytě vodního toku,
- e) strpět na svém pozemku bez náhrady umístění zařízení ke sledování stavu povrchových a podzemních vod a ekologických funkcí vodního toku, například plavebních znaků apod.,
- f) umožnit vodoprávnímu úřadu, České inspekci životního prostředí, jakož i správci vodního toku výkon jejich oprávnění,
- g) strpět po nich průchod osob podél vodních toků. Výjimku z této povinnosti může povolit vodoprávní úřad po projednání s příslušným správcem vodního toku. To neplatí na pozemcích v zastavěném území a na oplocených pozemcích,
- h) strpět na svém pozemku přirozené koryto vodního toku.

### 6.3.2 Povinnosti vlastníků pozemků sousedících s koryty vodních toků

(§ 51 zákona)

Vlastníci pozemků sousedících s koryty vodních toků jsou povinni:

- a) umožnit správci vodního toku výkon jeho oprávnění,
- b) strpět na svém pozemku bez náhrady umístění zařízení ke sledování stavu povrchových a podzemních vod a ekologických funkcí vodního toku, umístění plavebních znaků apod.,
- c) strpět, po předchozím projednání s nimi, po nich průchod osob. To neplatí na pozemcích v současně zastavěném území obce a na oplocených pozemcích,
- d) strpět na svém pozemku přirozené koryto vodního toku.

Vodoprávní úřad může vlastníkům pozemků sousedících s koryty vodních toků zakázat kácet stromy a keře zabezpečující stabilitu koryta vodního toku. Pokud výkonem těchto oprávnění vznikne vlastníkovu pozemku škoda, má nárok na její úhradu.

### 6.3.3 Povinnosti vlastníků staveb a zařízení v korytech vodních toků nebo sousedících s nimi

(§ 52 zákona)

Vlastníci staveb a zařízení v korytech vodních toků jsou povinni odstraňovat předměty zachycené či ulpělé na těchto stavbách a zařízeních a nakládat s nimi podle zákona o odpadech.

Vlastníci staveb, které nejsou vodními díly, nebo zařízení v korytech vodních toků, popřípadě sousedících s nimi jsou povinni ve veřejném zájmu dbát o jejich statickou bezpečnost a celkovou údržbu, aby neohrožovaly plynulý odtok povrchových vod, a zabezpečit je proti škodám působeným vodou a odchodem ledu. Pokud k narušení plynulého odtoku vod dojde v důsledku zanedbání péče o tyto stavby nebo zařízení, jsou jejich vlastníci povinni na své náklady provést nápravu a plynulý odtok vody plně obnovit. Jinak je vodoprávní úřad oprávněn zajistit nápravu na náklady vlastníka; odpovědnost za škodu způsobenou zanedbáním povinné péče o stavbu nebo zařízení v korytě vodního toku nebo s ním sousedícím tím není dotčena.

## 6.4 Správa povodí

(§ 54 zákona)

Správou povodí se rozumí správa významných vodních toků, některé činnosti spojené se zjišťováním a hodnocením stavu povrchových a podzemních vod v dané oblasti povodí a další činnosti, které vykonávají správci povodí podle vodního zákona. Správu povodí vykonávají správci povodí.

Správci povodí v rámci své činnosti podávají podněty, návrhy a vyjádření vodoprávním úřadům a jiným správním úřadům z hlediska zájmů daných příslušnými plány v oblasti vod a z hlediska dalších zájmů sledovaných zákonem, zejména ve věcech ochrany vodních poměrů, ochrany vod, hospodárného využívání vodních zdrojů, minimálních zůstatkových průtoků vodních toků, minimálních hladin podzemních vod a při přechodném nedostatku vody. Dále poskytují stanoviska správců povodí zejména pro vydání povolení k nakládání s vodami [§ 8 odst. 1 písm. a) až c)], pro vydání povolení k některým vybraným činnostem [§ 14 odst. 1 písm. a) až c)], pro vydání stavebního povolení k vodním dílům (§ 15), k ohlášení vodních děl (§ 15a), pro udělení souhlasu (§ 17) a pro vydání vyjádření (§ 18), ve kterých posuzují soulad záměrů umístit, provést, změnit nebo odstranit stavbu, zařízení nebo provádět jiné činnosti s výše uvedenými zájmy, pokud by takové záměry mohly ovlivnit vodní poměry, energetický potenciál, popřípadě jakost nebo množství povrchových nebo podzemních vod.

## 7.0 Vodní díla

(§ 55 zákona)

Vodní díla jsou stavby, které slouží ke vzdouvání a zadržování vod, umělému usměrňování odtokového režimu povrchových vod, k ochraně a užívání vod, k nakládání s vodami, ochraně před škodlivými účinky vod, k úpravě vodních poměrů nebo k jiným účelům sledovaným zákonem o vodách, a to zejména:

- přehrady, hráze, vodní nádrže, jezy a zdrže,
- stavby, jimiž se upravují, mění nebo zřizují koryta vodních toků,
- stavby vodovodních řadů a vodárenských objektů včetně úpraven vody, kanalizačních stok, kanalizačních objektů, čistíren odpadních vod, jakož i stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizací,
- stavby na ochranu před povodněmi,
- stavby k vodohospodářským melioracím, zavlažování a odvodňování pozemků,
- stavby, které se k plavebním účelům zřizují v korytech vodních toků nebo na jejich březích,
- stavby k využití vodní energie a energetického potenciálu,
- stavby odkališť,
- stavby sloužící k pozorování stavu povrchových nebo podzemních vod,
- studny,
- stavby k hrazení bystřin a strží,
- jiné stavby potřebné k povolenému nakládání s vodami (bod 3.3.1).

Vodohospodářské úpravy jsou zemní práce a změny terénu v přirozených korytech vodních toků a na pozemcích sousedících s nimi, jimiž se podstatně mění přirozená koryta vodních toků a které jsou nezbytné k zajištění funkcí vodních toků.

Za vodní díla se podle vodního zákona nepovažují zejména jednoduchá zařízení mimo koryta vodních toků na pozemcích nebo stavbách k zachycení vody a k jejich ochraně před škodlivými účinky povrchových nebo podzemních vod, vodohospodářské úpravy, bezodtokové jímky včetně přítokového potrubí, vnitřní vodovody a vnitřní kanalizace, vodovodní a kanalizační přípojky, průzkumné hydrogeologické vrty, pokud neslouží k odběru podzemní vody, další zařízení vybudovaná v rámci geologických prací (zákon č. 62/1988 Sb.) a vrty k využívání energetického potenciálu podzemních vod, pokud nedochází k čerpání nebo odběru podzemních vod. V pochybnostech o tom, zda jde o vodní dílo, rozhodne místně příslušný vodoprávní úřad.

### **Omezení práv k pozemkům a stavbám (§ 55a zákona)**

Práva k pozemkům a stavbám, potřebným pro uskutečnění veřejně prospěšných staveb na ochranu před povodněmi, lze odejmout nebo omezit postupem podle zákona o vyvlastnění.

## 7.1 Stavby k vodohospodářským melioracím pozemků

(§ 56 zákona)

Za stavby k vodohospodářským melioracím pozemků se pro účely vodního zákona považují stavby:

- a) k závlaze a odvodnění pozemků,
- b) k ochraně pozemků před erozní činností vody.

Stavby k odvodnění zemědělských pozemků se pro účely vodního zákona člení na hlavní odvodňovací zařízení a podrobná odvodňovací zařízení, přičemž podrobným odvodňovacím zařízením se rozumí pro podzemní odvodnění sběrné a svodné drény, drenážní šachty a výusti, pro povrchové odvodnění sběrné příkopy a objekty na nich.

Podrobné vymezení staveb k vodohospodářským melioracím pozemků a jejich částí a způsob a rozsah péče o ně stanovuje vyhláška č. 225/2002 Sb.

Vlastník pozemku, na kterém je umístěna stavba k vodohospodářským melioracím pozemků nebo její část, která souvisí s více pozemky nebo byla zřízena ve veřejném zájmu a která byla vybudována před 1.1.2002, je povinen:

- a) strpět stavbu k vodohospodářským melioracím pozemků nebo její část na svém pozemku,
- b) užívat pozemek tak, aby neovlivnil negativně funkci stavby k vodohospodářským melioracím pozemků nebo jejich části,
- c) ohlašovat vlastníkově stavby k vodohospodářským melioracím pozemků, případně vodoprávnímu úřadu zjevné závady ve funkci stavby nebo její části,
- d) strpět, aby se jeho pozemku užilo v nezbytné míře k údržbě stavby k vodohospodářským melioracím pozemků nebo její části.

Vodoprávní úřad je oprávněn v pochybnostech rozhodnout o rozsahu povinnosti vlastníka pozemků, na kterých je stavba k vodohospodářským melioracím nebo její část umístěna, vlastníků pozemků sousedících s pozemkem, na kterém je umístěna stavba k vodohospodářským melioracím pozemků nebo její část, popřípadě o povinnosti správce navazujícího vodního toku k zajištění funkce stavby k vodohospodářským melioracím pozemků.

## 7.2 Užívání vodních děl jinými osobami

(§ 57 zákona)

Pokud má bezprostřední prospěch z vodního díla jiný oprávněný (bod 3.3 - § 8 zákona) než vlastník tohoto vodního díla, je povinen podílet se na úhradě nákladů na údržbu tohoto vodního díla. Nedojde-li mezi vlastníkem vodního díla a oprávněným k dohodě o výši a způsobu úhrady nákladů, rozhodne soud. To neplatí v případě, že vlastník vodního díla je správcem vodního toku a osoba oprávněná k nakládání s vodami v tomto vodním díle je povinna platit platbu k úhradě správy vodních toků a správy povodí podle § 101 zákona, a v případě, že osoba oprávněná k nakládání s vodami užívá vodu pouze za účelem využití energetického potenciálu k výrobě elektřiny ve vodních elektrárnách do celkového instalovaného výkonu výroby 10 MW.

## 7.3 Ochrana vodních děl

(§ 58 zákona)

Je zakázáno poškozovat vodní díla a jejich funkce. Zejména je zakázáno na ochranných hrázích vysazovat dřeviny, jezdit po nich vozidly, pokud se nejedná o údržbu, s výjimkou míst k tomu určených, poškozovat vodočty, vodoměry, cejchy, vodní značky, značky velkých vod.

Vodoprávní úřad může na návrh vlastníka vodního díla v zájmu jeho ochrany opatřeními obecné povahy stanovit ochranná pásma podél něho a zakázat nebo omezit na nich podle povahy vodního díla umístění a provádění některých staveb nebo činností. Vlastníci pozemků a staveb v ochranném pásmu mají vůči



vlastníkovi vodního díla nárok na náhradu majetkové újmy, která jim uvedeným zákazem nebo omezením vznikne.

## 7.4 Povinnosti vlastníků vodních děl

(§ 59 zákona)

Vlastník vodního díla je povinen:

- dodržovat podmínky a povinnosti, za kterých bylo vodní dílo povoleno a uvedeno do provozu, zejména dodržovat provozní řád a schválený manipulační řád, neprodleně oznamovat vodoprávnímu úřadu změny mající vliv na obsah manipulačního řádu a předkládat vodoprávnímu úřadu ke schválení návrh na úpravu manipulačního řádu tak, aby byl v souladu s komplexním manipulačním řádem podle § 47 odst. 4 písm. g) zákona. Náležitosti manipulačních a provozních řádů stanovuje vyhláška č. 216/2011 Sb.,
- udržovat vodní dílo v řádném stavu tak, aby nedocházelo k ohrožování bezpečnosti osob, majetku a jiných chráněných zájmů,
- provádět na vlastní náklad u vodního díla technickobezpečnostní dohled, pokud tomuto dohledu vodní dílo podléhá (vodní díla ke vzdouvání nebo zadržování vody),
- provádět na svůj náklad opatření, která mu vodoprávní úřad uloží k odstranění závad zjištěných na vodním díle, zejména při vodoprávním dozoru,
- dbát pokynů správce vodního toku v případě mimořádných situací na dotčeném vodním toku,
- odstraňovat předměty a hmoty zachycené či ulpělé na vodních dílech a nakládat s nimi podle zákona o odpadech,
- osadit na vodním díle cejch, vodní značku nebo vodočet, umožnit průběžný přenos dat o průtocích ve vodním toku nebo zajistit zvláštní úpravu přelivu nebo výpusti podle rozhodnutí vodoprávního úřadu,
- osadit na vodním díle plavební znaky,
- u vodního díla sloužícího ke vzdouvání vody ve vodním toku udržovat na vlastní náklad v řádném stavu dno a břehy v oblasti vzduť a starat se v něm o plynulý průtok vody, zejména odstraňovat nánosy a překážky, a je-li to technicky možné a ekonomicky únosné, vytvářet podmínky pro migraci vodních živočichů, nejde-li o stavby,
- odstraňovat náletové dřeviny z hrází sloužících k ochraně před povodněmi, ke vzdouvání vody nebo k akumulaci vody; na tyto povinnosti se s výjimkou ochrany památných stromů, zvláště chráněných druhů rostlin, zvláště chráněných živočichů a volně žijících ptáků, nevztahuje zákon o ochraně přírody a krajiny (zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny). Před jejich odstraněním, není-li nebezpečí z prodlení, je vlastník vodního díla povinen oznámit svůj záměr orgánu ochrany přírody,
- provádět jedenkrát za dva roky prostřednictvím osoby odborně způsobilé pověřené MŽP technické revize vodního díla ohlášeného podle § 15a zákona a výsledky těchto revizí předávat do 31. prosince příslušného roku vodoprávnímu úřadu. Vlastník vodního díla je povinen odstranit zjištěné závady ve lhůtě do 60 dnů od provedení revize.

Pověření k provádění technické revize vodního díla ohlášeného podle § 15a zákona lze udělit osobě, která má dostatečnou odbornou úroveň, technické, administrativní a organizační zázemí a splňuje předpoklady pro kvalifikované provedení revize.

Vodoprávní úřad může uložit vlastníkovvi vodního díla zpracovat a předložit mu ke schválení manipulační řád vodního díla; může též stanovit podmínky, za kterých rozhodnutí o schválení vydá, a lhůtu k předložení nebo k předloženému manipulačnímu řádu uložit provést doplnění nebo jiné úpravy. Dále může uložit provést změnu schváleného manipulačního řádu vodního díla a jeho předložení ke schválení. Manipulační řád schvaluje vodoprávní úřad na časově omezenou dobu.

Ve výjimečných případech může vodoprávní úřad uložit nebo povolit vlastníkovvi vodního díla mimořádnou manipulaci na vodním díle nad rámec schváleného manipulačního řádu. V takovém případě nevzniká vlastníkovvi vodního díla povinnost náhrady oprávněnému k nakládání s vodami v tomto díle za to, že nemůže nakládat s vodami v maximálním povoleném množství a s určitými vlastnostmi.

Vyžaduje-li to veřejný zájem a jestliže ten, kdo je k tomu povinen, tyto povinnosti řádně neplní a nezjednal-li nápravu ve stanovené lhůtě, vodoprávní úřad může rozhodnout, že jiná osoba přejímá na dobu nezbytné potřeby provoz nebo údržbu vodních děl. Tento provoz a údržbu obstarává určená osoba na náklady toho, kdo byl povinen tyto povinnosti plnit. Není-li taková osoba, nese tyto náklady stát.

Na odstraňování překážek pro migraci vodních živočichů ve vodním toku způsobených vodními díly vybudovanými před 1.1. 2002 se podílí stát.

## 7.5 Vstup na pozemky sousedících s vodním dílem (§ 60 zákona)

Vlastníci pozemků sousedících s vodním dílem jsou povinni po předchozím projednání s nimi umožnit za účelem provozu a provádění údržby vodních děl v nezbytném rozsahu vstup a vjezd na své pozemky těm, kteří zajišťují provoz nebo provádějí údržbu těchto vodních děl. Pokud vstupem na pozemky vznikne vlastníkovvi pozemku škoda, má nárok na její úhradu.

## 7.6 Technickobezpečnostní dohled nad vodními díly (§ 61 zákona)

Technickobezpečnostním dohledem nad vodními díly se rozumí zjišťování technického stavu vodního díla ke vzdouvání nebo zadržování vody, a to z hlediska bezpečnosti a stability a možných příčin jejich poruch. Provádí se zejména pozorováním a prohlídkami vodního díla, měřením jejich deformací, sledováním průsaku vod, jakož i hodnocením výsledků všech pozorování a měření ve vztahu k předem určeným mezním nebo kritickým hodnotám. Součástí technickobezpečnostního dohledu je i vypracování návrhů opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

Z hlediska technickobezpečnostního dohledu se vodní díla rozdělují do I. až IV. kategorie podle rizika ohrožení lidských životů, možných škod na majetku v přilehlém území a ztrát z omezení funkcí a užitků ve veřejném zájmu.

Vymezení vodních děl podléhajících technickobezpečnostnímu dohledu, stanovení kritérií a postupu pro zařazení vodních děl do kategorií, rozsah a četnost provádění technickobezpečnostního dohledu u jednotlivých

kategorií vodních děl a v jednotlivých etapách jejich přípravy, výstavby, rekonstrukce nebo provozu a náležitosti programu technickobezpečnostního dohledu stanovuje vyhláška č. 471/2001 Sb.

Žadatel o povolení nového nebo změny dokončeného vodního díla vymezeného uvedenou vyhláškou je povinen k žádosti o povolení předložit posudek pro zařazení vodního díla do kategorie s návrhem podmínek provádění technickobezpečnostního dohledu.

Provádět technickobezpečnostní dohled nad vodními díly I. až III. kategorie, zpracovávat posudky pro zařazení vodních děl do I. až IV. kategorie z hlediska technickobezpečnostního dohledu a zpracovávat program technickobezpečnostního dohledu může jen odborně způsobilá osoba pověřená MZe (dále jen "pověřená osoba"). Je-li taková osoba vlastníkem vodního díla I. nebo II. kategorie, nesmí na něm vykonávat technickobezpečnostní dohled sama a zpracovávat pro něj program technickobezpečnostního dohledu.

Pověření k výkonu technickobezpečnostního dohledu nad vodními díly I. až III. kategorie lze udělit pouze osobě, která má odborné, personální a materiální vybavení a splňuje předpoklady pro kvalifikovaný výkon těchto činností.

O povinnosti zajistit na vodním díle technickobezpečnostní dohled, o jeho rozsahu, případně o podmínkách jeho provádění a o zařazení vodního díla do kategorie I. až IV., rozhodne vodoprávní úřad s přihlédnutím k posudku zpravidla v rámci povolení stavby nebo jejích změn.

Vodoprávní úřad může rozhodnout o změně kategorie vodního díla, rozsahu technickobezpečnostního dohledu, popřípadě podmínek jeho zajišťování, pokud se významně změní podmínky, za nichž bylo předchozí rozhodnutí vydáno.

## 7.7 Povinnosti vlastníků a stavebníků vodních děl při technickobezpečnostním dohledu

(§ 62 zákona)

Technickobezpečnostní dohled je povinen zajišťovat na svůj náklad vlastník, případně stavebník vodního díla, a to v rozsahu stanoveném vyhláškou 471/2002 Sb. Vodoprávní úřad může rozhodnutím stanovit další povinnosti k provádění tohoto dohledu.

U vodních děl zařazených do I. až III. kategorie je povinen jejich vlastník, popřípadě stavebník zajistit technickobezpečnostní dohled prostřednictvím pověřené osoby a účastnit se jeho provádění v rozsahu stanoveném vyhláškou Ministerstva zemědělství. U vodních děl III. kategorie může technickobezpečnostní dohled provádět vlastník nebo stavebník sám, pokud je pověřenou osobou.

U vodních děl IV. kategorie může technickobezpečnostní dohled provádět vlastník, případně stavebník sám.

Při provádění technickobezpečnostního dohledu je vlastník, případně stavebník vodního díla zařazeného do I. až IV. kategorie povinen

- a) určit fyzickou osobu odpovědnou za technickobezpečnostní dohled a oznámit její jméno, příjmení, adresu bydliště, popřípadě pracoviště a číslo telefonu příslušnému vodoprávnímu úřadu; u vodních děl IV. kategorie se za osobu odpovědnou za technickobezpečnostní dohled považuje vlastník vodního díla, pokud neurčil jinou osobu,

- b) přizvat příslušný vodoprávní úřad k prohlídce vodního díla, a to u staveb I. kategorie jedenkrát ročně, u staveb II. kategorie jedenkrát za 2 roky, u staveb III. kategorie jedenkrát za 4 roky a u staveb IV. kategorie jedenkrát za 10 let,
- c) u vodních děl I. až III. kategorie předkládat zprávy o výsledcích technickobezpečnostního dohledu v termínech podle písmene b) nebo, nastaly-li mimořádné okolnosti dotýkající se bezpečnosti vodního díla, příslušnému vodoprávnímu úřadu; u vodních děl IV. kategorie předkládat zprávu o prohlídce v termínech podle písmene b),
- d) u vodních děl I. až III. kategorie předat vodoprávnímu úřadu program technickobezpečnostního dohledu nebo jeho změnu.

## 8.0 Ochrana před povodněmi

*V této kapitole je další výklad zaměřen na základní skutečnosti a povinnosti, případně zákazy a omezení, která vyplývají z problematiky ochrany před povodněmi.*

Ochranou před povodněmi se rozumí činnosti a opatření k předcházení a zvládnutí povodňového rizika v ohroženém území. Zajišťuje se systematickou prevencí a operativními opatřeními.

Operativní opatření jsou zabezpečována podle povodňových plánů a při vyhlášení krizového stavu podle krizových plánů (zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení).

**K zajištění ochrany před povodněmi je každý povinen umožnit vstup, případně vjezd na své pozemky, popřípadě stavby těm, kteří řídí, koordinují a provádějí zabezpečovací a záchranné práce, přispět na příkaz povodňových orgánů osobní a věcnou pomocí k ochraně životů a majetku před povodněmi a řídit se příkazy povodňových orgánů.**

Pokud při této činnosti vznikla vlastníkově pozemku nebo stavby škoda, má nárok na její náhradu.

### 8.1 Povodně

(§ 64 zákona)

Povodněmi se pro účely vodního zákona rozumí přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku a může způsobit škody. Povodní je i stav, kdy voda může způsobit škody tím, že z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo její odtok je nedostatečný, případně dochází k zaplavení území při soustředěném odtoku srážkových vod. Povodeň může být způsobena přírodními jevy, zejména táním, dešťovými srážkami nebo chodem ledů (přirozená povodeň), nebo jinými vlivy, zejména poruchou vodního díla, která může vést až k jeho havárii (protržení) nebo nouzovým řešením kritické situace na vodním díle (zvláštní povodeň).

Povodeň začíná vyhlášením druhého nebo třetího stupně povodňové aktivity (bod 8.7) a končí odvoláním třetího stupně povodňové aktivity, není-li v době odvolání třetího stupně povodňové aktivity vyhlášen druhý stupeň povodňové aktivity. V tom případě končí povodeň odvoláním druhého stupně povodňové aktivity. Povodní je rovněž situace, při níž nebyl vyhlášen druhý nebo třetí stupeň povodňové aktivity, ale stav nebo průtok vody v příslušném profilu nebo srážka dosáhla směrodatné úrovně pro některý z těchto stupňů povodňové aktivity podle povodňového plánu příslušného územního celku. Pochybnosti o tom, zda v určitém území a v určitém čase byla povodeň, rozhoduje, je-li splněna některá z těchto podmínek, vodoprávní úřad.

Za nebezpečí povodně se považují situace zejména při:

- a) dosažení stanoveného limitu vodního stavu nebo průtoku ve vodním toku a jeho stoupající tendenci,
- b) déletrvajících vydatných dešťových srážkách, popřípadě prognóze nebezpečí intenzivních dešťových srážek, očekávaném náhlém tání, nebezpečném chodu ledů nebo při vzniku nebezpečných ledových zácp a nápěchů, nebo
- c) vzniku mimořádné situace na vodním díle, kdy hrozí nebezpečí jeho poruchy.

## 8.2 Povodňová opatření

(§ 65 zákona)

Povodňová opatření jsou přípravná opatření, opatření prováděná při nebezpečí povodně, za povodně a opatření prováděná po povodni.

Přípravná opatření jsou:

- a) stanovení záplavových území,
- b) vymezení směrodatných limitů stupňů povodňové aktivity,
- c) povodňové plány,
- d) povodňové prohlídky,
- e) příprava předpovědní a hlásné povodňové služby,
- f) organizační a technická příprava,
- g) vytváření hmotných povodňových rezerv,
- h) příprava účastníků povodňové ochrany.

Opatření při nebezpečí povodně a za povodně jsou:

- a) činnost předpovědní povodňové služby,
- b) činnost hlásné povodňové služby,
- c) varování při nebezpečí povodně,
- d) zřízení a činnost hlídkové služby,
- e) vyklizení záplavových území,
- f) řízené ovlivňování odtokových poměrů,
- g) povodňové zabezpečovací práce,
- h) povodňové záchranné práce,
- i) zabezpečení náhradních funkcí a služeb v území zasaženém povodní.

Opatření po povodni jsou:

- a) evidenční a dokumentační práce,
- b) vyhodnocení povodňové situace včetně vzniklých povodňových škod,
- c) odstranění povodňových škod a obnova území po povodni.

Uvedená povodňová opatření nejsou výstavba, údržba a opravy staveb a ostatních zařízení sloužících k ochraně před povodněmi, jakož i investice vyvolané povodněmi.

## 8.3 Záplavová území

(§ 66 zákona)

Záplavová území jsou administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou. Jejich rozsah je povinen stanovit na návrh správce vodního toku vodoprávní úřad. Vodoprávní úřad může uložit správci vodního toku povinnost zpracovat a předložit takový návrh v souladu s plány hlavních povodí a s plány oblastí povodí.

V zastavěných územích, v zastavitelných plochách podle územně plánovací dokumentace, případně podle potřeby v dalších územích, vymezí vodoprávní úřad na návrh správce vodního toku aktivní zónu záplavového území podle nebezpečnosti povodňových průtoků.

Způsob a rozsah zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území a jejich dokumentace stanovuje vyhláška č. 236/2002 Sb. Vodoprávní úřad, který záplavové území stanovil, zabezpečí zpřístupnění dokumentace a předá jednu kopii této dokumentace Ministerstvu životního prostředí.

Pokud záplavová území nejsou určena, mohou vodoprávní a stavební úřady a orgány územního plánování při své činnosti vycházet zejména z dostupných podkladů správců povodí a správců vodních toků o pravděpodobné hranici území ohroženého povodněmi.

## 8.4 Omezení v záplavových územích

(§ 67 zákona)

V aktivní zóně záplavových území se nesmí umísťovat, povolovat ani provádět stavby s výjimkou vodních děl, jimiž se upravuje vodní tok, převádějí povodňové průtoky, provádějí opatření na ochranu před povodněmi nebo která jinak souvisejí s vodním tokem nebo jimiž se zlepšují odtokové poměry, staveb pro jímání vod, odvádění odpadních vod a odvádění srážkových vod a dále nezbytných staveb dopravní a technické infrastruktury, zřizování konstrukcí chmelnic, jsou-li zřizovány v záplavovém území v katastrálních územích vymezených podle zákona č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele, za podmínky, že současně budou provedena taková opatření, že bude minimalizován vliv na povodňové průtoky; to neplatí pro údržbu staveb a stavební úpravy, pokud nedojde ke zhoršení odtokových poměrů.

V aktivní zóně je dále zakázáno:

- a) těžit nerosty a zeminu způsobem zhoršujícím odtok povrchových vod a provádět terénní úpravy zhoršující odtok povrchových vod,
- b) skladovat odplavitelný materiál, látky a předměty,
- c) zřizovat oplocení, živé ploty a jiné podobné překážky,
- d) zřizovat tábory, kempy a jiná dočasná ubytovací zařízení.

Mimo aktivní zónu v záplavovém území může vodoprávní úřad stanovit opatřením obecné povahy omezující podmínky. Při změně podmínek je může stejným postupem změnit nebo zrušit. Takto postupuje i v případě, není-li aktivní zóna stanovena.

## 8.5 Území určená k řízeným rozlivům povodní

(§ 68 zákona)

Za území určená k řízeným rozlivům povodní se považují pozemky nezbytné pro vzdouvání, popřípadě akumulaci povrchových vod veřejně prospěšnými stavbami na ochranu před povodněmi, k nimž bylo omezeno vlastnické právo dohodou nebo postupem podle § 55a zákona (bod 7.0).

Za škodu vzniklou řízeným rozlivem povodní na půdě, polních plodinách, lesních porostech a stavbách v území náleží poškozenému náhrada, kterou poskytuje v penězích stát zastoupený Ministerstvem zemědělství. Výše náhrady za škodu způsobenou na půdě nebo stavbě se stanoví v závislosti na výši nákladů nezbytných na uvedení půdy nebo stavby do původního stavu, včetně nákladů na odstranění nežádoucích naplavenin, výše náhrady za škodu způsobenou na polních plodinách v závislosti na tržních cenách polních plodin v době rozlivu, včetně nákladů na likvidaci poškozených polních plodin. Výše náhrady za škodu způsobenou na lesních porostech se stanoví podle lesního zákona (zákon č. 289/1995 Sb., o lesích). Postup při zjišťování a uplatňování náhrady škody a postup při určení její výše stanoví vláda nařízením (NV č. 203/2009 Sb. o postupu při zjišťování a uplatňování náhrady škody a postupu při určení její výše v územích určených k řízeným rozlivům povodní). Právo na

náhradu škody se uplatňuje podáním žádosti poškozeného o náhradu škody způsobené řízeným rozlivem povodně. Náležitosti žádosti jsou uvedeny v příloze k nařízení vlády č. 203/2009 Sb. Žádost se podává Ministerstvu zemědělství bez zbytečného odkladu po ukončení řízeného rozlivu povodně, kterým se rozumí vyprázdnění retenčního prostoru. Datum počátku a ukončení řízeného rozlivu povodně uveřejní MZe na základě informace vlastníka vodního díla na svých internetových stránkách ([www.mze.cz](http://www.mze.cz)).

Náhrada náleží rovněž za finanční újmu vzniklou pozbytím nároku na dotaci, poskytovanou na základě zákona o zemědělství, který poškozený pozbyl v souvislosti s řízeným rozlivem povodně.

Poškozenému, jemuž byla poskytnuta náhrada, nelze poskytnout státní pomoc z titulu rozlivu povodně podle zákona o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou.

Poškozenému nenáleží náhrada v případě, že nedodrží podmínky stanovené pro způsob užívání pozemků určených k rozlivu povodní.

## 8.6 Území ohrožená zvláštními povodněmi

(§ 69 zákona)

Území ohrožená zvláštními povodněmi jsou území, která mohou být při výskytu zvláštní povodně zaplavena vodou. Pokud pro krizové situace předpokládán rozsah území ohrožený zvláštními povodněmi výrazně přesahuje záplavová území, vymezí se jejich rozsah v krizovém plánu. Pro jeho pořízení platí zvláštní zákon (zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení).

## 8.7 Stupně povodňové aktivity

(§ 70 zákona)

Stupni povodňové aktivity se rozumí míra povodňového nebezpečí vázaná na směrodatné limity, jimiž jsou zpravidla vodní stavy nebo průtoky v hlásných profilech na vodních tocích, popřípadě na mezní nebo kritické hodnoty jiného jevu uvedené v příslušném povodňovém plánu.

Rozsah operativních opatření prováděných pro ochranu před konkrétní povodní se řídí nebezpečím nebo vývojem povodňové situace, která se vyjadřuje třemi stupni povodňové aktivity, kterými jsou:

- a) první stupeň (stav bdělosti) nastává při nebezpečí přirozené povodně a zaniká, pominou-li příčiny takového nebezpečí. Vyžaduje věnovat zvýšenou pozornost vodnímu toku nebo jinému zdroji povodňového nebezpečí, zahajuje činnost hlásná a hlídková služba. Na vodních dílech nastává tento stav při dosažení mezních hodnot sledovaných jevů a skutečností z hlediska bezpečnosti díla nebo při zjištění mimořádných okolností, jež by mohly vést ke vzniku zvláštní povodně,
- b) druhý stupeň (stav pohotovosti) se vyhláší, když nebezpečí přirozené povodně přerůstá v povodeň, ale nedochází k větším rozlivům a škodám mimo koryto. Vyhláší se také při překročení mezních hodnot sledovaných jevů a skutečností na vodním díle z hlediska jeho bezpečnosti. Aktivizují se povodňové orgány a další účastníci ochrany před povodněmi, uvádějí se do pohotovosti prostředky na zabezpečovací práce, provádějí se opatření ke zmírnění průběhu povodně podle povodňového plánu,
- c) třetí stupeň (stav ohrožení) se vyhláší při bezprostředním nebezpečí nebo vzniku škod většího rozsahu, ohrožení životů a majetku v záplavovém území; vyhláší se také při dosažení kritických hodnot sledovaných jevů a skutečností na vodním díle z hlediska jeho bezpečnosti současně se zahájením nouzových opatření. Provádějí se povodňové zabezpečovací práce podle povodňových plánů a podle potřeby záchranné práce nebo evakuace.



Druhý a třetí stupeň povodňové aktivity vyhláší a odvolávají ve svém územním obvodu povodňové orgány. Podkladem je dosažení nebo předpověď dosažení směrodatného limitu hladin nebo průtoků stanovených v povodňových plánech, zpráva předpovědní nebo hlásné povodňové služby, doporučení správce vodního toku, oznámení vlastníka vodního díla, případně další skutečnosti charakterizující míru povodňového nebezpečí. O vyhlášení a odvolání povodňové aktivity je povodňový orgán povinen informovat subjekty uvedené v povodňovém plánu a vyšší povodňový orgán. Směrodatné limity vodních stavů pro vyhlášení stupňů povodňové aktivity jsou obsaženy v povodňových plánech a jsou závazné pro povodňové plány nižších stupňů.

## 8.8 Povodňové plány (§ 71 zákona)

Povodňovými plány rozumějí dokumenty, které obsahují způsob zajištění včasných a spolehlivých informací o vývoji povodně, možnosti ovlivnění odtokového režimu, organizaci a přípravu zabezpečovacích prací. Dále obsahují způsob zajištění včasné aktivizace povodňových orgánů, zabezpečení hlásné a hlídkové služby a ochrany objektů, přípravy a organizace záchranných prací a zajištění povodní narušených základních funkcí v objektech a v území a stanovené směrodatné limity stupňů povodňové aktivity.

Obsah povodňových plánů se dělí na:

- a) věcnou část, která zahrnuje údaje potřebné pro zajištění ochrany před povodněmi určitého objektu, obce, povodí nebo jiného územního celku, směrodatné limity pro vyhlášení stupňů povodňové aktivity,
- b) organizační část, která obsahuje jmenné seznamy, adresy a způsob spojení účastníků ochrany před povodněmi, úkoly pro jednotlivé účastníky ochrany před povodněmi včetně organizace hlásné a hlídkové služby,
- c) grafickou část, která obsahuje zpravidla mapy nebo plány, na kterých jsou zakresleny zejména záplavová území, evakuační trasy a místa soustředění, hlásné profily, informační místa.

Povodňovými plány územních celků jsou:

- a) povodňové plány obcí, které zpracovávají orgány obcí, v jejichž územních obvodech může dojít k povodni,
- b) povodňové plány správních obvodů obcí s rozšířenou působností, které zpracovávají obce s rozšířenou působností,
- c) povodňové plány správních obvodů krajů, které zpracovávají příslušné orgány krajů v přenesené působnosti ve spolupráci se správcí povodí,
- d) Povodňový plán České republiky, který zpracovává Ministerstvo životního prostředí.

U povodňových plánů územních celků zpracovatelé každoročně prověřují jejich aktuálnost zpravidla před obdobím jarního tání a toto prověření dokladují.

**Pro stavby ohrožené povodněmi, které se nacházejí v záplavovém území nebo mohou zhoršit průběh povodně, zpracovávají povodňové plány pro svou potřebu a pro součinnost s povodňovým orgánem obce jejich vlastníci. V pochybnostech o rozsahu této povinnosti nebo o tom, které stavby mohou zhoršit průběh povodně, rozhodne vodoprávní úřad.**

Vodoprávní úřad může uložit povinnost zpracovat povodňový plán vlastníkům pozemků, které se nacházejí v záplavových územích, je-li to třeba s ohledem na způsob jejich užívání. Tyto povodňové plány zpracovatelé přezkoumávají při podstatných změnách podmínek, za nichž byly zpracovány. Pokud z přezkoumání vyplyne potřeba úpravy nebo doplnění povodňového plánu, učiní tak zpracovatelé neprodleně.

Věcnou a grafickou část povodňového plánu územních celků a jeho změny zpracovatelé předkládají nadřízenému povodňovému orgánu k potvrzení souladu s povodňovým plánem vyšší úrovně. U povodňových plánů pozemků a staveb potvrzuje soulad povodňový orgán obce. Jde-li o stavbu přesahující svým rozsahem nebo vlivem na okolí významně území obce, potvrzuje soulad nadřízený povodňový orgán a nižší povodňové orgány o tom informuje. Potvrzením souladu se stává věcná a grafická část povodňového plánu závaznou. Organizační část povodňového plánu zpracovatelé průběžně upravují a poskytují dotčeným povodňovým orgánům a účastníkům řízení ochrany před povodněmi k využití, pokud jim není přístupná na portálu veřejné správy v elektronické podobě.

## 8.9 Povodňové prohlídky, předpovědní a hlásná povodňová služba (§ 72-73 zákona)

Povodňovými prohlídkami se zjišťuje, zda na vodních tocích, vodních dílech a v záplavových územích, popřípadě na objektech nebo zařízeních ležících v těchto územích nejsou závady, které by mohly zvýšit nebezpečí povodně nebo její škodlivé následky. Povodňové prohlídky organizují a provádějí povodňové orgány podle povodňových plánů, a to nejméně jednou ročně.

Povodňové orgány mohou na základě povodňové prohlídky vyzvat vlastníky pozemků, staveb a zařízení v záplavovém území k odstranění předmětů a zařízení, které mohou způsobit zhoršení odtokových poměrů nebo ucpání koryta níže po toku. Pokud tito vlastníci výzvy ve stanovené lhůtě neuposlechnou, uloží takovou povinnost rozhodnutím.

Předpovědní povodňová služba informuje povodňové orgány, popřípadě další účastníky ochrany před povodněmi, o nebezpečí vzniku povodně, o jejím vzniku a o dalším nebezpečném vývoji, o hydrometeorologických prvcích charakterizujících vznik a vývoj povodně, zejména o srážkách, vodních stavech a průtocích ve vybraných profilech. Tuto službu zabezpečuje Český hydrometeorologický ústav ve spolupráci se správcem povodí.

Hlásná povodňová služba zabezpečuje informace povodňovým orgánům pro varování obyvatelstva v místě očekávané povodně a v místech ležících níže na vodním toku, informuje povodňové orgány a účastníky ochrany před povodněmi o vývoji povodňové situace a předává zprávy a hlášení potřebná k jejímu vyhodnocování a k řízení opatření na ochranu před povodněmi. Hlásnou povodňovou službu organizují povodňové orgány obcí a povodňové orgány pro správní obvody obcí s rozšířenou působností a podílejí se na ní ostatní účastníci ochrany před povodněmi. K zabezpečení hlásné povodňové služby organizují povodňové orgány obcí v případě potřeby hlídkovou službu.

Vlastníci vodních děl vzdouvajících vodu oznamují nebezpečí zvláštní povodně příslušným povodňovým orgánům, Hasičskému záchrannému sboru České republiky a v případě nebezpečí z prodlení varují bezprostředně ohrožené fyzické a právnické osoby.

## 8.10 Povodňové zabezpečovací práce

(§ 75 zákona)

Povodňovými zabezpečovacími pracemi jsou technická opatření prováděná při nebezpečí povodně a za povodně ke zmírnění průběhu povodně a jejích škodlivých následků.

Povodňové zabezpečovací práce jsou zejména:

- a) odstraňování překážek ve vodním toku a v profilu objektů (propustky, mosty) znemožňujících plynulý odtok vody,
- b) rozrušování ledových nápěchů a zácp ve vodním toku,
- c) ochrana koryta a břehů proti narušování povodňovým průtokem a zajišťování břehových nátrží,
- d) opatření proti přelití nebo protržení ochranných hrází,
- e) opatření proti přelití nebo protržení hrází vodních děl zadržujících vodu,
- f) provizorní uzavírání protržených hrází,
- g) instalace protipovodňových zábran,
- h) opatření proti zpětnému vzdutí vody, zejména do kanalizací,
- i) opatření k omezení znečištění vody,
- j) opatření zajišťující stabilizaci území před sesuvy.

Povodňové zabezpečovací práce zajišťují správci vodních toků na vodních tocích a vlastníci dotčených objektů, případně další subjekty podle povodňových plánů nebo na příkaz povodňových orgánů. Zabezpečovací práce, které mohou ovlivnit odtokové podmínky a průběh povodně, musí být koordinovány ve spolupráci s příslušným správcem povodí na celém vodním toku nebo v celém povodí. Zabezpečovací práce prováděné na vodních dílech zařazených do I. nebo II. kategorie se projednávají s osobou pověřenou prováděním technickobezpečnostního dohledu (§ 61 odst. 9 zákona), pokud nehrozí nebezpečí z prodlení.

## 8.11 Povodňové orgány a ostatní účastníci ochrany před povodněmi

(§ 77-81 zákona)

Řízení ochrany před povodněmi zabezpečují povodňové orgány. Řízení ochrany před povodněmi zahrnuje přípravu na povodňové situace, řízení, organizaci a kontrolu všech příslušných činností v průběhu povodně a v období následujícím bezprostředně po povodni včetně řízení, organizace a kontroly činnosti ostatních účastníků ochrany před povodněmi. Povodňové orgány se při své činnosti řídí povodňovými plány.

V období mimo povodeň jsou povodňovými orgány:

- a) orgány obcí a v hlavním městě Praze orgány městských částí,
- b) obecní úřady obcí s rozšířenou působností a v hlavním městě Praze úřady městských částí stanovené Statutem hlavního města Prahy,
- c) krajské úřady,
- d) Ministerstvo životního prostředí. Zabezpečení přípravy záchranných prací přísluší Ministerstvu vnitra. (podle krizového zákona)

Po dobu povodně jsou povodňovými orgány:

- a) povodňové komise obcí a v hlavním městě Praze povodňové komise městských částí,
- b) povodňové komise obcí s rozšířenou působností a v hlavním městě Praze povodňové komise městských částí stanovené Statutem hlavního města Prahy,

- c) povodňové komise krajů,
- d) Ústřední povodňová komise.

*Bližší podrobnosti a jednotlivé povinnosti povodňových orgánů, správců povodí, správců vodních toků a vlastníků vodních děl jsou uvedeny v § 77 až 84 vodního zákona.*

## 8.12 Vlastníci pozemků a staveb, které se nacházejí v záplavovém území nebo zhoršují průběh povodně (§ 85 zákona)

Vlastníci pozemků a staveb, které se nacházejí v záplavovém území nebo zhoršují průběh povodně, zajišťují, aby nebyly zhoršovány odtokové podmínky a průběh povodně, při tom:

- a) zpracovávají povodňové plány, mají-li takovou povinnost podle § 71 odst. 4 zákona nebo jim byla uložena vodoprávním úřadem podle § 71 odst. 5 zákona (bod 8.8),
- b) provádějí ve spolupráci s povodňovými orgány povodňové prohlídky, zejména prověřují stav objektů v záplavovém území z hlediska možného ovlivnění odtokových podmínek za povodně a možného odplavení staveb, jejich částí a movitých věcí,
- c) na příkaz povodňového orgánu odstraňují své předměty a zařízení, které mohou způsobit zhoršení odtokových poměrů nebo ucpání koryta níže po toku,
- d) zajišťují pracovní síly a věcné prostředky k zabezpečení svých předmětů a zařízení, které mohou způsobit zhoršení odtokových poměrů nebo ucpání koryta níže po toku,
- e) v době nebezpečí povodně zajišťují dosažitelnost svých pracovníků a dostupnost věcných prostředků a prověřují jejich připravenost podle povodňového plánu,
- f) sledují na pozemcích a stavbách všechny jevy rozhodné pro bezpečné převedení povodně, zejména nahromadění plovoucích předmětů a ucpání průtočného profilu,
- g) účastní se hlásné povodňové služby, informují o nebezpečí a průběhu povodně povodňový orgán, správce vodního toku a Hasičský záchranný sbor České republiky,
- h) zajišťují záchranu osob a svého majetku, včetně případné předčasné sklizně,
- i) zajišťují ochranu plavidel a zařízení sloužících k plavbě, jsou-li vlastníky nebo provozovateli přístavu. Přitom se řídí pokyny orgánů státní plavební správy,
- j) provádějí povodňové zabezpečovací práce, zejména na objektech propustků a mostů, silničních a železničních naspů, aby nebyla omezena jejich průtočná kapacita,
- k) provádějí po povodni prohlídky pozemků a staveb, zjišťují rozsah a výši povodňových škod a poskytují povodňovému orgánu podklady pro zprávu o povodni,
- l) odstraňují povodňové škody, zejména zabezpečují kritická místa pro případ další povodně.

Na rozestavěných stavbách plní úkoly vlastníka stavby stavebník.

Vlastníci movitého majetku ve vodních tocích nebo v záplavových územích jsou povinni dbát o jeho umístění i užívání způsobem, který nebude bránit odtoku velkých vod, případně znemožní odplavení tohoto majetku.

## 8.13 Náklady na opatření na ochranu před povodněmi

(§ 86-87 zákona)

Jednotlivé obce mohou činit opatření k přímé ochraně majetku na svém území. Stát a kraje mohou na tato opatření přispět. Obce mohou požádat vlastníky majetku, který je těmito opatřeními chráněn, o příspěvek na jejich výstavbu.

Právnícké a fyzické osoby nesou náklady, které jim vzniknou vlastními opatřeními k ochraně jejich majetku před povodněmi.

Náklady na zabezpečovací práce na vodních tocích hradí jejich správci. Vlastníci vodních děl hradí náklady na zabezpečovací práce na těchto vodních dílech.

Majetkovou újmu vzniklou v důsledku činnosti nebo opatření uložených v době povodně

- a) povodňovou komisí obce hradí obec,
- b) povodňovou komisí obce s rozšířenou působností hradí obec s rozšířenou působností,
- c) povodňovou komisí kraje hradí kraj,
- d) Ústřední povodňovou komisí hradí Ministerstvo životního prostředí.



## 9.0 Poplatky

### 9.1 Platba za odebrané množství podzemní vody

(§ 88 zákona)

Oprávněný, který má povolení k odběru podzemní vody (§ 8 odst. 1 písm. b) bod 1 a § 8 odst. 2 zákona (dále jen "odběratel"), je povinen platit za skutečné množství odebrané podzemní vody podle účelu odběru vody. V případě, že oprávněný umožnil výkon svého povolení k nakládání s vodami provozovateli vodovodu pro veřejnou potřebu (zákon 274/2001 Sb.) tím, že na něj výkon povolení smluvně převedl (§ 8 zákona 274/2001 Sb.) a tento provozovatel oznámil svůj název, sídlo a identifikační číslo osoby České inspekci životního prostředí, považuje se za odběratele tento provozovatel vodovodu pro veřejnou potřebu.

Poplatek se platí za kalendářní rok a jeho sazby v Kč/m<sup>3</sup>. Sazby poplatku se liší podle účelu užití odebrané podzemní vody:

- pro zásobování pitnou vodou **2,- Kč/m<sup>3</sup>**
- pro ostatní použití **3,- Kč/m<sup>3</sup>**.

Poplatek se neplatí:

- za skutečný odběr podzemní vody z jednoho vodního zdroje menší nebo rovný 6 000 m<sup>3</sup> za kalendářní rok nebo menší nebo rovný 500 m<sup>3</sup> v každém měsíci kalendářního roku,
- za odběry povolené k účelu získání tepelné energie,
- za odběry vody ke snížení znečištění podzemních vod,
- za odběry vody ke snižování jejich hladiny,
- za odběry vody sloužící hydraulické ochraně podzemních vod před znečištěním.

Odebírá-li odběratel podzemní vodu z vodního zdroje na více místech území jedné obce, odebrané množství vody se pro účely zpoplatnění sčítá. Jedním vodním zdrojem podzemní vody se pro účely poplatků rozumí podzemní voda nacházející se ve stejném dílčím povodí, které je specifikováno číslem hydrologického pořadí, a ve stejném hydrogeologickém rajonu.

Vybírání a vymáhání poplatku vykonávají celní úřady místně příslušné podle sídla nebo bydliště jednotlivých odběratelů na základě výměrů vydaných Českou inspekcí životního prostředí.

#### 9.1.1 Výpočet výše zálohy, výpočet poplatku

Vybírání a vymáhání poplatku vykonává správce daně příslušný podle sídla nebo místa pobytu jednotlivých odběratelů.

Pro stanovení výše záloh poplatku pro následující kalendářní rok je odběratel povinen zpracovat poplatkové hlášení, ve kterém sdělí svoje identifikační údaje podle právního předpisu upravujícího správu daní a poplatků a uvede skutečnosti rozhodné k výpočtu zálohy, zejména údaje o povoleném množství odběru podzemních vod v členění podle odběrů podzemních vod podle jednotlivých povolení a účelu jejich použití. V poplatkovém hlášení vypočte odběratel výši záloh poplatku pro následující kalendářní rok a předloží jej České inspekci životního prostředí **do 15. října běžného roku**. Odběratel není povinen poplatkové hlášení podávat, pokud nepodléhá zpoplatnění (viz výše v bodě 9.1 Poplatek se neplatí...). Odběratel rovněž není povinen podávat poplatkové

hlášení v případě, že od posledního jím podaného poplatkového hlášení nedošlo ke změně povolení k odběru podzemní vody, na jehož základě bylo první poplatkové hlášení podáno.

Vzor poplatkového hlášení stanovuje vyhláška č. 125/2004 Sb. (k dispozici je na Vašem účtu v ISPOP).

Roční výši zálohy poplatku v poplatkovém hlášení vypočte odběratel vynásobením příslušné *sazby* poplatku *povoleným ročním odběrem* podzemní vody v m<sup>3</sup>.

Česká inspekce životního prostředí na podkladě poplatkového hlášení a ověření údajů rozhodných pro výpočet záloh poplatku rozhodne o výši zálohy a výši čtvrtletních nebo měsíčních splátek zálohovým výměrem, který doručí odběrateli a správci daně příslušnému podle sídla nebo místa pobytu odběratele do 15. prosince běžného roku. Opravný prostředek proti zálohovému výměru nemá odkladný účinek. Výše záloh a výše čtvrtletních nebo měsíčních splátek stanovená zálohovým výměrem platí až do doby jejich změny novým zálohovým výměrem!

V zálohovém výměru ČIŽP stanoví rovnoměrné čtvrtletní zálohy, pokud se jejich souhrnná výše rovná nebo je nižší než 300 000 Kč, nebo rovnoměrné měsíční zálohy, pokud jejich souhrnná výše je vyšší než 300 000 Kč. Měsíční zálohy je odběratel povinen zaplatit nejpozději do 25. dne kalendářního měsíce, za který byla záloha vyměřena. Čtvrtletní zálohy je odběratel povinen zaplatit nejpozději do 25. dne posledního měsíce kalendářního čtvrtletí, za které byla záloha vyměřena. Odběratel je na základě vydaného zálohového výměru povinen platit stanovenou zálohu ve stanovených měsíčních nebo čtvrtletních splátkách každoročně až do doby případné změny výše zálohy a výše měsíčních nebo čtvrtletních záloh novým zálohovým výměrem! Nový zálohový výměr vydá ČIŽP na základě nového poplatkového hlášení odběratele nebo v případě změny sazby poplatku za odebrané množství podzemní vody stanovené vodním zákonem.

Dojde-li k zániku odběratele v průběhu kalendářního roku bez právního nástupce, je odběratel povinen nejpozději ke dni zániku zaplatit poměrnou část předpokládaného ročního poplatku, na jehož úhradu se započtou do té doby provedené zálohy týkající se téhož kalendářního roku.

### 9.1.2 Poplatkové přiznání

Odběratel je povinen do 15. února předložit České inspekci životního prostředí poplatkové přiznání za uplynulý kalendářní rok, ve kterém uvede skutečnosti rozhodné k výpočtu vyrovnání poplatku, zejména údaje o výši zaplacených záloh a skutečném množství odebrané podzemní vody v členění podle odběrů podzemních vod podle jednotlivých povolení a účelu jejich použití. V poplatkovém přiznání vypočte odběratel roční výši poplatku za uplynulý kalendářní rok, porovná ji se zaplacenými zálohami, navrhne vyrovnání a předloží poplatkové přiznání ČIŽP. Vzor poplatkového přiznání stanovuje vyhláška č. 125/2004 Sb. (k dispozici je na Vašem účtu v ISPOP).

Roční výši poplatku v poplatkovém přiznání vypočte odběratel vynásobením příslušné *sazby* poplatku *skutečně odebraným objemem* podzemní vody za uplynulý kalendářní rok v m<sup>3</sup>. (Odebírá-li odběratel podzemní vodu z vodního zdroje na více místech území jedné obce, pro účely zpoplatnění se odebrané množství vody sčítá.)



ČIŽP na podkladě poplatkového přiznání a ověření údajů rozhodných pro výpočet vyrovnání poplatku rozhodne o výši poplatku za uplynulý kalendářní rok poplatkovým výměrem, který doručí odběrateli a správci daně místně příslušnému podle sídla nebo místa pobytu odběratele do 60 dnů po obdržení poplatkového přiznání vyrovnání s oznámením, že poplatkový výměr nabyl právní moci.

V případě, že zaplacené zálohy jsou nižší než vyměřený poplatek, uhradí odběratel nedoplatek na účet příslušného správce daně do 30 dnů ode dne nabytí právní moci poplatkového výměru. V případě, že zaplacené zálohy jsou vyšší než vyměřený poplatek, vrátí příslušný správce daně odběrateli přeplatek bez žádosti do 30 dnů ode dne, kdy bylo příslušnému správci daně doručeno oznámení ČIŽP o tom, že poplatkový výměr nabyl právní moci.

## 9.2 Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových (§ 89 zákona)

Právnícká nebo fyzická osoba, která vypouští odpadní vody do vod povrchových (znečišťovatel), je povinna platit **poplatek za znečištění** vypouštěných odpadních vod a **poplatek z objemu** vypouštěných odpadních vod. Poplatky se platí za jednotlivé zdroje znečišťování.

Povinnost platit poplatky za znečišťování se nevztahuje na vypouštění:

- minerálních vod osvědčených podle zvláštního zákona jako přírodní léčivý zdroj, pokud nebyly použity při lázeňské péči,
- přírodních minerálních vod, pokud nebyly použity při výrobě balených minerálních vod,
- vod ze sanačních vrtů,
- odpadních vod z průtočného chlazení parních turbín.

Dojde-li v důsledku povodně nebo jiné přírodní katastrofy k omezení nebo přerušení provozu čistírny odpadních vod, platí znečišťovatel za období nezbytně nutné k obnovení jejího provozu poplatky ve výši odpovídající poměrné části poplatků stanovených poplatkovým výměrem za předchozí kalendářní rok. Omezení, přerušení a obnovení provozu čistírny odpadních vod znečišťovatel neprodleně oznámí České inspekci životního prostředí, která tyto skutečnosti prověří a zohlední v poplatkovém výměru za toto období.

Problematika poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových je podrobně upravena vyhláškou č. 123/2012 Sb., o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových. V místech, kde se zákon odkazuje na tento prováděcí předpis je v dalším textu uvedena poznámka.

### 9.2.1 Poplatek za znečištění (§ 90 zákona)

Poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod je znečišťovatel povinen platit, jestliže jím vypouštěné odpadní vody překročí v příslušném ukazateli znečištění zároveň hmotnostní a koncentrační limit zpoplatnění.

Ukazatele znečištění, hmotnostní a koncentrační limity zpoplatnění a sazby poplatku členěné podle jednotlivých ukazatelů znečištění:

Ukazatel znečištění	Sazba Kč/kg	Limit zpoplatnění	
		hmotnostní kg/rok	koncentrační mg/l
1.			
a) CHSK nečištěné odpadní vody do 31. 12. 2004	16	20 000	40
od 1. 1. 2005	16	8 000	40
b) CHSK čištěné odpadní vody	8	10 000	40
c) CHSK pro odpadní vody čištěné z výroby buničiny a ze zušlechťování bavlnářských a lnářských textilií	3	10 000	40
2. RAS	0,5	20 000	1200
3. NL (nerozpuštěné látky) <sup>*)</sup>	2	10 000	30
4. fosfor celkový do 31. 12. 2004	70	13 000	3
od 1. 1. 2005	70	3 000	3
5. dusík amoniakální do 31. 12. 2001	40	15 000	15
6. dusík Nanorg od 1. 1. 2002	30	20 000	20
7. AOX od 1. 1. 2002	300	15	0,2
8. rtuť	20 000	0,4	0,002
9. kadmium	4 000	2	0,01

<sup>\*)</sup> Poplatek za tento ukazatel platí pouze znečišťovatelé, kteří:

- neplatí poplatek za CHSK, ale znečištění přesahuje limit pro zpoplatnění NL, nebo
- vypouštějí v odpadních vodách více NL, než činí trojnásobek množství zpoplatněné CHSK

Poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod se rovná součtu dílčích částek vypočtených podle jednotlivých ukazatelů znečištění jako násobek sazby poplatku a celkového množství vypouštěného znečištění za kalendářní rok. V případě, že u některé zpoplatněné látky dojde ke snížení jejího celkového vypouštěného množství oproti předcházejícímu kalendářnímu roku nejméně o 20 %, nejvýše však o 50 %, snižuje se poplatek za tuto látku o dvojnásobek dosaženého snížení. Dojde-li u některé zpoplatněné látky ke snížení jejího celkového vypouštěného množství oproti předcházejícímu kalendářnímu roku o více než 50 %, poplatek za tuto látku se neplatí.

Sazba pro zpoplatnění u ukazatele znečištění "organické látky charakterizované chemickou spotřebou kyslíku" se použije podle odpovídajícího druhu odpadních vod.

Znečišťovatel může pro účely výpočtu poplatku pro jeden zdroj znečištění odečíst množství znečištění obsažené v jím odebrané a použité vodě nebo ve vodě odebrané a použité jinou právnickou nebo podnikající fyzickou osobou, která mu předává vzniklé odpadní vody k dalšímu zneškodňování, od zjištěného celkového množství znečištění ve vypouštěných odpadních vodách z daného zdroje znečištění. Odečtené množství znečištění odebrané vody doloží údaji o koncentracích znečištění v odebrané vodě podle příslušných ukazatelů znečištění a údajem o jejím odebraném množství v roce, za který je poplatek vypočítáván. Za správnost údajů o množství znečištění v odebrané vodě odpovídá znečišťovatel.

### 9.2.2 Poplatek z objemu (§ 90 zákona)

Poplatek z objemu vypouštěných odpadních vod do vod povrchových je znečišťovatel povinen platit, jestliže objem jím vypouštěných odpadních vod překročí za kalendářní rok 100 000 m<sup>3</sup>.

Poplatek z objemu vypouštěných odpadních vod se vypočte vynásobením objemu vypouštěných odpadních vod za kalendářní rok sazbou 0,1 Kč za 1 m<sup>3</sup>.

### 9.2.3 Sledování, měření, evidence, rozborů a kontrola znečištění odpadních vod (§ 91-92 zákona)

#### **Sledování, měření a evidence znečištění odpadních vod**

Pro účel stanovení výše poplatků je znečišťovatel, kterému vznikla poplatková povinnost podle bodu 9.2, povinen u každého zdroje a výpustě sledovat koncentraci znečištění ve vypouštěných odpadních vodách v příslušných ukazatelích, měřit objem vypouštěných odpadních vod a vést o tomto sledování a měření provozní evidenci podle jednotlivých ukazatelů znečištění. Znečišťovatel odpovídá za správnost zjištění zdrojů znečišťování vypouštěných odpadních vod, stanovení koncentrace znečištění podle příslušných ukazatelů znečištění, měření objemu vypouštěných odpadních vod a vedení provozní evidence. Veškeré podklady k vedení provozní evidence je znečišťovatel povinen uchovávat po dobu 5 let.

Vypouští-li znečišťovatel odpadní vody v jedné lokalitě více výpustmi, pro účely výpočtu poplatků se do množství znečištění a objemu vypouštěných odpadních vod započítávají vypouštěné odpadní vody ze všech výpustí. Více výpustmi v jedné lokalitě se rozumějí například jednotlivé výpustě z veřejné kanalizace v rámci jedné obce, jednotlivé výpustě z areálu průmyslové výroby. Při výpočtu poplatku se použije rozdílná sazba pro čištěné a nečištěné odpadní vody. Čištěné odpadní vody jsou vody vyčištěné např. v mechanicko-biologické nebo mechanicko-chemické čistírně odpadních vod. V pochybnostech o tom, zda jde o čištěné odpadní vody, či nikoliv, rozhodne ČIŽP.

Bližší vymezení zdroje znečišťování, postup pro určování znečištění obsaženého v odpadních vodách, metody měření ukazatelů znečištění, zjišťování průměrné koncentrace znečištění a ročního objemu vypouštěných odpadních vod, provádění odečtů množství znečištění, provádění měření objemu vypouštěných odpadních vod a náležitosti provozní evidence stanovuje NV č. 143/2012 Sb. o postupu pro určování znečištění odpadních vod, provádění odečtů množství znečištění a měření objemu vypouštěných odpadních vod do povrchových vod.

#### **Rozborů a kontrola znečištění odpadních vod**

Pro účely kontroly správnosti sledování znečištění odpadních vod mohou provádět rozborů jen oprávněné laboratoře pověřené Ministerstvem životního prostředí (dále jen "kontrolní laboratoř").

Kontrolu správnosti sledování a měření objemu vypouštěných odpadních vod mohou zajišťovat jen odborně způsobilé osoby oprávněné k podnikání pověřené MŽP (dále jen "měřící skupina"). Způsob sledování znečištění odpadních vod, měření objemu vypouštěných odpadních vod, požadavky na způsobilost oprávněných laboratoř, kontrolních laboratoř a měřících skupin k provádění rozborů ke zjištění koncentrace znečišťujících látek v odpadních vodách a pro kontrolu správnosti měření objemu vypouštěných odpadních vod pro účely tohoto zákona stanovuje vyhláška č. 123/2012 Sb. MŽP pravidelně zveřejňuje ve svém Věstníku seznam oprávněných laboratoř, kontrolních laboratoř a měřících skupin.

Znečišťovatel je povinen umožnit pověřeným osobám kontrolních laboratoř a měřících skupin vstup do kontrolovaných objektů, poskytnout jim podklady nezbytné pro provedení kontroly a zajistit podmínky k odběru vzorků ze všech výpustí kontrolovaného zdroje znečištění.

#### 9.2.4 Poplatkové hlášení, výše záloh, poplatkové přiznání (§ 93-95 zákona, vyhl. č. 123/2012 Sb.)

Pro stanovení výše záloh na poplatky pro následující kalendářní rok je znečišťovatel povinen zpracovat **poplatkové hlášení** s uvedením skutečností rozhodných k jejímu výpočtu, zejména údaje o množství i koncentraci ukazatelů znečištění a o objemu vypouštěných odpadních vod v členění podle jednotlivých zdrojů znečišťování a jejich výpustí včetně údajů pro odpočet znečištění v odebrané vodě a údajů o poskytnutých odkladech pro účely výpočtu výše poplatků. V poplatkovém hlášení znečišťovatel vypočte výši záloh na poplatky a předloží je ČIŽP nejpozději do 15. října běžného roku.

Formulář je k dispozici je na Vašem účtu v ISPOP.

ČIŽP na podkladě poplatkového hlášení a ověření údajů rozhodných pro výpočet záloh na poplatky stanoví výši zálohy výměrem, který doručí znečišťovateli, příslušnému správci daně, Státnímu fondu životního prostředí ČR do 15. prosince běžného roku. Ve výměru ČIŽP stanoví rovnoměrné čtvrtletní zálohy, pokud jejich souhrnná výše se rovná nebo je nižší než 1 000 000 Kč, nebo rovnoměrné měsíční zálohy, pokud jejich souhrnná výše je vyšší než 1 000 000 Kč. Splatnost u měsíční zálohy je nejpozději do dvacátého pátého dne kalendářního měsíce, za který byla záloha vyměřena, u čtvrtletní zálohy nejpozději do dvacátého pátého dne posledního měsíce kalendářního čtvrtletí, za které byla záloha vyměřena.

Zjistí-li Česká inspekce životního prostředí v průběhu roku, v němž jsou zálohy splatné, že skutečné údaje rozhodné pro výpočet záloh na poplatky se liší od údajů uvedených v poplatkovém hlášení o více než 30 % nebo že znečišťovatel neuvedl v poplatkovém hlášení hodnoty znečištění za všechny ukazatele znečištění přesahující limitní hodnoty, vydá podle skutečných údajů nový výměr do 30 dnů ode dne, v němž uvedené skutečnosti zjistil. V tomto novém výměru stanoví nově výši záloh pro zbývající část roku. Výše dosud splatných záloh se nemění. Obdobně postupuje, zjistí-li, že znečišťovatel poplatkové hlášení nepředložil.

Zjistí-li znečišťovatel, že se skutečné údaje rozhodné pro výpočet záloh na poplatky liší od údajů, které uvedl v poplatkovém hlášení, o více než 30 %, je povinen podat nové poplatkové hlášení, na jehož podkladě ČIŽP vydá nový výměr o stanovení záloh na poplatky, a to do 30 dnů ode dne obdržení nového poplatkového hlášení. Toto se nevztahuje na ojedinělé jednorázové odchylky.

#### **Poplatkové přiznání** (§ 94 zákona)

Znečišťovatel je povinen do 15. února předložit ČIŽP **poplatkové přiznání** za uplynulý kalendářní rok. V tomto přiznání znečišťovatel uvede skutečné údaje o množství ukazatelů znečištění podléhajících zpoplatnění, jejich koncentraci ve vypouštěných odpadních vodách a o objemu vypouštěných odpadních vod pro jednotlivé zdroje znečišťování a jejich výpustě, včetně údajů potřebných pro případný odečet v odebrané vodě, údajů o poskytnutých odkladech a výši zaplacených záloh.

Formulář je k dispozici je na Vašem účtu v ISPOP.

ČIŽP na podkladě poplatkového přiznání a ověření údajů rozhodných pro výpočet poplatků stanoví výši poplatků za uplynulý kalendářní rok poplatkovým výměrem, který doručí znečišťovateli, příslušnému správci daně a Státnímu fondu životního prostředí ČR do 30. dubna běžného roku. V případě, že zaplacené zálohy jsou nižší než vyměřená výše poplatků, je znečišťovatel povinen nedoplatek zaplatit na účet příslušného správce

daně do 15 dnů ode dne doručení poplatkového výměru. V případě, že zaplacené zálohy jsou vyšší než vyměřené poplatky, vrátí příslušný správce daně znečišťovateli přeplatek bez žádosti do 30 dnů ode dne, kdy bylo příslušnému správci daně doručeno oznámení ČIŽP o tom, že poplatkový výměr nabyl právní moci a je vykonatelný. Nedoplatky nebo přeplatky nepřesahující částku 500 Kč se převádějí do dalšího zúčtovacího období.

Výměr o stanovení záloh na poplatky a poplatkový výměr se vydávají podle jednotlivých zdrojů znečišťování a jsou podkladem pro vybírání a vymáhání poplatků.

### 9.2.5 Odklad placení poplatků, prominutí části poplatků (§ 96-98 zákona)

Znečišťovatel, který prokazatelně na podkladě povolení zahájil práce na stavbě čistírny odpadních vod (dále jen "stavba") nebo jiného zařízení investičního charakteru (dále jen "jiné zařízení") ke snížení množství znečištění ve vypouštěných odpadních vodách a kterému vodoprávní úřad povolil (§ 38 odst. 9 zákona) po dobu výstavby vypouštění odpadních vod s přípustnými hodnotami ukazatelů znečištění odpadních vod vyššími než hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem (NV 61/2003 Sb.) avšak po uplynutí výstavby hodnotami nepřesahujícími úroveň stanovenou zvláštním právním předpisem (NV 61/2003 Sb.), nebo pro tento účel smluvně převedl prostředky, může nejpozději do jednoho roku ode dne zahájení stavby nebo jiného zařízení nebo uzavření smlouvy o převedení finančních prostředků požádat Českou inspekci životního prostředí o povolení odkladu placení až o 80 % výše poplatků za zdroj znečištění, pro který tyto práce zahájil nebo finanční prostředky převedl (dále jen "odklad"). Rozhodnutí o odkladu placení poplatků zašle Česká inspekce životního prostředí znečišťovateli, příslušnému správci daně a Státnímu fondu životního prostředí České republiky.

Dodržel-li znečišťovatel nebo ten, s kým znečišťovatel uzavřel smlouvu o sdružení prostředků, lhůtu k dokončení stavby nebo jiného zařízení stanovenou v povolení vodoprávního úřadu a podmínky stanovené v povolení k vypouštění odpadních vod.

O prominutí části poplatků rozhoduje ČIŽP na podkladě žádosti znečišťovatele. Rozhodnutí zasílá znečišťovateli, příslušnému správci daně a Státnímu fondu životního prostředí České republiky.

### 9.2.6 Správa poplatků (§ 99 zákona)

Vybírání a vymáhání poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových vykonává správce daně příslušný podle sídla jednotlivých znečišťovatelů.

Poplatky včetně záloh, úroku z prodlení a pokut platí znečišťovatel na účet příslušného správce daně a jsou příjmem Státního fondu životního prostředí České republiky. Výnos poplatků a jejich příslušenství včetně záloh, vybrané úroky z prodlení a pokuty převádí příslušný správce daně na účet Státního fondu životního prostředí České republiky měsíčně.

### 9.3 Poplatek za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních

(§ 100 zákona)

Za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních (viz bod 5.1) platí oprávněný poplatek.

Za vypouštění z jednotlivých staveb pro bydlení a pro individuální rekreaci se poplatek neplatí. Za vypouštění v ostatních případech se stanoví poplatek ve výši 350 Kč za každého 1 ekvivalentního obyvatele podle kapacity zařízení určeného k čištění odpadních vod za kalendářní rok.

Poplatek se platí do 31. ledna po uplynutí roku, v němž platební povinnost vznikla obci, na jejímž katastrálním území k vypouštění dochází. Povinnost platit poplatky se nevztahuje na vypouštění:

- minerálních vod osvědčených podle zvláštního zákona (zákon č. 164/2001 Sb., lázeňský zákon) jako přírodní léčivý zdroj, pokud nebyly použity při lázeňské péči,
- přírodních minerálních vod, pokud nebyly použity při výrobě balených minerálních vod,
- použitých za účelem získání tepelné energie (§ 8 odst. 1 písm. d) zákona),
- znečištěných vod, jejichž znečištění bylo po jejich vyčerpání z vod podzemních sníženo (§ 8 odst. 1 písm. e) zákona.

### 9.4 Platba za odebrané povrchové vody

(§ 101 zákona)

Kdo odebírá povrchovou vodu z vodního toku, je povinen uhrazovat platbu k úhradě správy vodních toků a u odběrů povrchové vody z významných vodních toků a z ostatních povrchových vod také k úhradě správy povodí, podle účelu užití odebrané povrchové vody v jednotkové výši v Kč/m<sup>3</sup> podle skutečně odebraného množství povrchové vody. Povinnost uhrazovat tuto platbu má i ten, kdo odebírá povrchovou vodu prostřednictvím zařízení jiného oprávněného, který neplatí za odběry povrchové vody. Oprávněný je povinen za každý den prodlení s placením plateb podle věty první uhradit úrok z prodlení ve výši 1 promile.

Výše platby se vypočte vynásobením množství skutečně odebrané povrchové vody za uplynulý kalendářní měsíc (případně jiné období, nepřesahující jeden kalendářní rok, dohodnuté se správcem vodního toku, ve kterém k odběru povrchové vody dochází) snížené o množství povrchové vody, na které se platba nevztahuje (6 000 m<sup>3</sup> za kalendářní rok nebo 500 m<sup>3</sup> za měsíc), cenou za odběr povrchové vody stanovenou správcem vodního toku podle zákona o cenách. Odebírá-li oprávněný k nakládání s vodami povrchovou vodu z vodního zdroje v jedné lokalitě na více místech, pak pro účely zpoplatnění se odebrané množství povrchové vody počítá.

Cena za odběr povrchové vody se stanoví zvlášť pro účely užití:

- průtočného chlazení parních turbín,
- zemědělských závlah,
- zatápění umělých prohlubní terénu (zbytkových jam po těžbě nerostů) v případech vyžadujících čerpání vody nebo převádění vody, tato cena nesmí překročit výši provozních nákladů, které správci vodního toku na tuto činnost vzniknou,
- ostatních odběrů.

Platba za odběr povrchové vody se neplatí, pokud odebrané množství povrchové vody je menší nebo rovno 6 000 m<sup>3</sup> za kalendářní rok nebo je menší nebo rovno 500 m<sup>3</sup> v každém měsíci kalendářního roku. Neplatí se též za odběry povrchových vod pro provoz rybích líhní a sádek a pro napouštění rybníků a vodních nádrží pro

chov ryb, zatápení umělých prohlubní terénu (zbytkových jam po těžbě nerostů) nevyžadující čerpání nebo převádění vody správcem vodního toku, pro průtočné chlazení výzkumných jaderných reaktorů, pro požární účely, napouštění veřejných koupališť, odstavených ramen vodních toků a nádrží tvořících chráněný biotop rostlin a živočichů, pro výrobu sněhu vodními děly, za odběr okalových vod pro zemědělskou nebo lesní výrobu a za povolený odběr pro vyrovnání vláhového deficitu zemědělských plodin. Okalovými vodami pro zemědělskou a lesní výrobu jsou povrchové vody odebírané z vodního toku za zvýšených průtoků (vodních stavů) pro závlahy zaplavováním.

Oprávněný k odběru povrchové vody je povinen platit platbu měsíčně do dvacátého pátého dne po skončení kalendářního měsíce příslušnému správci vodního toku, ve kterém k odběru povrchové vody dochází, u ostatních odběrů povrchových vod příslušnému správci povodí, pokud s ním nedohodne platební podmínky jinak. V této dohodě však nelze smluvit delší lhůtu než do 25. ledna následujícího kalendářního roku.

## 9.5 Úrok z prodlení (§ 103 zákona)

Za každý den prodlení s platbou poplatků podle § 88 (bod 9.1) vzniká povinným subjektům povinnost uhradit úrok z prodlení. Ministerstvo životního prostředí může po projednání s Ministerstvem zemědělství z důvodu odstranění tvrdosti zcela nebo částečně na žádost povinného subjektu úrok z prodlení podle tohoto odstavce do 3 let ode dne jeho vzniku prominout.

Za každý den prodlení s platbou poplatků podle § 89 a 100 (bod 9.2 a 9.3) vzniká povinným subjektům povinnost uhradit úrok z prodlení. Ministerstvo životního prostředí může z důvodu odstranění tvrdosti zcela nebo částečně na žádost povinného subjektu úrok z prodlení podle tohoto odstavce do 3 let ode dne jeho vzniku prominout.





## 10.0 Výkon státní správy

Státní správu podle vodního zákona vykonávají vodoprávní úřady a Česká inspekce životního prostředí. Vodoprávními úřady jsou obecní úřady, újezdní úřady na území vojenských újezdů, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady a ministerstva jako ústřední vodoprávní úřad. Dále jsou uvedeny nejčastější oblasti působení vodoprávních úřadů.

### 10.1 Obecní úřady a újezdní úřady

(§ 105 zákona)

- Obecní úřady upravují, omezují, popřípadě zakazují obecné nakládání s povrchovými vodami (viz bod 3.2).
- Státní správu na území vojenských újezdů vykonávají újezdní úřady podle § 105 až 107 vodního zákona, nejde-li o působnosti podle hlavy X a XII zákona (poplatky a správní delikty).

### 10.2 Obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady a ministerstva

#### **Obecní úřady obcí s rozšířenou působností** (§ 106 zákona)

Není-li vodním zákonem svěřena působnost jiným orgánům, vykonávají působnost vodoprávního úřadu obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností uplatňují stanoviska k územním plánům a regulačním plánům, s výjimkou územních plánů těchto obcí

#### **Krajské úřady** (§ 107 zákona)

Do působnosti krajských úřadů patří:

- uplatňovat stanoviska k zásadám územního rozvoje a k územním plánům obcí s rozšířenou působností
- vyjadřovat se ke stavbám, pokud rozhodujícím způsobem ovlivňují nakládání s vodami, ochranu vod nebo ochranu proti povodním a pokud si to vyhradí,
- rozhodovat ve věci poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových,
- povolovat vypouštění odpadních vod do vod povrchových ze zdrojů znečištění o velikosti 10 000 ekvivalentních obyvatel nebo více,
- povolovat vypouštění odpadních vod z těžby a zpracování uranových rud a jaderných elektráren a odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečných nebo nebezpečných látek podle přílohy č.1 do vod povrchových,
- povolovat čerpání znečištěných podzemních vod za účelem snížení jejich znečištění a jejich následné vypouštění do těchto vod, popřípadě do vod povrchových (§ 8 odst. 1 písm. e) zákona),
- povolovat vzdouvání a akumulaci povrchových vod v nádržích s celkovým objemem nad 1 000 000 m<sup>3</sup> nebo s výškou vzduť nad 10 m ode dna základové výpusti,
- stanovovat na návrh správce povodí rozsah záplavových území významných vodních toků a ukládat jim zpracování takového návrhu,
- rozhodovat v pochybnostech o tom, zda se jedná, nebo nejedná o povrchové nebo podzemní vody, o jaké nakládání s vodami se jedná nebo zda se jedná o odpadní vody,
- vydávat vyjádření podle § 8 zákona v případech, kdy jim přísluší vydávat povolení nebo souhlas,
- povolovat výjimky při použití závadných látek (§ 39 odst. 7 zákona), a povolovat nakládání s vodami za účelem chovu ryb nebo vodní drůbeže, popřípadě jiných živočichů,
- rozhodovat v případech, kdy jim přísluší povolovat vodní díla, též o ostatních záležitostech týkajících se těchto vodních děl a o ochranných pásmech vodních zdrojů s nimi souvisejících,

- schvalovat manipulační řády vodních děl, která povoluje, včetně mimořádných manipulací na nich a komplexní manipulační řády, v případě, že alespoň jedno z vodních děl, na něž se komplexní manipulační řád bude vztahovat, patří do jeho působnosti,
- stanovovat způsob a podmínky s vypouštěním důlních vod do vod povrchových nebo podzemních, a znečištěných vod a průsaků z úložných míst do povrchových vod
- vyžadovat od vlastníků (správců) vodních děl I. až III. kategorie, kterým byla uložena povinnost zajistit provádění technicko-bezpečnostního dohledu, zpracování údajů o parametrech možné zvláštní povodně, zejména charakteristiky průtokových vln a rozsah ohroženého území, a jejich poskytnutí příslušným povodňovým orgánům, orgánům krizového řízení a složkám integrovaného záchranného systému,
- vykonávat působnost speciálního stavebního úřadu k vodním dílům umožňujícím nakládání s vodami podle § 107 zákona písmen l) až n),
- vykonávat působnost speciálního stavebního úřadu k čistírnám odpadních vod sloužícím k nakládání s vodami podle § 107 zákona písmene k), a pokud si to vyhradí i k dalším vodním dílům s tímto nakládáním spojeným.

#### **Ministerstva (§ 108 zákona)**

Není-li vodním zákonem stanoveno jinak, vykonává působnost ústředního vodoprávního úřadu Ministerstvo zemědělství.

Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí uplatňují stanoviska k politice územního rozvoje a k zásadám územního rozvoje.

Ministerstvo životního prostředí vykonává působnost ústředního vodoprávního úřadu ve věcech ochrany množství a jakosti povrchových a podzemních vod, a to:

- povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních,
- povolení k čerpání znečištěných podzemních vod za účelem snížení jejich znečištění a k jejich následnému vypouštění do těchto vod, popřípadě do vod povrchových,
- povolení k vypouštění odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečných látek do kanalizací,
- činnosti při povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních a přebírání výsledků měření objemu vypouštěných vod a míry jejich znečištění.

#### **Pravomoci vodoprávního úřadu při mimořádných opatřeních (§ 109 zákona)**

Vyžaduje-li to veřejný zájem, zejména je-li přechodný nedostatek vody nebo je-li ohroženo zásobování obyvatelstva vodou nebo došlo-li k jednorázovému odběru pitné vody z vodovodní sítě v případech záchranných prací při mimořádných událostech, požárech a jiných živelních pohromách, zásahu Hasičského záchranného sboru České republiky a jednotek požární ochrany nebo ozbrojených sil České republiky, může vodoprávní úřad rozhodnutím nebo opatřením obecné povahy bez náhrady upravit na dobu nezbytně nutnou povolená nakládání s vodami, popřípadě tato nakládání omezit nebo i zakázat. Tato opatření provede po projednání s dotčenými subjekty, pokud to mimořádnost situace nevyklučuje.

Dojde-li v důsledku mimořádné situace k omezení nebo znemožnění povolených odběrů povrchové nebo podzemní vody, které vede k vážnému ohrožení veřejného zájmu, je vodoprávní úřad povinen zajistit po projednání s příslušnými orgány opatření k nápravě. Přitom může stanovit kdo, jakým způsobem a v jakém rozsahu je povinen provést opatření k zajištění náhradního odběru vody, popřípadě k jejímu dovážení. Nutné náklady spojené s uloženými opatřeními může vodoprávní úřad požadovat na tom, kdo mimořádné omezení nebo znemožnění odběrů způsobil. Obecné předpisy o odpovědnosti k náhradě škody nejsou tímto dotčeny.

#### **Vodoprávní dozor vodoprávních úřadů (§ 110 zákona)**

Vodoprávní úřady dozírají na dodržování ustanovení vodního zákona a předpisů podle něj vydaných a v rozsahu své působnosti ukládají opatření k odstranění zjištěných závad. Vodoprávní úřady jsou povinny v rozsahu své působnosti dozírat, zda jsou dodržována jimi vydaná rozhodnutí a opatření obecné povahy.

## 10.3 Česká inspekce životního prostředí

(§ 112 zákona)

České inspekci životního prostředí přísluší:

- a) dozor nad tím, jak fyzické nebo právnické osoby dodržují povinnosti stanovené nebo uložené vodním zákonem jí nebo vodoprávními úřady na úseku:
  - nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami,
  - ochrany uvedených vod včetně jejich ochrany při provozování plavby,
  - havárií ohrožujících jakost těchto vod,
  - vodních děl určených ke zneškodňování znečištění v odpadních vodách nebo k jejich vypouštění do vod povrchových nebo podzemních nebo do kanalizací,
  - ochrany vodních poměrů a vodních zdrojů,
  - uvádění vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních do souladu s požadavky zákona v případech vyžadujících zvláštní pozornost,
- b) ukládat odstranění a nápravu zjištěných nedostatků, jejich příčin a škodlivých následků, zjistí-li porušení povinností na úsecích uvedených pod písmenem a),
- c) nařídít v oblasti, ve které jí přísluší vykonávat dozor, zastavení výroby nebo jiné činnosti, pokud velmi závažným způsobem ohrožuje veřejný zájem a životní prostředí, až do doby odstranění nedostatků, popřípadě jejich příčin,
- d) dozírat nad dodržováním ustanovení o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových znečišťovateli
- e) provádět kontrolní zjišťování jakosti a množství vypouštěných odpadních vod včetně zjišťování zdrojů znečišťování.

## 10.4 Vodoprávní řízení

(§ 115 zákona)

V kapitolách, zabývajících se jednotlivými ustanoveními vodního zákona je vždy uvedeno, které doklady je žadatel o rozhodnutí, souhlas nebo vyjádření povinen předložit. Pokud je vyhláškou MZe č. 432/2001 Sb., stanoven i vzor žádosti, je v příslušných kapitolách uveden odkaz na přílohu se vzorem žádosti (ke stažení na webových stránkách vodoprávních úřadů nebo [www.mze.cz](http://www.mze.cz) ).

Občanské sdružení, jehož cílem je podle jeho stanov ochrana životního prostředí, je oprávněno být informováno o zahajovaných správních řízeních vedených podle vodního zákona, pokud o tyto informace vodoprávní úřad požádá; žádost musí být co do předmětu a místa řízení specifikována. Tato žádost je platná jeden rok ode dne jejího podání, lze ji podávat opakovaně.

Vodoprávní úřad v písemnosti, kterou nařizuje termín a předmět ústního jednání, upozorní účastníky řízení a dotčené orgány nejméně 10 dnů před ústním jednáním, že závazná stanoviska a námítky, popřípadě důkazy, mohou uplatnit nejpozději při ústním jednání, jinak k nim nebude přihlédnuto. Upustí-li vodoprávní úřad od ústního jednání, určí lhůtu, která nesmí být kratší než 10 dnů, do kdy mohou dotčené orgány uplatnit závazná stanoviska a účastníci řízení své námítky, popřípadě důkazy. O určení lhůty se nevzdává usnesení. Jde-li o rozhodování týkající se vodních děl, postupuje se podle stavebního zákona.

V jednoduchých věcech, zejména lze-li rozhodnout na podkladě dokladů předložených účastníky vodoprávního řízení, rozhodne vodoprávní úřad bezodkladně; ustanovení § 36 a 47 správního řádu se

nepoužijí, a jde-li o řízení z moci úřední, rozhodnutí může být prvním úkonem v řízení. V ostatních případech rozhodne nejdéle do 60 dnů od zahájení vodoprávního řízení; ve zvláště složitých případech nejdéle do 3 měsíců.

Vyskytnou-li se nové rozhodné skutečnosti, může vodoprávní úřad v novém vodoprávním řízení měnit, popřípadě rušit i jiná svá rozhodnutí vydaná v souvislosti s povolením, které bylo změněno nebo zrušeno.

Náklady na znalecké posudky, kterých je třeba ve vodoprávním řízení zahájeném z podnětu žadatele o povolení, popřípadě souhlas podle tohoto zákona, hradí žadatel.

## 11.0 Přestupky a správní delikty – přehled pokutovaných porušení

### 11.1 Přestupky fyzických osob

(§ 116-125 zákona)

Přestupky fyzických osob (občanů) jsou uvedeny v § 116 až 125 vodního zákona. Vzhledem k tomu, že tato publikace je zaměřena především na firmy, nejsou zde přestupky fyzických osob dále uvedeny.

Jedná se o velký výčet přestupků s poměrně značnými horními limity pokut. Pokud se Vás jako fyzické osoby dotýká vodní zákon (např. nakládání s vodami), podívejte se raději do příslušných paragrafů, ať Vás pak nezaskočí případná sankce:

- § 116 Obecné přestupky
- § 117 Porušení povinností při užívání povrchových vod k plavbě
- § 118 Porušení jiných povinností při nakládání s vodami
- § 119 Porušení povinností vlastníků a stavebníků vodních děl
- § 120 Porušení povinností vlastníků pozemků, staveb a zařízení
- § 121 Porušení povinností vlastníků pozemků, staveb a zařízení a vlastníků movitého majetku v ochraně před povodněmi
- § 122 Porušení povinností při zacházení se závadnými látkami
- § 123 Porušení povinností při haváriích
- § 124 Porušení povinností správce drobného vodního toku
- § 125 Porušení poplatkových povinností

### 11.2 Správní delikty firem

(§ 125a-125k zákona)

#### 11.2.1 Obecné správní delikty

(§ 125a zákona)

(1) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že

- a) nedodrží rozhodnutí nebo opatření obecné povahy vydané za účelem úpravy, omezení nebo zákazu obecného nakládání s povrchovými vodami podle § 6 odst. 4,
- b) nakládá s povrchovými nebo podzemními vodami podle § 8 odst. 1 bez povolení k nakládání s vodami,
- c) provede činnost podle § 14 odst. 1 bez povolení vodoprávního úřadu nebo v rozporu s ním,
- d) v rozporu s § 16 odst. 1 nebo 2 vypustí bez povolení vodoprávního úřadu do kanalizace odpadní vody s obsahem zvlášť nebezpečné závadné látky,
- e) provede stavbu, zařízení nebo činnost podle § 17 odst. 1 bez souhlasu vodoprávního úřadu nebo v rozporu s ním,
- f) poruší zákaz podle § 28 odst. 2,
- g) poruší zákaz podle § 30 odst. 7 nebo 8,
- h) neprovede technické opatření nebo užívá pozemky nebo stavby v rozporu s opatřením obecné povahy podle § 30 odst. 10,
- i) nedodrží akční program ve zranitelné oblasti podle § 33 odst. 2,
- j) vypustí ryby nebo jiné vodní živočichy nepůvodních, geneticky nevhodných nebo neproověřených populací přirozených druhů do vodního toku nebo vodní nádrže v rozporu s § 35 odst. 3,
- k) vypustí důlní vody do vod povrchových nebo podzemních v rozporu s § 38 odst. 3,
- l) v rozporu s § 39 odst. 1 neučiní při zacházení se závadnými látkami přiměřená opatření, aby nevníkly do povrchových nebo podzemních vod, a ohrozí tak jejich prostředí,
- m) poruší zákaz mytí motorového vozidla nebo provozního mechanismu podle § 39 odst. 9,
- n) poruší zákaz podle § 46 odst. 1,
- o) poruší zákaz podle § 58 odst. 1 nebo omezení podle § 58 odst. 3,
- p) nesplní povinnost k zajištění ochrany před povodněmi podle § 63 odst. 3,
- q) poruší zákaz činností v aktivní zóně záplavového území podle § 67 odst. 2,
- r) vypustí důlní vody bez splnění podmínek stanovených vodoprávním úřadem nebo v rozporu s nimi,
- s) nakládá s vodami v rozporu s rozhodnutím nebo opatřením obecné povahy podle § 109 odst. 1 nebo neprovede opatření uložené podle § 109 odst. 2, nebo
- t) nesplní opatření uložené podle § 110 odst. 1 nebo § 112 odst. 1 písm b).

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta

- a) do 20 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmene a), g), o) nebo p),
- b) do 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmene f), i), j), k), m), q) nebo s),
- c) do 500 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmene b), c), e), h), n) nebo t),
- d) do 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmene l) nebo r), nebo
- e) do 5 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmene d).

(3) Za správní delikt podle odstavce 1 písm. b) spáchaný vypouštěním odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních bez povolení k nakládání s vodami se uloží pokuta do 5 000 000 Kč.

(4) Za správní delikt podle odstavce 1 písm. b) spáchaný odběrem povrchových vod bez povolení k nakládání s vodami se uloží pokuta ve výši násobku sazby 40 Kč za 1 m<sup>3</sup> nedovoleně odebraných povrchových vod a celkového množství těchto vod, nejvýše však ve výši 10 000 000 Kč.

(5) Za správní delikt podle odstavce 1 písm. b) spáchaný odběrem podzemních vod bez povolení k nakládání s vodami se uloží pokuta ve výši násobku sazby 70 Kč za 1 m<sup>3</sup> nedovoleně odebraných podzemních vod a celkového množství těchto vod, nejvýše však ve výši 10 000 000 Kč.

(6) Pokutu za správní delikt spáchaný nedovoleným odběrem povrchových nebo podzemních vod lze stanovit nejvýše za období 3 let předcházejících dni, kdy byl nedovolený odběr vody zjištěn. Sazbu pokuty podle odstavce 4 nebo 5 lze snížit, jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné. Pokuta podle odstavce 4 však nesmí být vyměřena v sazbě nižší než 10 Kč za 1 m<sup>3</sup> nedovoleně odebraných povrchových vod nebo v sazbě nižší než 25 Kč za 1 m<sup>3</sup> nedovoleně odebraných podzemních vod.

(7) Nelze-li stanovit množství povrchových nebo podzemních vod odebraných bez povolení k nakládání s vodami nebo v rozporu s ním, stanoví orgán ukládající pokutu množství odebrané vody podle směrných čísel roční potřeby vody podle vyhlášky, kterou se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích. Není-li možné množství odebrané vody stanovit takovým postupem, stanoví je orgán ukládající pokutu odhadem; přitom vychází z účelu použití odebrané vody a místních podmínek.

## 11.2.2 Porušení povinností při užívání povrchových vod k plavbě

(§ 125b zákona)

(1) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako provozovatel plavidla dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 7 odst. 2 nevybaví plavidlo potřebným zařízením k akumulaci odpadních vod nebo zařízením k akumulaci odpadních vod řádně neprovozuje, nebo nezabrání úniku odpadních vod nebo závadných látek z plavidel do vod povrchových,
- b) nezabezpečí povinnosti provozovatele speciální lodi určené k dopravě pohonných hmot a odpadů z plavidel podle § 7 odst. 3,
- c) přečerpá odpadní vodu nebo závadnou látku z plavidla nebo zásobí plavidlo pohonnými nebo provozními hmotami v rozporu s § 7 odst. 4,
- d) užije plavidlo se spalovacím motorem k plavbě na povrchové vodě v rozporu s § 7 odst. 5, nebo
- e) užije plavidlo k plavbě v rozporu se stanoveným rozsahem a podmínkami užívání povrchových vod k plavbě podle § 7 odst. 5.

(2) Provozovatel přístavu nebo obslužní lodi se dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s § 7 odst. 3 zásobuje plavidla pohonnými a provozními hmotami nebo odstraňuje odpadní vody nebo závadné látky z plavidel v přístavech nebo pomocí obslužných lodí tak, že není vyloučeno znečištění povrchových nebo podzemních vod.

(3) Za správní delikt se uloží pokuta

- a) do 50 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a); dojde-li však k úniku odpadních vod nebo závadných látek do vod povrchových, lze uložit pokutu do 200 000 Kč,
- b) do 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. c), nebo
- c) do 200 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. b), d), e) nebo odstavce 2.

## 11.2.3 Porušení jiných povinností při nakládání s vodami

(§ 125c zákona)

(1) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako oprávněný dopustí správního deliktu tím, že

- a) nakládá s povrchovými nebo podzemními vodami podle § 8 v rozporu s povolením k nakládání s vodami,
- b) nezměří množství povrchových nebo podzemních vod podle § 10 odst. 1 nebo 2, nebo
- c) v rozporu s § 38 odst. 4 nezměří objem vypouštěných odpadních vod nebo míru jejich znečištění nebo výsledky měření nepředá vodoprávnímu úřadu, nebo
- d) nezajistí zneškodnění odpadní vody akumulované v bezodtokové jímce podle § 38 odst. 6.

(2) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako nabyvatel práv a povinností vyplývajících z povolení k nakládání s vodami, s výjimkou povolení k odběru povrchových nebo podzemních vod nepřesahující 6 000 m<sup>3</sup> ročně nebo 500 m<sup>3</sup> měsíčně, dopustí správního deliktu tím, že neoznámí podle § 11 odst. 1 přechod pozemku nebo stavby, s nimiž je povolení k nakládání s vodami spojeno.

(3) Za správní delikt se uloží pokuta

- a) do 5 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 2,
- b) do 50 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. b), c), d), nebo
- c) do 500 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a).

(4) Za správní delikt podle odstavce 1 písm. a) spáchaný vypouštěním odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních v rozporu s povolením k nakládání s vodami se uloží pokuta do 5 000 000 Kč.

(5) Za správní delikt podle odstavce 1 písm. a) spáchaný odběrem povrchových vod v rozporu s povolením k nakládání s vodami lze uložit pokutu ve výši stanovené podle § 125a odst. 4. Ustanovení § 125a odst. 6 a 7 se použijí obdobně.

(6) Za správní delikt podle odstavce 1 písm. a) spáchaný odběrem podzemních vod v rozporu s povolením k nakládání s vodami lze uložit pokutu ve výši stanovené podle § 125a odst. 5. Ustanovení § 125a odst. 6 a 7 se použijí obdobně.

## 11.2.4 Porušení povinností vlastníků a stavebníků vodních děl

(§ 125d zákona)

(1) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník nebo stavebník vodního díla I. až IV. kategorie dopustí správního deliktu tím, že

- a) neudrží vodní dílo v řádném stavu podle § 59 odst. 1 písm. b), nebo
- b) neprovádí technickobezpečnostní dohled podle § 59 odst. 1 písm. c).

(2) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník nebo stavebník vodního díla I. až IV. kategorie dopustí správního deliktu tím, že nesplní některou z povinností při provádění technickobezpečnostního dohledu podle § 62 odst. 4.

(3) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník nebo stavebník vodního díla I. nebo II. kategorie dopustí správního deliktu tím, že neprojedná provedení zabezpečovacích prací s osobou pověřenou prováděním technickobezpečnostního dohledu podle § 75 odst. 3.

(4) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník vodního díla dopustí správního deliktu tím, že

- a) provozuje vodní dílo v rozporu s § 59 odst. 1 písm. a),
- b) nepředloží vodoprávnímu úřadu ke schválení návrh na úpravu manipulačního řádu podle § 59 odst. 1 písm. a),
- c) nedbá pokynů správce vodního toku v případě mimořádných situací na dotčeném vodním toku podle § 59 odst. 1 písm. e),
- d) neodstraní předměty nebo hmoty ulpělé na vodním díle podle § 59 odst. 1 písm. f),
- e) neosadí cejch, vodní značku nebo vodočet nebo neumožní průběžný přenos dat o průtocích ve vodním toku nebo nezajistí zvláštní úpravu přelivu nebo výpustí podle § 59 odst. 1 písm. g),
- f) neosadí plavební znaky podle § 59 odst. 1 písm. h),
- g) neprovede technickou revizi vodního díla, nepředá výsledky revize vodoprávnímu úřadu nebo neodstraní zjištěné závady podle § 59 odst. 1 písm. k),
- h) nezpracuje či nepředloží ke schválení manipulační řád vodního díla nebo návrh na jeho doplnění, změnu nebo úpravu podle § 59 odst. 5, nebo
- i) nesplní povinnost v ochraně před povodněmi podle § 84.

(5) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník hráze sloužící ochraně před povodněmi, vzdouvání nebo akumulaci povrchových vod dopustí správního deliktu tím, že neodstraní náletové dřeviny podle § 59 odst. 1 písm. j).

(6) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník vodního díla sloužícího ke vzdouvání vody dopustí správního deliktu tím, že

- a) neudrží v řádném stavu dno a břehy vodního toku a nevytváří podmínky pro migraci vodních živočichů, nejde-li o stavbu podle § 59 odst. 1 písm. i), nebo
- b) neoznámí nebezpečí zvláštní povodně, nebo nevaruje v případě nebezpečí z prodlení bezprostředně ohrožené fyzické nebo právnické osoby podle § 73 odst. 3.

(7) Za správní delikt se uloží pokuta

- a) do 20 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 2 nebo odstavce 4 písm. f), g), h),
- b) do 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 4 písm. b), c), d), e), i), odstavce 5, nebo odstavce 6 písm. a),
- c) do 500 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. b) nebo odstavce 3, nebo
- d) do 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a), odstavce 4 písm. a) nebo odstavce 6 písm. b).

### 11.2.5 Porušení povinností vlastníků pozemků, staveb a zařízení

(§ 125e zákona)

(1) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník pozemku dopustí správního deliktu tím, že nesplní povinnost podle § 27.

(2) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník pozemku, na němž se nachází koryto vodního toku, dopustí správního deliktu tím, že nesplní povinnost podle § 50.

(3) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník pozemku sousedícího s korytem vodního toku dopustí správního deliktu tím, že nesplní povinnost podle § 51 odst. 1.

(4) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník stavby nebo zařízení v korytě vodního toku dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 52 odst. 1 neodstraní předměty zachycené či ulpělé na stavbě nebo zařízení.

(5) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník stavby, která není vodním dílem, nebo zařízení v korytě vodního toku dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s § 52 odst. 2 neprovede nápravu narušení plynulého odtoku povrchových vod.

(6) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník pozemku, na kterém je umístěna stavba k vodohospodářským melioracím pozemků nebo její část, která souvisí s více pozemky nebo byla zřízena ve veřejném zájmu, a která byla vybudována před účinností tohoto zákona, dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 56 odst. 4 písm. a) nestrpí stavbu k vodohospodářským melioracím pozemků nebo její část,
- b) užívá pozemek v rozporu s § 56 odst. 4 písm. b),
- c) v rozporu s § 56 odst. 4 písm. c) neohlásí vlastníkově stavby k vodohospodářským melioracím pozemků nebo vodoprávnímu úřadu zjevné závady její funkce, nebo
- d) v rozporu s § 56 odst. 4 písm. d) nestrpí užití pozemku k údržbě stavby k vodohospodářským melioracím pozemků.

(7) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník pozemku sousedícího s vodním dílem dopustí správního deliktu tím, že neumožní vstup nebo vjezd na pozemek podle § 60 odst. 1.

(8) Za správní delikt se uloží pokuta

- a) do 20 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 6 písm. c),
- b) do 50 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 3 nebo odstavce 6 písm. b),
- c) do 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1, odstavce 2, odstavce 5, odstavce 6 písm. a), d) nebo odstavce 7, nebo
- d) do 200 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 4.

### 11.2.6 Porušení povinností vlastníků pozemků, staveb a zařízení a vlastníků movitého majetku v ochraně před povodněmi

(§ 125f zákona)

(1) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník pozemku nebo stavby dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s § 63 odst. 3 neumožní vstup nebo vjezd na pozemky nebo na stavby k zajištění ochrany před povodněmi.

(2) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník pozemku nebo stavby, které se nacházejí v záplavovém území nebo mohou zhoršit průběh povodně, dopustí správního deliktu tím, že

- a) nemá zpracovaný povodňový plán podle § 71 odst. 4 nebo 5, nebo
- b) nesplní některou z povinností k zamezení zhoršení odtokových podmínek nebo průběhu povodně podle § 85.

(3) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník dotčeného objektu dopustí správního deliktu tím, že nezajistí povodňové zabezpečovací práce na dotčeném objektu podle § 75 odst. 3.

(4) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník movitého majetku dopustí správního deliktu tím, že nedbá o umístění nebo užívání movitého majetku podle § 85 odst. 3.

(5) Za správní delikt se uloží pokuta

- a) do 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 2 písm. a), odstavce 4, nebo
- b) do 500 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1, odstavce 2 písm. b) nebo odstavce 3.

### 11.2.7 Porušení povinností při zacházení se závadnými látkami

(§ 125g zákona)

(1) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba, která je držitelem povolení k vypouštění odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečné závadné látky do kanalizace, se dopustí správního deliktu tím, že

- a) vypustí odpadní vody s obsahem zvlášť nebezpečné závadné látky do kanalizace v rozporu s povolením vodoprávního úřadu podle § 16 odst. 1 nebo 2,



- b) v rozporu s rozhodnutím vodoprávního úřadu podle § 16 odst. 4 neměří objem vypouštěných odpadních vod nebo míru jejich znečištění zvláště nebezpečnými závadnými látkami nebo výsledky měření nepředá.
- (2) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba, která zachází se závadnými látkami ve větším rozsahu nebo zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím pro povrchové nebo podzemní vody, se dopustí správního deliktu tím, že
- zachází s nimi bez schváleného havarijního plánu podle § 39 odst. 2 písm. a), nebo
  - nevede nebo neuchovává záznamy o provedených opatřeních podle § 39 odst. 2 písm. b).
- (3) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba, která zachází se zvláště nebezpečnými látkami nebo nebezpečnými látkami nebo zachází se závadnými látkami ve větším rozsahu nebo zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím, se dopustí správního deliktu tím, že nesplní některou z povinností podle § 39 odst. 4.
- (4) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba, která zachází se zvláště nebezpečnými látkami, se dopustí správního deliktu tím, že nevede záznamy nebo neposkytne informace podle § 39 odst. 6.
- (5) Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že uvádí na trh nebo prodává spotřebitelům prací prostředky pro praní textilu v rozporu s § 39 odst. 10.
- (6) Za správní delikt se uloží pokuta
- do 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. b), odstavce 2 písm. b) nebo odstavce 4,
  - do 500 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 2 písm. a),
  - do 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavců 3 a 5, nebo
  - do 5 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a).
- (7) Při stanovení výše pokuty za správní delikt podle odstavce 1 přihlédne orgán ukládající pokutu zejména k okolnostem, za nichž k nedovolenému nakládání došlo, k tomu, jak se právnícká nebo podnikající fyzická osoba přičinila o odstranění nebo zmírnění škodlivých následků, k množství a charakteru uniklé látky, k místu, kde k vlastnímu ohrožení došlo, k množství a charakteru závadné látky, která pronikla do povrchových nebo podzemních vod, ke škodlivým následkům a možností jejich odstranění a k vlivu závadné látky na jakost těchto vod a ke stupni ochrany dotčeného území.

### 11.2.8 Porušení povinností při haváriích

(§ 125h zákona)

- (1) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako původce havárie dopustí správního deliktu tím, že
- neučiní bezprostřední opatření k odstranění příčin nebo následků havárie nebo se při jejím odstraňování neřídí schváleným havarijním plánem nebo pokyny vodoprávního úřadu nebo České inspekce životního prostředí podle § 41 odst. 1,
  - neohlásí neprodleně havárii podle § 41 odst. 2, nebo
  - nevyhoví výzvě ke spolupráci při provádění opatření k odstranění příčin nebo následků havárie podle § 41 odst. 5.
- (2) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se při havárii dopustí správního deliktu tím, že
- neohlásí neprodleně havárii, kterou zjistila podle § 41 odst. 2,
  - neposkytne vyžádané údaje o havárii podle § 41 odst. 6, nebo
  - jako osoba, které bylo uloženo opatření k nápravě, nevede pozemek nebo stavbu, kterou bylo nutno použít při odstraňování závadného stavu, do předchozího stavu podle § 42 odst. 8.
- (3) Za správní delikt se uloží pokuta
- do 50 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 2 písm. b),
  - do 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. c) nebo odstavce 2 písm. a), c), nebo
  - do 500 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a) a b).

### 11.2.9 Porušení povinností správce vodního toku a správce povodí

(§ 125i zákona)

- (1) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako správce drobného vodního toku dopustí správního deliktu tím, že
- nesplní některou z povinností podle § 47 odst. 2,
  - nezajistí povodňové zabezpečovací práce podle § 75 odst. 3, nebo
  - nesplní povinnost v ochraně před povodněmi podle § 83.
- (2) Právnícká osoba se jako správce významného vodního toku dopustí správního deliktu tím, že
- nesplní některou z povinností podle § 47 odst. 2,
  - nezajistí povodňové zabezpečovací práce podle § 75 odst. 3, nebo
  - nesplní povinnost v ochraně před povodněmi podle § 83.

(3) Právnícká osoba se jako správce povodí dopustí správního deliktu tím, že nesplní povinnost v ochraně před povodněmi podle § 82.

(4) Za správní delikt se uloží pokuta

- a) do 50 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a),
- b) do 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 2 písm. a),
- c) do 200 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. b), c), nebo
- d) do 500 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 2 písm. b), c) nebo odstavce 3.

### 11.2.10 Porušení povinnosti obce

§ 125j zákona)

(1) Obec se dopustí správního deliktu tím, že nepředloží žádost o územní rozhodnutí podle § 92 stavebního zákona za účelem splnění povinnosti stanovené v čl. II bodu 6 zákona č. 20/2004 Sb.

(2) Za správní delikt se uloží pokuta do 1 000 000 Kč.

### 11.2.11 Porušení poplatkových povinností

(§ 125k zákona)

(1) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako znečišťovatel dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 91 odst. 1 nesleduje koncentraci znečištění ve vypouštěných odpadních vodách nebo nezměří objem vypouštěných odpadních vod,
- b) v rozporu s § 91 odst. 1 nevede provozní evidenci o sledování a měření koncentrace znečištění ve vypouštěných odpadních vodách nebo jejich objemu nebo neuchovává podklady k jejímu vedení, nebo
- c) neumožní pověřeným osobám kontrolních laboratoří a měřicích skupin a osobám provádějícím činnost v souladu s § 126b vstup do kontrolovaných objektů nebo jim neposkytne podklady nezbytné pro provedení kontroly nebo nezajistí podmínky k odběru vzorků ze všech výpusť kontrolovaného zdroje znečištění podle § 92 odst. 3.

(2) Za správní delikt se uloží pokuta

- a) do 50 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. b), c), nebo
- b) do 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a).

## 11.3 Společná ustanovení ke správním deliktům

(§ 125l zákona)

Právnícká osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

Při určení výměry pokuty právnícké osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

ČIŽP nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností může na návrh pachatele správního deliktu zastavit správní řízení, jestliže pachatel správního deliktu přijme faktická opatření k odstranění následků porušení povinnosti, jakož i opatření zamezující dalšímu ohrožování nebo znečišťování podzemních nebo povrchových vod, a uložení pokuty by vzhledem k nákladům na učiněná opatření vedlo k nepřiměřené tvrdosti. Z důvodu provádění opatření zamezujícímu vzniku dalších nepříznivých následků lze řízení o správním deliktu přerušit.

Odpovědnost právnícké osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezahájil řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán.

Sazba pokuty za správní delikt podle vodního zákona se zvyšuje na dvojnásobek, nejvýše však na částku 20 000 000 Kč, jestliže je týž správní delikt spáchán opakovaně. Správní delikt je spáchán opakovaně, pokud ode dne, kdy rozhodnutí o uložení pokuty za týž správní delikt nabylo právní moci, neuplynul 1 rok.

Při stanovení výše pokuty za správní delikt spáchaný vypouštěním odpadních vod bez povolení k nakládání s vodami nebo v rozporu s ním, přihlédne orgán ukládající pokutu zejména k míře překročení podmínek

povolání k vypouštění těchto vod, k míře ovlivnění jakosti povrchových nebo podzemních vod a jejímu lokálnímu rozsahu, ke stupni ochrany dotčeného území a k příčině nedovoleného vypouštění vod.

Za porušení povinností stanovených stavebními předpisy a týkajícími se vodních děl ukládají obecní úřady obcí s rozšířenou působností pokuty podle zvláštního zákona (zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu).

Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby (§ 2 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník), nebo v přímé souvislosti s ním se vztahují ustanovení zákona o postihu právnické osoby.



## 12.0 Společná a přechodná ustanovení

(§ 126 - 127 zákona, čl. II zákona č. 20/2004 Sb., § 13-14 zákona č. 25/2008 Sb.)

Platnost povolení k odběru povrchových/podzemních vod, s výjimkou povolení k odběrům podzemních vod ze zdrojů určených pro individuální zásobování domácností pitnou vodou, a platnost povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových/podzemních, která nabyla právní moci do 31.12.2001, zaniká nejpozději dnem 1.1.2008, pokud nezanikne uplynutím doby, na kterou byla udělena, je-li tato doba kratší. Oprávnění (§ 8 odst. 2 vodního zákona) z takových povolení se nadále považují za oprávněné a mohou nakládat s vodami a vykonávat další práva a povinnosti v rozsahu těchto povolení i po 1.1.2008, pokud podali nejpozději dne 1.1.2008 žádost o povolení k nakládání s vodami nahrazující dosavadní povolení, a to až do dne právní moci rozhodnutí o takové žádosti.

Pokud se v textu užívá pojem "vlastník" nebo "nabyvatel", rozumí se jím i ten, komu svědčí právo hospodaření. Pokud vlastník přenesl práva nebo povinnosti, jichž se příslušné ustanovení týká, na uživatele, hledí se na něj jako na vlastníka.

Podrobné odvodňovací zařízení ve vlastnictví státu umístěné na cizím pozemku se stává včetně příslušné technické dokumentace, je-li tato k dispozici, vlastnictvím vlastníka pozemku dotčeného touto stavbou a podrobné odvodňovací zařízení vybudované státem na pozemku, který je ve vlastnictví státu, přechází v případě převodu tohoto pozemku do vlastnictví nového nabyvatele bezúplatně spolu s pozemkem, pokud neoznámí do 1.1. 2004 příslušnému vodoprávnímu úřadu, že s přechodem nesouhlasí. K přechodu těchto vlastnických práv dochází dnem následujícím po uplynutí lhůty k uplatnění nesouhlasu s přechodem.

Rozbory ke zjištění koncentrace znečišťujících látek v odpadních vodách a rozbory pro účely kontroly správnosti sledování znečištění odpadních vod (§ 92 odst. 1 zákona) a kontrolu správnosti sledování a měření objemu vypouštěných odpadních vod (§ 92 odst. 2 zákona) mohou na území České republiky dočasně (Čl. 49 a 50 Smlouvy o založení Evropského společenství) provádět rovněž osoby usazené v jiných členských státech Evropské unie, pokud prokáží, že:

- a) jsou státními příslušníky členských států Evropské unie,
- b) jsou oprávněny k provozování činností uvedených v § 92 odst. 1 a 2 zákona podle právních předpisů jiných členských států Evropské unie.

Doklady o splnění těchto podmínek jsou tyto osoby povinny předložit MŽP před zahájením těchto činností.

Práva a povinnosti založené právními předpisy platnými před účinností vodního zákona zůstávají zachovány, nestanoví-li vodní zákon jinak.

Vlastnická práva k pozemkům, které tvoří koryta vodních toků, které nejsou dosud vedeny v katastru nemovitostí jako parcely s druhem pozemku vodní plocha a které se staly podle zákona č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, státním vlastnictvím, přecházejí na vlastníky pozemků evidovaných v katastru nemovitostí, na nichž tato koryta leží, pokud neoznámí do 6 měsíců od účinnosti tohoto zákona příslušnému vodoprávnímu úřadu, že s přechodem nesouhlasí. K přechodu těchto vlastnických práv dochází dnem následujícím po uplynutí lhůty k uplatnění nesouhlasu s přechodem.

Pokud obce v době nabytí účinnosti vodního zákona (tj. 1.1.2002) vypouštějí odpadní vody do vod povrchových v rozporu s ustanoveními vodního zákona, může jim na jejich žádost podanou do 3 měsíců ode dne účinnosti zákona (tj. do 31.3.2002) vodoprávní úřad vydat nové povolení k vypouštění odpadních vod, a to nejvýše do úrovně znečištění ve vypouštěných odpadních vodách v období posledních 12 měsíců před nabytím účinnosti zákona (tj. v roce 2001). Toto nové povolení nahrazuje ke dni 1.1.2002 dosavadní platné povolení. Vodoprávní úřad v novém povolení stanoví přiměřenou lhůtu, ve které bude dosaženo ukazatelů a přípustných hodnot znečištění odpadních vod a podmínky k postupnému dosažení požadované úrovně vypouštěného znečištění. Lhůta nemůže být stanovena u zdrojů znečištění nad 2 000 ekvivalentních obyvatel delší než do 31. prosince 2010.

Obce, jejichž současně zastavěné území je zdrojem znečištění o velikosti nad 2 000 ekvivalentních obyvatel, nebo ty, které této velikosti dosáhnou do 31. prosince 2010, jsou povinny nejpozději do 31. prosince 2010 zajistit odkanalizování a čištění jejich odpadních vod na úroveň stanovenou nařízením vlády č. 61/2003 Sb.

Za vodní díla podle tohoto zákona se považují vodohospodářská díla povolená podle právních předpisů platných do 1.1.2002. Pokud se v jiných právních předpisech užívá pojem "vodohospodářské dílo", rozumí se tím vodní dílo podle vodního zákona.

Práva a povinnosti založené podle právních předpisů platných do 1.1.2002 na úseku poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových a úplat za odběry povrchových nebo podzemních vod zůstávají v platnosti i po dni 1.1.2002.

Rozhodnutí vydaná podle § 8 odst. 1, § 12 odst. 1, § 16 odst. 1, § 17 odst. 1, § 36, 37, § 39 odst. 2 písm. a) zákona se nevydávají, pokud je jejich vydávání nahrazeno postupem v řízení o vydání integrovaného povolení podle zákona č.76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci).

Vlastníci vodních děl stanovených v § 20 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb. (bod 3.3.4), zařazených z hlediska technickobezpečnostního dohledu podle § 61 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., do kategorie I až III, jsou povinni nejpozději do 1. ledna 2011 předložit příslušnému katastrálnímu úřadu podklady potřebné pro zapsání těchto staveb a vyznačení ochranných pásem podle § 20 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., do katastru nemovitostí. Vlastníci ostatních vodních děl podle § 20 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., jsou povinni splnit tuto povinnost do 1. ledna 2021.

#### **Přechodná ustanovení – zákon č. 150/2010 Sb.:**

Povolení k odběru podzemní vody, která se využívá k výrobě balené kojenecké nebo pramenité vody, se považují za povolení k odběru podzemní vody podle zákona č. 254/2001 Sb., ve znění účinném ode dne 1.7.2010, pokud jsou splněny požadavky podle § 9 odst. 4 zákona č. 254/2001 Sb., ve znění účinném ode dne 1.7.2010, jinak dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zanikají.

#### **Úprava ohlašovacích povinností podle vodního zákona od roku 2012:**

Ohlašovací povinnost vůči vodoprávním úřadům nebo oprávněným subjektům podle § 10 odst. 1, § 22 odst. 2, § 38 odst. 3, § 88 odst. 5 a 10, § 93 odst. 1 a § 94 odst. 1 vodního zákona se plní prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí - <http://www.ispop.cz/>.

## 13.0 Předpisy zrušené vodním zákonem

- Zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění zákona č. 425/1990 Sb., zákona č. 114/1995 Sb., zákona č. 14/1998 Sb. a zákona č. 58/1998 Sb.
- Zákon č. 14/1998 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství, ve znění zákona č. 425/1990 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 240/2000 Sb. a zákona č. 185/2001 Sb.
- Zákon č. 58/1998 Sb., o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových.
- Zákon č. 281/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje nařízení vlády č. 35/1979 Sb., o úplatách ve vodním hospodářství, ve znění nařízení vlády č. 91/1988 Sb.
- Nařízení vlády č. 35/1979 Sb., o úplatách ve vodním hospodářství.
- Nařízení vlády č. 91/1988 Sb., kterým se mění a doplňuje nařízení vlády č. 35/1979 Sb., o úplatách ve vodním hospodářství.
- Nařízení vlády č. 141/2000 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 35/1979 Sb., o úplatách ve vodním hospodářství, ve znění pozdějších předpisů.
- Nařízení vlády č. 100/1999 Sb., o ochraně před povodněmi.
- Vyhláška č. 42/1976 Sb., o vodohospodářích.
- Vyhláška č. 62/1975 Sb., o odborném technickobezpečnostním dohledu na některých vodohospodářských dílech a technickobezpečnostním dozoru národních výborů nad nimi.
- Vyhláška č. 6/1977 Sb., o ochraně jakosti povrchových a podzemních vod.
- Vyhláška č. 82/1976 Sb., o úpravě užívání povrchových vod k plavbě motorovými plavidly.
- Vyhláška č. 422/1992 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška č. 82/1976 Sb., o úpravě užívání povrchových vod k plavbě motorovými plavidly.
- Vyhláška č. 99/1976 Sb., o vodní stráži.
- Vyhláška č. 81/1977 Sb., kterou se doplňuje vyhláška o vodní stráži.
- Vyhláška č. 28/1975 Sb., kterou se určují vodárenské toky a jejich povodí a stanoví seznam vodohospodářsky významných vodních toků.
- Vyhláška č. 63/1975 Sb., o povinnostech organizací podávat zprávy o zjištění podzemních vod a oznamovat údaje o jejich odběrech.
- Vyhláška č. 176/1999 Sb., kterou se stanoví seznam hraničních vodních toků tvořících státní hranice.





## 14.0 Vodovody a kanalizace

Zákon č. 274/2001 Sb. o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu upravuje některé vztahy vznikající při rozvoji, výstavbě a provozu vodovodů a kanalizací *sloužících veřejné potřebě* (dále jen "vodovody a kanalizace"), *přípojek na ně*, jakož i působnost orgánů a správních úřadů na tomto úseku.

Zákon se vztahuje na

- b) vodovody a kanalizace, pokud je trvale využívá alespoň 50 fyzických osob, nebo pokud průměrná denní produkce z ročního průměru pitné nebo odpadní vody za den je 10 m<sup>3</sup> a více,
- c) každý vodovod nebo kanalizaci, které provozně souvisejí s vodovody a kanalizacemi podle písmene a).

Zákon se nevztahuje na

- a) vodovody sloužící k rozvodu jiné než pitné vody,
- b) oddílné kanalizace sloužící k odvádění povrchových vod vzniklých odtokem srážkových vod,
- c) vodovody a kanalizace nebo jejich části, na které není připojen alespoň 1 odběratel.

Podrobnosti rozvádí vyhláška č. 428/2001 Sb.

Zákon upravuje problematiku vodovodů a kanalizací určených pro veřejnou potřebu. Z tohoto důvodu není tato oblast v dalším textu kompletně popsána, ale jsou pouze vybrány oblasti, které se dotýkají podnikatelských subjektů.

Jedná se především o odběr vody, vypouštění odpadních vod do kanalizace a technických úprav souvisejících s vodovody a kanalizacemi.

### 14.1 Související základní pojmy

(§ 2 zákona, § 1 vyhlášky 428/2001 Sb.)

<b>Aglomerace</b>	oblast, v níž jsou obyvatelé nebo hospodářská činnost koncentrovány natolik, že městské odpadní vody jsou shromažďovány a odváděny do městské čistírny odpadních vod nebo do společného místa vypouštění.
<b>Čistírna odpadních vod</b>	objekty a zařízení sloužící k čištění odpadních vod s mechanickým, biologickým, popřípadě dalším stupněm čištění. Za čistírny se nepovažují zařízení pro hrubé předčištění odpadních vod, septiky, žumpy a jednoduchá zařízení s mechanickou funkcí, která nejsou pravidelně sledována a obsluhována.
<b>Další stupeň čištění</b>	dodatečné způsoby čištění odpadní vody umožňující vyšší stupeň čištění, kterého nelze dosáhnout primárním a sekundárním čištěním.
<b>Kal</b>	směs vody a pevných látek oddělená přirozenými nebo umělými procesy z odpadních vod.
<b>Kanalizace</b>	je provozně samostatný soubor staveb a zařízení zahrnující kanalizační stoky k odvádění odpadních vod (§ 38 zákona č. 254/2001 Sb.) a srážkových vod společně nebo odpadních vod samostatně a srážkových vod samostatně, kanalizační objekty, čistírny odpadních vod, jakož i stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizace. Odvádí-li se odpadní voda a srážková voda společně, jedná se o jednotnou kanalizaci a srážkové vody se vtokem do této kanalizace přímo, nebo přípojkou stávají odpadními vodami. Odvádí-li se odpadní voda samostatně a srážková voda také samostatně, jedná se o oddílnou kanalizaci. Kanalizace je vodním dílem.
<b>Kanalizační přípojka</b>	je samostatnou stavbou tvořenou úsekem potrubí od vyústění vnitřní kanalizace stavby nebo odvodnění pozemku k zaústění do stokové sítě. Kanalizační přípojka není vodním dílem. Vlastník kanalizační přípojky je povinen zajistit, aby kanalizační přípojka byla provedena jako vodotěsná a tak, aby nedošlo ke zmenšení průtočného profilu stoky, do které je zaústěna. Kanalizační přípojku pořizuje na své náklady odběratel, není-li dohodnuto jinak. Vlastníkem přípojky je osoba, která na své náklady přípojku pořídila. Opravy a údržbu kanalizačních přípojek uložených v pozemcích, které tvoří veřejné prostranství, zajišťuje provozovatel ze svých provozních nákladů.
<b>Kanalizační řád</b>	stanoví nejvyšší přípustnou míru znečištění odpadních vod vypouštěných do kanalizace, popřípadě nejvyšší přípustné množství těchto vod a další podmínky jejího provozu. Kanalizační řád schvaluje rozhodnutím vodoprávní úřad (obsah kanalizačního řádu je uveden v příloze č. 10).
<b>Kanalizační stoka</b>	potrubí nebo jiná konstrukce k odvádění odpadních nebo povrchových vod vzniklých odtokem srážkových vod (dále jen „srážková voda“).

<b>Městské odpadní vody</b>	splaškové (domovní) odpadní vody nebo směs těchto vod a průmyslových odpadních vod a popřípadě srážkových vod (dále jen "odpadní vody").
<b>Odběratel</b>	je vlastník pozemku nebo stavby připojené na vodovod nebo kanalizaci, není-li stanoveno jinak.
<b>Populační ekvivalent</b>	(jedním ekvivalentním obyvatelem) míra znečištění vyjádřená organickým biologicky odbouratelným zatížením s pětidenní biochemickou spotřebou kyslíku 60 g kyslíku/den.
<b>Primární čištění</b>	čištění odpadních vod v prvním stupni fyzikálním nebo chemickým postupem zahrnujícím sedimentaci nerozpuštěných látek nebo další postupy, při kterých se organické biologicky odbouratelné zatížení s pětidenní biochemickou spotřebou kyslíku vstupující vody snižuje před vypouštěním nejméně o 20 % a obsah suspendovaných látek vstupující vody se snižuje nejméně o 50 %.
<b>Provozně související vodovod nebo provozně související kanalizace</b>	je vodovod, který je propojen s vodovodem jiného vlastníka nebo kanalizace, která je propojena s kanalizací jiného vlastníka.
<b>Provozování vodovodů nebo kanalizací</b>	je souhrn činností, kterými se zajišťuje dodávka pitné vody nebo odvádění a čištění odpadních vod. Rozumí se jím zejména dodržování technologických postupů při odběru, úpravě a dopravě pitné vody včetně manipulací, odvádění, čištění a vypouštění odpadních vod, dodržování provozních nebo manipulačních řádů (§ 59 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., § 4 odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb.), kanalizačního řádu, vedení provozní dokumentace, provozní a fakturační měření, dohled nad provozuschopností vodovodů a kanalizací, příprava podkladů pro výpočet ceny pro vodné a stočné a další související činnosti. Není jím správa vodovodů a kanalizací ani jejich rozvoj.
<b>Provozovatelem vodovodu nebo kanalizace (dále jen „provozovatel“)</b>	je osoba, která provozuje vodovod nebo kanalizaci a je držitelem povolení k provozování tohoto vodovodu nebo kanalizace vydaného krajským úřadem.
<b>Přiměřené čištění</b>	čištění odpadních vod jakýmkoliv postupem nebo systémem zneškodňování, které zajišťuje ochranu životního prostředí.
<b>Příváděcí kanalizační stoka</b>	kanalizační stoka k odvádění odpadních nebo srážkových vod do hlavního objektu kanalizace.
<b>Rozvodná vodovodní síť</b>	soustava vodovodních řadů určená pro dodávání vody k místům jejího odběru. Součástí rozvodné vodovodní sítě jsou hlavní řady a rozváděcí řady.
<b>Sběrný systém</b>	systém kanalizačních stok shromažďujících a odvádějících odpadní vody.
<b>Sekundární čištění</b>	čištění odpadních vod ve druhém stupni postupy zahrnujícími biologické procesy jako aktivace, čištění biologickými filtry nebo jiné rovnocenné procesy.
<b>Splaškové odpadní vody</b>	odpadní vody z obytných budov a budov, v nichž jsou poskytovány služby, které vznikají převážně jako produkt lidského metabolismu a činností v domácnostech.
<b>Stavba pro úpravu vody</b>	(úpravna vody) soubor objektů a zařízení s technologií pro úpravu vody nebo pouze se zařízením na zdravotní zabezpečení vody bez technologie úpravy vody.
<b>Stoková síť</b>	síť kanalizačních stok a souvisejících objektů odvádějící odpadní nebo srážkové vody přímo z kanalizačních přípojek do čistíren odpadních vod nebo jiných zařízení na jejich zneškodnění včetně vypouštění nečištěných odpadních vod do vodního recipientu.
<b>Vlastník vodovodní přípojky nebo kanalizační přípojky</b>	popřípadě jejich částí zřízených přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 274/2001 Sb., je vlastník pozemku nebo stavby připojené na vodovod nebo kanalizaci, neprokáže-li se opak.
<b>Vnitřní vodovod</b>	je potrubí určené pro rozvod vody po pozemku nebo stavbě, které navazuje na konec vodovodní přípojky. Vnitřní vodovod není vodním dílem.
<b>Vnitřní kanalizace</b>	Vnitřní kanalizace je potrubí určené k odvádění odpadních vod, popřípadě i srážkových vod ze stavby, k jejímu vnějšímu líci. V případech, kdy jsou odváděny odpadní vody, popřípadě i srážkové vody ze stavby i pozemku vně stavby, je koncem vnitřní kanalizace místo posledního spojení vnějších potrubí. Tato místa jsou také začátkem kanalizační přípojky.
<b>Vodní recipient</b>	každý vodní útvar, do něhož vyúsťují vody nebo odpadní vody.
<b>Vodovod</b>	je provozně samostatný soubor staveb a zařízení zahrnující vodovodní řady a vodárenské objekty, jimiž jsou zejména stavby pro jímání a odběr povrchové nebo podzemní vody, její úpravu a shromažďování. Vodovod je vodním dílem.
<b>Vodovodní přípojka</b>	je samostatnou stavbou tvořenou úsekem potrubí od odbočení z vodovodního řadu k vodoměru, a není-li vodoměr, pak k vnitřnímu uzávěru připojeného pozemku nebo stavby. Odbočení s uzávěrem je součástí vodovodu. Vodovodní přípojka není vodním dílem. Vlastník vodovodní přípojky je povinen zajistit, aby vodovodní přípojka byla provedena a užívána tak, aby nemohlo dojít ke znečištění vody ve vodovodu. Vodovodní přípojka a pořízuje na své náklady odběratel, není-li dohodnuto jinak. Vlastníkem přípojky je osoba, která na své náklady přípojku

pořádila. Opravy a údržbu vodovodních přípojek uložených v pozemcích, které tvoří veřejné prostranství, zajišťuje provozovatel ze svých provozních nákladů.

**Vodovodní řad** úsek vodovodního potrubí včetně stavební a **technologické** části objektů určený k plnění určité funkce v systému dopravy vody, přiváděcím řadem vodovodní řad pro dopravu vody mezi hlavními objekty vodovodu (například do úpravny vod, čerpací stanice, vodojemu). Zvláštním typem přiváděcího řadu je zásobní řad pro dopravu vody z vodojemu do rozvodné vodovodní sítě.

**voda převzatá u vodovodů** pitná voda odebraná provozovatelem jednoho vodovodu od jiného provozovatele vodovodu.

**voda převzatá u kanalizací** odpadní voda odebraná provozovatelem jedné kanalizace od jiného provozovatele kanalizace.

**voda předaná u vodovodů** pitná voda dodaná provozovatelem jednoho vodovodu jinému provozovateli vodovodu, s výjimkou vody před úpravou nebo před hygienickým zabezpečením.

**voda předaná u kanalizací** odpadní voda dodaná provozovatelem jedné kanalizace jinému provozovateli kanalizace.

## 14.2 Práva a povinnosti provozovatele

(§ 9, § 39 zákona)

Provozovatel je povinen provozovat vodovod nebo kanalizaci v souladu s právními předpisy, kanalizačním řádem, podmínkami stanovenými pro tento provoz rozhodnutími správních úřadů a v souladu se smlouvou uzavřenou s vlastníkem vodovodu nebo kanalizace a dohodou podle § 8 odst. 3 zákona, pokud se jedná o vodovod nebo kanalizaci provozně související.

Zásah do vodovodu nebo kanalizace může provést provozovatel pouze se souhlasem vlastníka, pokud není smlouvou uzavřenou s vlastníkem stanoveno jinak.

Vlastníci kanalizací, pro jejichž kanalizaci nebyl schválen kanalizační řád, jsou povinni jej zpracovat a předložit vodoprávnímu úřadu ke schválení do 31.12.2003.

Vlastníci kanalizací, pro jejichž kanalizaci byl schválen kanalizační řád podle dosavadních právních předpisů, jsou povinni zpracovat a předložit vodoprávnímu úřadu ke schválení nový kanalizační řád nejpozději do 31. března 2004.

Provozovatel je povinen stavebníkovi přeložky vodovodu nebo kanalizace sdělit své písemné stanovisko k navrhované přeložce vodovodu nebo kanalizace nejpozději do 30 dnů od doručení žádosti.

### 14.2.1 Omezení nebo přerušení dodávky vody nebo odvádění odpadních vod

(§ 9 zákona)

Provozovatel je oprávněn přerušit nebo omezit dodávku vody nebo odvádění odpadních vod bez předchozího upozornění jen v případech živelní pohromy, při havárii vodovodu nebo kanalizace, vodovodní přípojky nebo kanalizační přípojky nebo při možném ohrožení zdraví lidí nebo majetku. Přerušení nebo omezení dodávky vody je provozovatel povinen bezprostředně oznámit územně příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví (zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví), vodoprávnímu úřadu, nemocnicím, operačnímu středisku hasičského záchranného sboru kraje a dotčeným obcím. Tato povinnost se nevztahuje na přerušení nebo omezení dodávky vody pouze havárií vodovodní přípojky.

Provozovatel je oprávněn přerušit nebo omezit dodávku vody nebo odvádění odpadních vod do doby, než pomine důvod přerušení nebo omezení:

- a) při provádění plánovaných oprav, udržovacích a revizních pracích,
- b) nevyhovuje-li zařízení odběratele technickým požadavkům tak, že jakost vody nebo tlak ve vodovodu může ohrozit zdraví a bezpečnost osob a způsobit škodu na majetku,
- c) neumožní-li odběratel provozovateli, po jeho opakované písemné výzvě, přístup k vodoměru, přípojce nebo zařízení vnitřního vodovodu nebo kanalizace za podmínek uvedených ve smlouvě uzavřené s odběratelem (podle § 8 odst. 6 zákona),

- d) bylo-li zjištěno neoprávněné připojení vodovodní přípojky nebo kanalizační přípojky,
- e) neodstraní-li odběratel závady na vodovodní přípojce nebo kanalizační přípojce nebo na vnitřním vodovodu nebo vnitřní kanalizaci zjištěné provozovatelem ve lhůtě jím stanovené, která nesmí být kratší než 3 dny,
- f) při prokázání neoprávněného odběru vody nebo neoprávněného vypouštění odpadních vod,
- g) v případě prodloužení odběratele s placením podle sjednaného způsobu úhrady vodného nebo stočného po dobu delší než 30 dnů.

Přerušení nebo omezení dodávky vody nebo odvádění odpadních vod je provozovatel povinen oznámit odběrateli v případě přerušení nebo omezení dodávek vody nebo odvádění odpadních vod:

- podle písmene a) alespoň 15 dnů předem současně s oznámením doby trvání provádění plánovaných oprav, udržovacích nebo revizních prací,
- podle písmene b) až g) alespoň 3 dny předem.

V případě přerušení nebo omezení dodávky vody nebo odvádění odpadních vod je provozovatel oprávněn stanovit podmínky tohoto přerušení nebo omezení a je povinen zajistit náhradní zásobování pitnou vodou nebo náhradní odvádění odpadních vod v mezích technických možností a místních podmínek.

### 14.3 Neoprávněný odběr vody a vypouštění odpadních vod (§ 10 zákona)

**Neoprávněným odběrem vody z vodovodu je odběr:**

- před vodoměrem,
- bez uzavřené písemné smlouvy o dodávce vody nebo v rozporu s ní,
- přes vodoměr, který v důsledku zásahu odběratele odběr nezaznamenává nebo zaznamenává odběr menší, než je odběr skutečný,
- přes vodoměr, který odběratel nedostatečně ochránil před poškozením.

**Neoprávněným vypouštěním odpadních vod do kanalizace je vypouštění:**

- bez uzavřené písemné smlouvy o odvádění odpadních vod nebo v rozporu s ní,
- v rozporu s podmínkami stanovenými pro odběratele kanalizačním řádem, nebo
- přes měřicí zařízení neschválené provozovatelem nebo přes měřicí zařízení, které v důsledku zásahu odběratele množství vypuštěných odpadních vod nezaznamenává nebo zaznamenává množství menší, než je množství skutečné.

Odběratel je povinen nahradit ztráty vzniklé podle výše uvedených odstavců vlastníkovvi vodovodu nebo kanalizace, pokud ve smlouvě uzavřené podle § 8 odst. 2 zákona není stanoveno, že náhrada vzniklé ztráty je příjmem provozovatele. Způsob výpočtu těchto ztrát je uveden v následujícím bodě.

#### 14.3.1 Způsob výpočtu náhrady ztrát při neoprávněném odběru vody nebo neoprávněném vypouštění odpadních vod (§ 14 vyhlášky č. 428/2001 Sb.)

Vlastník vodovodu nebo kanalizace, popřípadě provozovatel, při výpočtu náhrady ztrát za neoprávněný odběr vody z vodovodu nebo za neoprávněné vypouštění odpadních vod do kanalizace, posoudí podmínky dodávky vody a vypouštění odpadních vod odběratele. Pokud se nezměnily podmínky odběru, vychází vlastník vodovodu nebo kanalizace, popřípadě provozovatel z odběru naměřeného ve srovnatelném období. Nelze-li využít předchozího měření, vychází se ze směrných čísel roční potřeby vody podle přílohy č. 8.

V případech, kde se prokáže odběr nebo vypouštění nesouvisející s druhem a kapacitou činnosti realizované v napojené nemovitosti (např. v čase vymezitelnou neohlášenou havárií přípojky nebo vnitřního vodovodu nebo vnitřní kanalizace), vypočítává se množství vody ve vazbě na technické možnosti úniku dodávané vody nebo technické možnosti vypouštění vody.

Náhradu ztráty za množství odvedených srážkových vod stanoví vlastník vodovodu nebo kanalizace, popřípadě provozovatel výpočtem množství podle vzorce v příloze č. 9 na základě dlouhodobého úhrnu srážek v oblasti, ze které jsou srážkové vody odváděny do kanalizace, zjištěného u příslušné regionální pobočky Českého hydrometeorologického ústavu a podle druhu a velikosti ploch nemovitostí a příslušných odtokových součinitelů uvedených v příloze č. 9.

Náhradu ztráty za vypouštění odpadních vod odběratele v rozporu s kanalizačním řádem stanoví vlastník vodovodu nebo kanalizace, popřípadě provozovatel podle prokázaných vícenákladů způsobených:

- překročením nejvyšší přípustné míry znečištění vypouštěných odp. vod stanovených v kanalizačním řádu a
- vlivem přímých následků na kanalizační stoku a na čistírnu odpadních vod.

## 14.4 Dodávky vody a měření

(§ 15 zákona)

Povinnost dodávky vody je splněna vtokem vody z vodovodu do vodovodní přípojky.

Odběratel může odebírat vodu z vodovodu pouze pro účely sjednané ve smlouvě o dodávce vody, a to v jakosti pitné vody, v souladu se zvláštními právními předpisy (zákon č. 258/2000 Sb., vyhláška č. 376/2000 Sb.).

Vlastník nebo provozovatel vodovodu neodpovídá za škody a ušlý zisk vzniklé nedostatkem tlaku vody při omezeném zásobování vodou pro poruchu na vodovodu, při přerušení dodávky elektrické energie, při nedostatku vody nebo z důvodu, pro který je vlastník nebo provozovatel oprávněn dodávku vody omezit nebo přerušit podle § 9 odst. 5 a 6 zákona.

### 14.4.1 Měření dodávané vody

(§ 16 zákona)

Množství dodané vody měří provozovatel vodoměrem, který je stanoveným měřidlem podle zvláštních právních předpisů (zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii, vyhláška č. 334/2000 Sb., kterou se stanoví požadavky na vodoměry na studenou vodu označované zkratkou EHS). Jiný způsob určení množství dodané vody může stanovit v odůvodněných případech pouze vlastník vodovodu, popřípadě provozovatel vodovodu, pokud je k tomu vlastníkem zmocněn, a to se souhlasem odběratele. Vodoměrem registrované množství dodané vody nebo jiným způsobem určené množství dodané vody je podkladem pro vyúčtování dodávky (fakturaci) vody.

Vlastníkem vodoměru je vlastník vodovodu, s výjimkou případů, kdy před 1.1.2002 se prokazatelně stal vlastníkem vodoměru provozovatel vodovodu.

Osazení, údržbu a výměnu vodoměru provádí provozovatel. Jeho povinností je oznámit odběrateli výměnu vodoměru alespoň 15 dní předem, současně s vymezením času v rozsahu maximálně 3 hodin, a to i v případě, že vodoměr je pro provozovatele přístupný bez účasti odběratele, pokud se s vlastníkem nedohodne jinak. Přítomnému odběrateli se současně s výměnou předává potvrzení obsahující zaznamenaný stav měření odebraného vodoměru a u nově osazeného vodoměru jeho číslo, zaznamenaný stav a termín, do kterého musí být vyměněn.

Není-li množství odebrané vody z hydrantů a veřejných výtokových stojanů měřeno vodoměrem, stanoví toto množství vlastník vodovodu na podkladě výpočtu vycházejícího z účelu použití odebrané vody a místních podmínek.

#### 14.4.2 Určení množství odebrané vody bez měření

(§ 27 vyhlášky č. 428/2001 Sb.)

Obecné technické podmínky měření množství dodané vody, způsob výpočtu dodané vody, není-li osazen vodoměr, a způsob vypořádání rozdílů podle výsledků přezkoušení vodoměrů stanovuje § 27 vyhlášky č. 428/2001 Sb.:

- Množství odebrané vody v případě, že není osazen vodoměr, se stanoví podle směrných čísel roční potřeby vody uvedených v příloze č. 8.
- Byla-li odebraná voda v předchozím období minimálně 1 rok měřena, určí se množství odebrané vody za období bez osazeného vodoměru podle výše předchozího odběru. To platí jen pro případ, pokud nedošlo ke změnám podmínek u odběratele.

#### 14.5 Odvádění odpadních vod

(§ 18 zákona, § 26 vyhlášky č. 428/2001 Sb.)

Odvedení odpadních vod z pozemku nebo stavby je splněno okamžikem vtoku odpadních vod z kanalizační přípojky do kanalizace.

Kanalizací mohou být odváděny odpadní vody jen v limitech znečištění a v množství stanoveném v kanalizačním řádu a ve smlouvě o odvádění odpadních vod. Odběratel je povinen v místě a rozsahu stanoveném kanalizačním řádem kontrolovat míru znečištění vypouštěných odpadních vod do kanalizace.

Kontrolní vzorky odpadních vod vypouštěných kanalizační přípojkou do stokové sítě odebrává provozovatel za přítomnosti odběratele. Pokud se odběratel, ač provozovatelem vyzván, k odběru vzorků nedostaví, provozovatel vzorek odebere bez jeho účasti. Část odebraného vzorku nutnou k zajištění paralelního rozboru nabídne odběrateli. O odběru vzorku sepíše provozovatel s odběratelem protokol.

V případě, že je kanalizace ukončena čistírnou odpadních vod, není dovoleno vypouštět do této kanalizace odpadní vody přes septiky a čistírny odpadních vod, pokud se nejedná o čistírny odpadních vod k odstranění znečištění, které převyšuje limity znečištění uvedené kanalizačním řádem.

##### 14.5.1 Měření odváděných odpadních vod

(§ 19 zákona)

Množství odpadních vod vypouštěných do kanalizace měří odběratel svým měřicím zařízením, jestliže to stanoví kanalizační řád. Umístění a typ měřicího zařízení se určí ve smlouvě uzavřené mezi odběratelem a vlastníkem vodovodu nebo kanalizace, popřípadě provozovatelem. Nedojde-li k uzavření smlouvy, určí umístění a typ měřicího zařízení vodoprávní úřad. Měřicí zařízení podléhá úřednímu ověření podle zvláštních právních předpisů (zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii, vyhláška č. 334/2000 Sb., kterou se stanoví požadavky na vodoměry na studenou vodu označované zkratkou EHS) a toto ověřování zajišťuje na své náklady odběratel. Provozovatel je oprávněn průběžně kontrolovat funkčnost a správnost měřicího zařízení a odběratel je povinen umožnit provozovateli přístup k tomuto měřicímu zařízení.

Odběratel, který vypouští do kanalizace odpadní vody s obsahem zvlášť nebezpečných látek (příloha č. 1, blíže bod 3.3.1.4), je povinen v souladu s povolením vodoprávního úřadu měřit míru znečištění a objem odpadních vod a množství zvlášť nebezpečných látek vypouštěných do kanalizace, vést o nich evidenci a výsledky měření předávat vodoprávnímu úřadu, který povolení vydal.

Odběratel je povinen na základě písemné žádosti provozovatele do 30 dnů od doručení žádosti zajistit přezkoušení měřicího zařízení u autorizované zkušebny. Výsledek přezkoušení oznámí písemně odběratel neprodleně provozovateli.

## 14.5.2 Způsob výpočtu množství vypouštěných odpadních a srážkových vod do kanalizace bez měření (§ 19 zákona)

Pokud není množství vypouštěných odpadních vod měřeno, předpokládá se, že odběratel, který odebírá vodu z vodovodu, vypouští do kanalizace takové množství vody, které odpovídá zjištění na vodoměru nebo směrným číslem roční potřeby vody, pokud nejsou instalovány vodoměry. V případě, kdy je měřen odběr z vodovodu, ale je také možnost odběru z jiných zdrojů, použijí se ke zjištění spotřeby vody směrná čísla roční potřeby nebo se k naměřenému odběru z vodovodu připočte množství vody získané z jiných, provozovatelem vodovodu měřených zdrojů.

Není-li množství srážkových vod odváděných do jednotné kanalizace přímo přípojkou nebo přes uliční vpust měřeno, vypočte se toto množství dále popsáním způsobem. Výpočet množství srážkových vod odváděných do jednotné kanalizace musí být uveden ve smlouvě o odvádění odpadních vod.

Jestliže odběratel vodu dodanou vodovodem zčásti spotřebuje bez vypuštění do kanalizace a toto množství je prokazatelně větší než 30 m<sup>3</sup> za rok, zjistí se množství vypouštěné odpadní vody do kanalizace buď měřením, nebo odborným výpočtem podle technických propočtů předložených odběratelem a ověřených provozovatelem, pokud se předem provozovatel s odběratelem nedohodli jinak.

Vypořádání rozdílů z nefunkčního měření podle výsledku přezkoušení měřicího zařízení se provádí od odečtu, který předcházal tomu odečtu, který byl důvodem žádosti o přezkoušení měřicího zařízení.

Vypouští-li odběratel do kanalizace vodu z jiných zdrojů než z vodovodu a není-li možno zjistit množství vypouštěné odpadní vody měřením nebo jiným způsobem, zjistí se množství vypouštěných odpadních vod odborným výpočtem ověřeným provozovatelem.

Směrná čísla roční potřeby vody podle druhu spotřeby vody jsou uvedena v příloze č. 8. Směrná čísla roční potřeby vody určují potřebu pitné vody a zpravidla i množství vypouštěné odpadní vody.

### **Způsob výpočtu množství vypouštěných odpadních vod bez měření (§ 30 vyhlášky č. 428/2001 Sb.):**

Není-li prováděno měření množství vypouštěných odpadních vod do kanalizace ani měření odebrané vody, určí se množství vypouštěných odpadních vod podle směrných čísel roční potřeby vody.

Byla-li vypouštěná voda v předchozím období měřena nejméně 1 rok, určí se množství vypouštěné vody za období, v němž měření není prováděno, podle objemu vypouštěné vody ve srovnatelném měřeném období. To platí jen pro případ, pokud nedošlo ke změnám podmínek u odběratele.

Pokud nelze takto postupovat, provede provozovatel odborný výpočet množství vody vypouštěného při zjištění druhu a kapacity činnosti realizované v napojené nemovitosti. Lze použít i údaje z nemovitostí se stejným nebo obdobným druhem činnosti. Prokáže-li se odběr nebo vypouštění nesouvisející s druhem a kapacitou činnosti realizované v napojené nemovitosti (např. v čase vymezenou neohlášenou havárií přípojky nebo vnitřního vodovodu nebo vnitřní kanalizace), vypočítává se množství vody ve vazbě na technické možnosti úniku dodávané vody nebo technické možnosti vypouštění vody.

### **Způsob výpočtu množství srážkových vod odváděných do kanalizace bez měření (§ 31 vyhlášky č. 428/2001 Sb.):**

Množství srážkových vod odváděných do kanalizace bez měření se vypočte podle vzorce uvedeného v příloze č. 9 na základě dlouhodobého [srážkového normálu](#) v oblasti, ze které jsou srážkové vody odváděny do kanalizace, zjištěného u příslušné regionální pobočky Českého hydrometeorologického ústavu a podle druhu a velikosti ploch nemovitostí a příslušných odtokových součinitelů uvedených v příloze č. 9.

Pro účely výpočtu stočného se množství odvedených srážkových vod vypočítává samostatně pro každý pozemek a stavbu, ze které jsou tyto vody odvedeny přímo přípojkou nebo přes volný výtok do dešťové (uliční) vpusti a následně do kanalizace.

## 14.6 Ochrana vodovodních řadů a kanalizačních stok

### 14.6.1 Ochranná pásma vodovodních řadů a kanalizačních stok

(§ 23 zákona)

K bezprostřední ochraně vodovodních řadů a kanalizačních stok před poškozením se vymezují ochranná pásma.

Ochrannými pásmy se rozumí prostor v bezprostřední blízkosti vodovodních řadů a kanalizačních stok určený k zajištění jejich provozuschopnosti. Ochranná pásma vodních zdrojů podle zákona č. 254/2001 Sb. tímto nejsou dotčena.

Ochranná pásma jsou vymezena vodorovnou vzdáleností od vnějšího líce stěny potrubí nebo kanalizační stoky na každou stranu:

- a) u vodovodních řadů a kanalizačních stok do průměru 500 mm včetně: 1,5 m,
- b) u vodovodních řadů a kanalizačních stok nad průměr 500 mm: 2,5 m,
- c) u vodovodních řadů nebo kanalizačních stok o průměru nad 200 mm, jejichž dno je uloženo v hloubce větší než 2,5 m pod upraveným povrchem, se vzdálenosti podle písmene a) nebo b) od vnějšího líce zvyšují o 1,0 m.

Výjimku z ochranného pásma může povolit v odůvodněných případech vodoprávní úřad. Při povolování výjimky přihledne vodoprávní úřad k technickým možnostem řešení při současném zabezpečení ochrany vodovodního řadu nebo kanalizační stoky a k technickobezpečnostní ochraně zájmů dotčených osob.

V ochranném pásmu vodovodního řadu nebo kanalizační stoky lze:

- provádět zemní práce, stavby, umísťovat konstrukce nebo jiná podobná zařízení či provádět činnosti, které omezují přístup k vodovodnímu řadu nebo kanalizační stoce nebo které by mohly ohrozit jejich technický stav nebo plynulé provozování,
- vysazovat trvalé porosty,
- provádět skládky mimo skládek jakéhokoliv odpadu,
- provádět terénní úpravy,

jen s písemným souhlasem vlastníka vodovodu nebo kanalizace, popřípadě provozovatele, pokud tak vyplývá z uzavřené smlouvy.

Nezíská-li osoba, která hodlá provádět výše uvedené činnosti v ochranných pásmech, souhlas vlastníka či provozovatele, může požádat vodoprávní úřad o povolení k těmto činnostem. Vodoprávní úřad může v těchto případech tyto činnosti v ochranném pásmu povolit a současně stanovit podmínky pro jejich provedení.

Při zasahování do terénu, včetně zásahů do pozemních komunikací nebo jiných staveb v ochranném pásmu, je stavebník, v jehož zájmu se tyto zásahy provádějí, povinen na svůj náklad neprodleně přizpůsobit nové úrovni povrchu veškerá zařízení a příslušenství vodovodního řadu a kanalizační stoky mající vazbu na terén, pozemní komunikaci nebo jinou stavbu. Tyto práce smí provádět pouze s vědomím a se souhlasem vlastníka vodovodu nebo kanalizace, popřípadě provozovatele.



## 14.6.2 Přeložky vodovodů a kanalizací

(§ 24 zákona)

Přeložkou vodovodu nebo kanalizace se rozumí dílčí změna jejich směrové nebo výškové trasy nebo přemístění některých prvků tohoto zařízení.

Přeložku je možno provést jen s písemným souhlasem vlastníka vodovodu nebo kanalizace. Žádost o souhlas musí obsahovat stanovisko provozovatele. Tím nejsou dotčeny povinnosti vyplývající ze zvláštních právních předpisů (stavební zákon).

Přeložku vodovodu nebo kanalizace zajišťuje na vlastní náklad osoba, která potřebu přeložky vyvolala, pokud zákon o pozemních komunikacích nestanoví jinak. Vlastnictví vodovodu nebo kanalizace se po provedení přeložky nemění.

Stavebník přeložky je povinen předat vlastníkovi vodovodu nebo kanalizace dokončenou stavbu neprodleně poté, co nastaly právní účinky kolaudačního souhlasu, a to včetně příslušné dokumentace skutečného provedení stavby a souvisejících dokladů.

## 14.7 Správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob

(§ 33-34 zákona)

(1) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že

- a) bez souhlasu vlastníka nebo provozovatele vodovodu nebo kanalizace podle § 23 odst. 5
  1. provádí zemní práce, stavby, umísťuje konstrukce nebo jiná podobná zařízení či provádí činnosti, které omezují přístup k vodovodnímu řádu nebo kanalizační stoe nebo které by mohly ohrozit jejich technický stav nebo plynulé provozování,
  2. vysazuje trvalé porosty,
  3. provádí skládky mimo skládek jakéhokoliv odpadu, nebo
  4. provádí terénní úpravy,
- b) v rozporu s § 7 odst. 1 znemožní vstup na pozemky nebo stavby v souvislosti s údržbou vodovodu nebo kanalizace nebo za účelem splnění povinností spojených s provozováním vodovodu nebo kanalizace podle § 7 odst. 1,
- c) poškodí vodovod nebo kanalizaci nebo jejich součásti či příslušenství,
- d) neoprávněně manipuluje se zařízením vodovodů nebo kanalizací,
- e) vypustí do kanalizace látky, které nejsou odpadními vodami,
- f) provozuje vodovod nebo kanalizaci bez povolení orgánu veřejné správy podle § 6, nebo
- g) v rozporu s § 11 odst. 2 propojí vodovod pro veřejnou potřebu včetně jeho přípojek a na ně napojených vnitřních rozvodů s jiným zdrojem vody, než je vodovod pro veřejnou potřebu.

(2) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník vodovodu nebo kanalizace dopustí správního deliktu tím, že

- a) nezajistí průběžné vedení majetkové evidence svých vodovodů nebo kanalizací podle § 5 odst. 1,
- b) nezajistí průběžné vedení provozní evidence svých vodovodů nebo kanalizací podle § 5 odst. 2,
- c) v rozporu s § 5 odst. 3 nepředá vodoprávnímu úřadu vybrané údaje z majetkové evidence vodovodů a kanalizací a z jejich provozní evidence v termínu a ve stanovené formě elektronického předání, nebo je předá neúplné či chybné,
- d) nezajistí plynulé a bezpečné provozování vodovodu nebo kanalizace podle § 8 odst. 1,

- e) neupraví vzájemná práva s vlastníkem provozně souvisejícího vodovodu nebo kanalizace podle § 8 odst. 3,
- f) neumožní napojení vodovodu nebo kanalizace jiného vlastníka podle § 8 odst. 4,
- g) v rozporu s § 8 odst. 11
  - 1. nevypracuje nebo nerealizuje plán financování obnovy vodovodů a kanalizací,
  - 2. zpracuje plán financování obnovy vodovodů a kanalizací odchýlně od prováděcího právního předpisu vydaného k provedení ustanovení § 8 odst. 11, nebo
  - 3. nevytváří prostředky na obnovu nebo nedoloží doklady o použití prostředků na obnovu podle § 8 odst. 1,
- h) neposkytne údaje o technickém stavu svého vodovodu nebo kanalizace podle § 8 odst. 12.
- i) v rozporu s § 22 odst. 3 nehradí prokázané náklady vzniklé rozhodnutím určenému provozovateli, nebo
- j) neumožní provozovateli plnění povinnosti veřejné služby podle § 22 odst. 4.

(3) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník vodovodu nebo kanalizace nebo jako provozovatel dopustí správního deliktu tím, že

- a) neumožní připojení na vodovod nebo kanalizaci podle § 8 odst. 5,
- b) neuzavře písemnou smlouvu o dodávce vody nebo odvádění odpadních vod s odběratelem podle § 8 odst. 6, nebo nepostupuje v souladu s ustanovením § 36 odst. 2,
- c) v rozporu s § 20 odst. 8 odběrateli
  - 1. nepředloží na jeho žádost výpočet ceny pro vodné a stočné, nebo
  - 2. předloží výpočet neúplný nebo ve struktuře, která neodpovídá prováděcímu právnímu předpisu vydanému k provedení tohoto ustanovení,
- d) v rozporu s § 36 odst. 5 jako vlastník nebo provozovatel
  - 1. nezveřejní informace o celkovém vyúčtování porovnání všech položek výpočtu ceny pro vodné a stočné v předchozím kalendářním roce, nebo
  - 2. nezdůvodní vykázaný rozdíl nebo nezašle vyúčtování ministerstvu ve stanoveném formátu elektronického předání, nebo
- e) neposkytne k provedení technického auditu údaje vyžádané orgánem uvedeným v § 38 odst. 2.

(4) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník vodovodu nebo jako provozovatel vodovodu dopustí správního deliktu tím, že neumožní přístup k vodovodu nebo bezplatný odběr vody jednotkám požární ochrany při záchranných a likvidačních pracích, pokud není v místě dostupný jiný dostatečný zdroj vody.

(5) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník kanalizace dopustí správního deliktu tím, že nemá rozhodnutím vodoprávního úřadu schválený kanalizační řád této kanalizace.

(6) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako provozovatel dopustí správního deliktu tím, že

- a) provozuje vodovod nebo kanalizaci v rozporu s požadavky podle § 9 odst. 1,
- b) nepředá obci přehled zjištěných ukazatelů jakosti vody podle § 9 odst. 3,
- c) nesdělí stavebníkovi přeložky vodovodu nebo kanalizace stanovisko k navrhované přeložce vodovodu nebo kanalizace podle § 9 odst. 4,

- d) neoznámí odběrateli přerušení nebo omezení dodávky vody nebo odvádění odpadních vod ve lhůtách stanovených podle § 9 odst. 7 písm. a) nebo b),
- e) odebírá k úpravě na vodu pitnou povrchovou vodu nebo podzemní vodu, jež v místě odběru nesplňuje požadavky na jakost surové vody v rozporu s § 13 odst. 2,
- f) v rozporu s § 13 odst. 3 neprovádí odběry vzorků surové vody v místě odběru před vlastní úpravou nebo neprovádí jejich rozborů a celkové výsledky nepředává krajskému úřadu jednou ročně do 31. března za předchozí kalendářní rok,
- g) nezajistí provádění odběrů vzorků odpadní vody a její rozborů § 14 odst. 5,
- h) nezajistí přezkoušení vodoměru u subjektu oprávněného provádět státní metrologickou kontrolu měřidel podle § 17 odst. 3,
- i) neinformuje za krizové situace o stavu zásobování pitnou vodou podle § 21 odst. 2, nebo
- j) v rozporu s § 36 odst. 6 neoznámí zhoršení jakosti dodávané pitné vody nebo v návaznosti na toto oznámení nepostupuje podle zvláštního právního předpisu.

(7) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako odběratel dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 3 odst. 4 nezajistí, aby vodovodní přípojka byla provedena a užívána tak, aby nemohlo dojít ke znečištění vody ve vodovodu,
- b) v rozporu s § 10 odst. 1 neoprávněně odebere vodu z vodovodu,
- c) v rozporu s § 10 odst. 2 neoprávněně vypouští odpadní vody do kanalizace,
- d) odebírá vodu z vodovodu v rozporu s § 15 odst. 2,
- e) odvádí odpadní vody v rozporu s kanalizačním řádem nebo smlouvou o odvádění odpadních vod podle § 18 odst. 2,
- f) neprovede úpravy na připojované stavbě nebo pozemku podle § 17 odst. 1,
- g) neposkytne nezbytnou součinnost provozovateli k odečtu nebo výměně vodoměru podle § 17 odst. 3 nebo nechrání vodoměr před poškozením anebo bez zbytečného odkladu neoznámí provozovateli závady v měření,
- h) nekontroluje v místě a rozsahu stanoveném kanalizačním řádem míru znečištění vypouštěných odpadních vod do kanalizace podle § 18 odst. 2,
- i) vypouští do kanalizace odpadní vody, které převyšují limity znečištění a množství stanovené v kanalizačním řádu a ve smlouvě o odvádění odpadních vod,
- j) v rozporu s § 18 odst. 3 vypouští do kanalizace odpadní vody přes septik nebo přes čistírnu odpadních vod v případě, že je kanalizace ukončena čistírnou odpadních vod,
- k) v rozporu s § 19 odst. 1 neumožní provozovateli přístup k měřicímu zařízení množství odpadních vod,
- l) v rozporu s § 19 odst. 2 neměří míru znečištění a objem odpadních vod a množství zvláště nebezpečných látek vypouštěných do kanalizace, nevede o nich evidenci nebo výsledky měření nepředá vodoprávnímu úřadu, který povolení vydal, nebo
- m) nezajistí na základě písemné žádosti provozovatele přezkoušení měřicího zařízení u autorizované zkušebny podle § 19 odst. 3.

(8) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako stavebník přeložky vodovodu nebo kanalizace dopustí správního deliktu tím, že nepředá vlastníkovu vodovodu nebo kanalizace dokončenou stavbu neprodleně poté,

co nastaly právní účinky kolaudačního souhlasu, a to včetně příslušné dokumentace skutečného provedení stavby a souvisejících dokladů.

**Za správní delikt se uloží pokuta:**

- a) do 10 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a), odstavce 2 písm. c) nebo g) bodu 2, odstavce 2 písm. h), odstavce 3 písm. b) nebo c) bodu 1 nebo 2, odstavce 3 písm. d) bodu 1, odstavce 6 písm. b) až d) nebo g) anebo h) nebo odstavce 7 písm. f) až m),
- b) do 50 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. b) až d), odstavce 2 písm. a) nebo b), odstavce 3 písm. d) bodu 2 nebo podle odstavce 7 písm. a) až d),
- c) do 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. e), f) nebo g), odstavce 2 písm. e) nebo g) bodu 1 nebo 3, odstavce 3 písm. a), odstavce 6 písm. e), f), i) nebo j), odstavce 7 písm. e) nebo odstavce 8,
- d) do 200 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 2 písm. f) nebo i), odstavce 3 písm. e), anebo odstavce 4 nebo 5, nebo
- e) do 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 2 písm. d), j) nebo odstavce 6 písm. a).

Byl-li správní delikt spáchán opakovaně, uloží se pokuta až ve výši dvojnásobku horní hranice sazby pokuty, kterou lze za správní delikt uložit. Správní delikt je spáchán opakovaně, jestliže od nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty za nesplnění téže povinnosti neuplynul 1 rok.

**Společná ustanovení (§ 34 zákona):**

Právní osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila.

Při určení výměry pokuty právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán.

Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezačal řízení do 2 let, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán.

Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby (§ 2 odst. 2 obchodního zákoníku) nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby.

Správní delikty podle § 32 odst. 1 až 6 a podle § 33 odst. 1, 7 a 8 v prvním stupni projednává obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu došlo ke spáchání správního deliktu. Správní delikty podle § 33 odst. 2 až 6 v prvním stupni projednává krajský úřad, v jehož správním obvodu došlo ke spáchání správního deliktu. Správní delikty na území vojenských újezdů v prvním stupni projednávají újezdní úřady a ve druhém stupni Ministerstvo obrany.

Pokuty vybírá a vymáhá orgán, který je uložil. Příjem z pokut je příjmem rozpočtu, ze kterého je hrazena činnost orgánu, který pokutu uložil.

Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o jejím uložení nabylo právní moci.

## 15.0 Ukazatele a hodnoty přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod

Tuto oblast upravuje nařízení vlády č. 61/2003 Sb. o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech.

Nařízení v souladu s právem Evropské unie vymezuje citlivé oblasti a dále stanovuje:

- ukazatele vyjadřující stav vody ve vodním toku,
- ukazatele a hodnoty přípustného znečištění povrchových vod,
- ukazatele a hodnoty přípustného znečištění odpadních vod,
- ukazatele a hodnoty přípustného znečištění odpadních vod pro citlivé oblasti a pro vypouštění odpadních vod do povrchových vod ovlivňujících kvalitu vody v citlivých oblastech,
- ukazatele a hodnoty přípustného znečištění pro zdroje povrchových vod, které jsou využívány nebo u kterých se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody,
- ukazatele a hodnoty přípustného znečištění povrchových vod, které jsou vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů,
- ukazatele a hodnoty přípustného znečištění povrchových vod, které jsou využívány ke koupání osob,
- náležitosti a podmínky povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a kanalizace,
- seznam prioritních látek a prioritních nebezpečných látek.

### 15.1 Související základní pojmy

(§ 2 NV č. 61/2003 Sb.)

- průmyslové odpadní vody** odpadní vody uvedené v části B přílohy č. 11 (příloha č. 1 NV), jakož i odpadní vody v této části přílohy neuvedené, jsou-li vypouštěny z výrobních nebo jim obdobných zařízení,
- městské odpadní vody** odpadní vody vypouštěné z domácností nebo služeb, vznikající převážně jako produkt lidského metabolismu a činností v domácnostech (splašky), popřípadě jejich směs s průmyslovými odpadními vodami nebo se srážkovými vodami,
- zdroj znečištění** území obce, popřípadě její územně oddělená a samostatně odkanalizovaná část, území vojenského újezdu nebo areál průmyslového podniku či jiného objektu, pokud se z nich vypouštějí samostatně odpadní vody do vod povrchových. Za samostatný zdroj znečištění se považuje i areál či část areálu průmyslového podniku či jiného objektu, z nichž se odpadní vody vypouštějí do systému průtočného chlazení parních turbin, z něhož se vypouštějí do vod povrchových,
- emisní standardy** nejvyšší přípustné hodnoty ukazatelů znečištění odpadních vod uvedené v příloze č. 11 (příloha č. 1 NV),
- emisní limity** nejvyšší přípustné hodnoty ukazatelů znečištění odpadních vod, které stanoví vodoprávní úřad v povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových,
- typ emisních standardů a limitů:** jejich vyjádření jako:
1. koncentrace v jednotkách hmotnosti látky nebo skupiny látek na litr,
  2. minimální účinnost čištění v čistírně odpadních vod v procentech,
  3. množství vypouštěného znečištění v jednotkách hmotnosti látky nebo skupiny látek za určité časové období,
  4. poměrné množství vypouštěného znečištění v jednotkách hmotnosti látky nebo skupiny látek na jednotku hmotnosti látky nebo suroviny použité při výrobě nebo výrobku,
- výrobkem označovaným CE, který je podstatnou součástí vodního díla určeného pro čištění odpadních vod do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel:** domovní čistírna odpadních vod; tyto výrobky jsou rozděleny do kategorií stanovených v tabulce 1c přílohy č. 1 k nařízení 61/2003 Sb.,
- dobrým stavem vody ve vodním toku:** stav vody ve vodním toku, který odpovídá ukazatelům uvedeným v příloze č. 2 k nařízení 61/2003 Sb.,
- požadavky na užívání vod:** ukazatele a hodnoty přípustného znečištění zdrojů povrchových vod, které jsou využívány nebo u kterých se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody, ukazatele a hodnoty přípustného znečištění povrchových vod, které jsou vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů, a ukazatele a hodnoty přípustného znečištění povrchových vod, které jsou využívány ke koupání osob,

**kombinovaným přístupem:** způsob stanovení cílových emisních limitů při současném nepřekročení emisních standardů na základě ukazatelů vyjadřujících stav vody ve vodním toku, norem environmentální kvality a požadavků na užívání vod podle přílohy č. 3 k nařízení č. 61/2003 Sb. a cílového stavu vod ve vodním toku s přihlédnutím ke specifikaci nejlepších dostupných technik ve výrobě (§ 2 písm. e) zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci) a nejlepších dostupných technologií zneškodňování městských odpadních vod podle přílohy č. 7 k NV; při stanovení cílových emisních limitů vodoprávní úřad současně stanoví lhůtu, v níž má být cílových emisních limitů dosaženo, a podmínky, za nichž lze odpadní vody vypouštět do doby dosažení cílových emisních limitů; tyto podmínky vodoprávní úřad stanoví podle § 6 odst. 2 NV.

## 15.2 Náležitosti povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo do kanalizací

(§ 3-5 NV č. 61/2003 Sb.)

Povolení k vypouštění odpadních vod vedle obecných náležitostí (§ 3 vyhlášky č. 432/2001 Sb., o dokladech žádosti o rozhodnutí nebo vyjádření a o náležitostech povolení, souhlasů a vyjádření vodoprávního úřadu) obsahuje:

- druh odpadních vod vypouštěných do povrchových vod, popřípadě do kanalizace,
- charakteristiku výrobní činnosti a její označení podle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE),
- určení místa výpustí odpadních vod, pro kterou je povolení vydáno, s názvem vodního toku, číslem hydrologického pořadí povodí, s názvem a kódem vodního útvaru a uvedením kilometráže výpustí (staničení), popřípadě určení místa výpustí do kanalizace.

Dále vodoprávní úřad v povolení k vypouštění odpadních vod vždy stanoví:

- emisní limity,
- lhůtu k dosažení emisních limitů podle požadavků NV č. 61/2003 Sb., pokud jde o případy, kdy podle § 38 odst. 12 nebo § 127 odst. 6 vodního zákona povoluje vypouštění odpadních vod s přípustnými hodnotami ukazatelů znečištění odpadních vod vyššími než hodnoty stanovené tímto nařízením,
- způsob, četnost, typ a místo odběrů vzorků vypouštěných odpadních vod a místo měření jejich objemu na výpusti, popřípadě i na přítoku do čistírny odpadních vod,
- způsob provádění rozborů vypouštěných odpadních vod podle jednotlivých ukazatelů znečištění uvedených v povolení k vypouštění odpadních vod podle příslušné technické normy. Není-li příslušná technická norma vydána, stanoví způsob rozboru vodoprávní úřad individuálně na základě dostupných podkladů,
- způsob vyhodnocení výsledků rozborů jednotlivých ukazatelů znečištění a výsledků měření a stanovení objemu vypouštěných odpadních vod a zjištěného množství vypouštěných znečišťujících látek pro účely evidence a kontroly,
- způsob, formu, četnost a termín předávání výsledků měření vodoprávnímu úřadu.

Nejlepší dostupné technologie v oblasti zneškodňování městských odpadních vod a podmínky jejich použití jsou uvedeny v příloze č. 7 k NV č. 61/2003 Sb.

Vypouštění odpadních vod s obsahem biologicky rozložitelných organických látek ze zpracování mléka, výroby ovocných a zeleninových výrobků, výroby a stáčení nealkoholických nápojů, zpracování brambor, masného průmyslu, pivovarů, výroby alkoholu a alkoholických nápojů, výroby krmiv z rostlinných produktů, výroby želatiny a klihu z kůží a kostí, sladoven, průmyslu zpracování ryb, koželužen a cukrovarů lze povolit pouze za podmínky zajištění jejich biologického čištění.

Vypouštění nečištěných odpadních vod z výroby oxidu titaničitého nelze povolit.

Povolení k vypouštění odpadních vod s obsahem radioaktivních látek vyjádřených v jednotkách objemové aktivity do vod povrchových vydá vodoprávní úřad podle emisních limitů stanovených Státním úřadem pro jadernou bezpečnost (§ 8 odst. 2 zákona č. 18/1997 Sb., atomový zákon zákonů, vyhláška č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně).

### 15.2.1 Stanovení emisních limitů

(§ 6 NV č. 61/2003 Sb.)

Pokud jsou odpadní vody vypouštěny z jednoho zdroje znečištění více výpustmi, stanoví vodoprávní úřad emisní limity pro každou z nich.

Vodoprávní úřad stanoví v povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových emisní limity kombinovaným přístupem maximálně do výše emisních standardů uvedených v příloze č. 1 NV (příloha č. 11 příručky). Zároveň je vodoprávní úřad vázán ukazateli vyjadřujícími stav vody ve vodním toku, normami environmentální kvality uvedenými v příloze č. 2 a 3 NV a hodnocením výhledového stavu (§ 6 vyhlášky č. 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a o údajích pro vodní bilanci). Ovlivňují-li vypouštěné odpadní vody úsek lososových nebo kaprových vod, vodárenské nádrže nebo jiné zdroje povrchových vod, které jsou využívány nebo se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody, nebo úsek povrchových vod využívaných ke koupání osob, použije vodoprávní úřad pro výpočet emisních limitů požadavky na užívání vod uvedené v tabulce 1a v příloze č. 3 NV. V případě, že kombinovaným přístupem vypočtené emisní limity nemohou být dosaženy ani za použití nejlepších dostupných technologií v oblasti zneškodňování odpadních vod a z důvodu místních přírodních podmínek, stanoví vodoprávní úřad emisní limity ve výši nejpřísnějších limitů, kterých lze použitím nejlepší dostupné technologie v oblasti zneškodňování odpadních vod nebo v místních přírodních podmínkách dosáhnout.

V povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových stanoví vodoprávní úřad emisní limity pro místo výpusti. Emisní limity pro vypouštění průmyslových odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečné látky do kanalizace (§ 16 zákona) stanoví vodoprávní úřad v místě odtoku ze zařízení, ve kterém tyto odpadní vody vznikají, pokud je nestanoví pro místo výpusti podle následujícího odstavce.

Jsou-li průmyslové odpadní vody čištěny v zařízení určeném k jejich čištění nebo zneškodňování, může vodoprávní úřad stanovit emisní limity pro místo výpusti z tohoto zařízení do kanalizace pro veřejnou potřebu (§ 18 odst. 3 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu).

V povolení k vypouštění městských odpadních vod do vod povrchových stanoví vodoprávní úřad emisní limity do výše emisních standardů uvedených v tabulce 1a v příloze č. 11 (příloha č. 1 k NV č. 61/2003 Sb.) nebo stanoví emisní limity účinností čištění podle hodnot uvedených v tabulce 1b v příloze č. 1 k tomuto nařízení. Emisní limity stanovené v koncentračních jednotkách a minimální účinností čištění v čistírně odpadních vod v procentech jsou rovnocenné. Vodoprávní úřad stanoví pro každý ukazatel znečištění pouze jeden z těchto typů emisních limitů; v jednom rozhodnutí je možno typy emisních limitů vzájemně kombinovat. Obsahují-li městské odpadní vody na přítoku do čistírny odpadních vod podíl průmyslových odpadních vod, bere vodoprávní úřad při stanovení emisních limitů a jejich typu v úvahu druh a složení čištěných odpadních vod.

Při povolování vypouštění průmyslových odpadních vod do vod povrchových stanoví vodoprávní úřad emisní limity podle druhu výroby maximálně do výše emisních standardů uvedených v tabulkách 2 a 3 v příloze č. 11 (příloha č. 1 k NV č. 61/2003 Sb.). Není-li v tabulce 2 přílohy č. 1 NV uvedena hodnota emisního standardu

ukazatele znečištění, může vodoprávní úřad stanovit v povolení k vypouštění průmyslových odpadních vod v odůvodněných případech pouze způsob a četnost sledování tohoto ukazatele znečištění.

Vodoprávní úřad stanoví v povolení k vypouštění průmyslových odpadních vod pro jednotlivé ukazatele znečištění též jejich nepřekročitelné hodnoty "m".

Při povolování vypouštění odpadních vod s obsahem nebezpečných látek nebo zvlášť nebezpečných látek (§ 39 odst. 3 vodního zákona), neuvedených v příloze č. 11 (příloha č. 1 k NV č. 61/2003 Sb.), do vod povrchových stanoví vodoprávní úřad emisní limity přiměřeně k emisním standardům ukazatelů znečištění obdobné míry škodlivosti.

Při povolování vypouštění odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečné látky do kanalizace stanoví vodoprávní úřad emisní limity přiměřeně k emisním standardům uvedeným v příloze č. 11 (příloha č. 1 k NV č. 61/2003 Sb.). Tyto limity nesmí být v rozporu s kanalizačním řádem.

Při povolování vypouštění odpadních vod obsahujících ukazatele znečištění neuvedené v příloze č. 11 (příloha č. 1 k NV č. 61/2003 Sb.) ani v příloze č. 3 NV č. 61/2003 Sb. stanoví vodoprávní úřad emisní limity přiměřeně k emisním standardům ukazatelů znečištění obdobné míry škodlivosti, normám environmentální kvality, požadavkům na užívání vod a místním podmínkám.

Seznam prioritních látek a prioritních nebezpečných látek je stanoven v příloze č. 6 NV.

### 15.2.2 Dodržení emisních limitů (§ 7 NV č. 61/2003 Sb.)

Emisní standardy "p" uvedené v tabulce 1a v příloze č. 11 (příloha č. 1 k NV č. 61/2003 Sb.), emisní standardy uvedené v tabulkách 2 a 3 v příloze č. 11 (příloha č. 1 k NV č. 61/2003 Sb.) a emisní limity podle nich stanovené vodoprávním úřadem v povolení k vypouštění odpadních vod se považují za dodržené, jestliže míra jejich překročení nepřesáhne hodnoty uvedené v příloze č. 5 k tomuto nařízení.

Emisní standardy "m" uvedené v tabulce 1a v příloze č. 11 (příloha č. 1 k NV č. 61/2003 Sb.) a emisní limity "m" stanovené vodoprávním úřadem v povolení k vypouštění odpadních vod jsou nepřekročitelnými hodnotami.

Emisní standardy stanovené jako roční poměrná množství vypouštěného znečištění v jednotkách hmotnosti na jednotku hmotnosti látky nebo suroviny použité při výrobě nebo výrobku, uvedené v tabulce 2 v příloze č. 11 (příloha č. 1 k NV č. 61/2003 Sb.), a emisní limity podle nich stanovené vodoprávním úřadem v povolení k vypouštění odpadních vod jsou nepřekročitelnými hodnotami.

Emisní standardy uvedené v tabulce 3 v příloze č. 11 (příloha č. 1 k NV č. 61/2003 Sb.) jako denní nebo měsíční průměrné koncentrace vypouštěných zvlášť nebezpečných látek a denní nebo měsíční poměrná množství vypouštěných zvlášť nebezpečných závadných látek a emisní limity podle nich stanovené vodoprávním úřadem v povolení k vypouštění odpadních vod jsou nepřekročitelnými hodnotami.

Emisní limit stanovený jako minimální účinnost čištění je dodržen, jestliže počet negativních výsledků nepřekročí počet uvedený v příloze č. 5 k tomuto nařízení.

Pro posouzení dodržení hodnot ročního množství vypouštěného znečištění pro stanovenou znečišťující látku nebo skupinu látek, stanovených v povolení k vypouštění odpadních vod, je rozhodující součin ročního objemu



vypuštěných odpadních vod a ročního aritmetického průměru výsledků rozborů odpadních vod; při posouzení dodržení hodnot ročního množství vypouštěného znečištění se vychází z údajů uplynulého kalendářního roku.

Pro posouzení dodržení hodnot ročního poměrného množství vypouštěného znečištění, stanovených v povolení k vypouštění odpadních vod, je rozhodující poměr vypočteného ročního množství vypouštěného znečištění k ročnímu množství látky nebo suroviny použité při výrobě nebo výrobku; přitom se použijí hodnoty za minulý kalendářní rok.

Pro posouzení dodržení povolení k vypouštění odpadních vod se použijí sledování za normálních provozních podmínek.

***Emisní limity se nepovažují za dodržené v případě, že jich bylo dosaženo prokázaným zřed'ováním odpadních vod.***

### 15.2.3 Měření objemu vypouštěných odpadních vod a míry jejich znečištění (§ 8 NV č. 61/2003 Sb.)

Stanoví-li vodoprávní úřad emisní limit jako přípustnou účinnost čištění, stanoví místo měření jakosti vypouštěných odpadních vod i na přítoku do čistírny odpadních vod. Je-li emisní limit stanoven jako poměrné množství, určí vodoprávní úřad i způsob sledování a evidence množství látek charakterizujících výrobní proces. Toto ustanovení se nevztahuje na čištění odpadních vod prostřednictvím ohlášeného vodního díla.

V povolení k vypouštění městských odpadních vod stanoví vodoprávní úřad minimální četnost sledování a typ vzorku podle hodnot uvedených v tabulce 1 v příloze č. 12 (příloha č. 4 k NV č. 61/2003 Sb.). V povolení k vypouštění ostatních druhů odpadních vod stanoví četnost sledování a typ vzorku přiměřeně k těmto hodnotám.

V povolení k vypouštění městských odpadních vod z čistíren odpadních vod v kategoriích nad 2 000 ekvivalentních obyvatel stanoví vodoprávní úřad četnost a způsob sledování znečištění v ukazatelích znečištění  $N_{\text{celk}}$  a  $P_{\text{celk}}$  podle tabulky 1 v příloze č. 12 (příloha č. 4 k NV č. 61/2003 Sb.). V povolení k vypouštění městských odpadních vod z čistíren odpadních vod v kategoriích nad 10 000 ekvivalentních obyvatel stanoví vodoprávní úřad četnost a způsob sledování znečištění v ukazateli  $N\text{-NH}_4^+$  podle tabulky 1 v příloze č. 12 (příloha č. 4 k NV č. 61/2003 Sb.). V povolení k vypouštění městských odpadních vod z čistíren odpadních vod v kategorii nad 100 000 ekvivalentních obyvatel stanoví vodoprávní úřad četnost a způsob sledování znečištění v ukazateli znečištění celkový organický uhlík (TOC) podle tabulky 1 v příloze č. 12 (příloha č. 4 k NV č. 61/2003 Sb.).

V povolení k vypouštění odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečných látek může vodoprávní úřad k žádosti znečišťovatele pro účely stanovení četnosti odběru vzorků odečíst množství zvlášť nebezpečné látky obsažené v jím odebrané vodě od množství této látky vypouštěného v odpadní vodě. Takto vodoprávní úřad může postupovat pouze v případě, že znečištění odebrané vody zvlášť nebezpečnými látkami nezpůsobil svou činností žadatel. Množství znečištění v odebrané vodě v příslušných ukazatelích znečištění se vypočte jako součin ročního objemu odebrané vody a průměrné roční koncentrace znečištění vypočtené jako aritmetický průměr ze všech vzorků odebraných za kalendářní rok. Pokud jsou odebrané vody použity k odečtu u více zdrojů znečišťování, rozdělí vodoprávní úřad množství znečištění v ukazatelích znečištění pro účely odečtu v poměru objemů vypouštěných odpadních vod u jednotlivých zdrojů znečišťování. Vodoprávní úřad může

odečíst množství znečištění obsažené pouze v takovém množství odebrané vody, které odpovídá množství vypouštěných odpadních vod.

Odběry vzorků musejí být rovnoměrně rozloženy v průběhu celého kalendářního roku, a to i v případě, že se odebírá větší než minimální počet vzorků stanovený nařízením vlády. To se nevztahuje na řízené nebo nepravidelné vypouštění odpadních vod a vypouštění odpadních vod z kampaňových výroby, pro které způsob sledování stanoví vodoprávní úřad přiměřeně k požadavkům tohoto nařízení a k místním podmínkám.

Při povolování vypouštění odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečných látek uvedených v tabulce 3 v příloze č. 11 (příloha č. 1 k NV č. 61/2003 Sb.), do vod povrchových stanoví vodoprávní úřad způsob jejich sledování na základě 24hodinových směsných vzorků při současném měření denního objemu vypouštěných odpadních vod. Měsíční průměry koncentrací a poměrných množství se stanoví na základě denního měření koncentrací, objemu odpadních vod a hodnot charakterizujících výrobu. Při povolování vypouštění průmyslových odpadních vod s obsahem těchto zvlášť nebezpečných závadných látek v množství menším, než je množství stanovené v tabulce 2 v příloze č. 12 (příloha č. 4 k NV č. 61/2003 Sb.), stanoví vodoprávní úřad způsob jejich sledování přiměřeně k místním podmínkám.

Při povolování vypouštění odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečných látek neuvedených v tabulce 3 v příloze č. 11 (příloha č. 1 k NV č. 61/2003 Sb.) a odpadních vod s obsahem nebezpečných závadných látek do vod povrchových stanoví způsob jejich sledování vodoprávní úřad s minimální četností 12 odběrů směsných 24hodinových vzorků za rok při současném měření objemu vypouštěných odpadních vod se sledováním koncentrace a množství těchto látek. Při určení způsobu sledování vodoprávní úřad vychází z míry jejich škodlivosti, vypouštěného množství za časové období, koncentrace ve vypouštěných odpadních vodách, místních podmínek a požadavků tohoto nařízení.

Obdobně stanoví vodoprávní úřad způsob měření při povolování vypouštění odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečných látek do kanalizace a vypouštění odpadních vod s obsahem závadných látek neuvedených v příloze č. 11 (příloha č. 1 k NV č. 61/2003 Sb.).

Jsou-li odpadní vody před vypuštěním do vod povrchových čištěny a vodoprávní úřad stanoví emisní limit jako minimální účinnost čištění, musí být ve stejné době odebírány vzorky odpadních vod na přítoku na čistírnu odpadních vod i na výpusti z ní do vod povrchových. Toto ustanovení se nevztahuje na čištění odpadních vod prostřednictvím ohlášeného vodního díla.

Vodoprávní úřad v povolení k vypouštění odpadních vod stanoví, že měření jakosti vypouštěných odpadních vod do vod povrchových nebo do kanalizace pro veřejnou potřebu bude zajišťováno oprávněnou laboratoří.

Při povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových z jednotlivých rodinných domků a staveb pro individuální rekreaci a jiných staveb obdobné velikosti postupuje vodoprávní úřad přiměřeně podle NV č. 61/2003 Sb.